

Замира
РУЗИЕВА

Ҷайратнинг
суврати

**“SHARQ” НАШРИЁТ-МАТБАА
АКЦИЯДОРЛИК КОМПАНИЯСИ
БОШ ТАҲРИРИЯТИ
ТОШКЕНТ – 2016**

ЗАМИРА РЎЗИЕВА

ҲАЙРАТНИНГ СУВРАТИ

Танланган шеърлар ва достон

“SHARQ” НАШРИЁТ-МАТБАА
АКЦИЯДОРЛИК КОМПАНИЯСИ
БОШ ТАҲРИРИЯТИ
ТОШКЕНТ – 2016

УЎК 821.512.133-1
КБК 84(5Ў)
Р – 99

Р – 99 Рўзиева Замира.

Ҳайратнинг суврати: Танланган шеърлар ва достонлар. – Т.: “Sharq”, 2016. – 288 б.

Шоира Замира Рўзиева ўзининг “Мунаввар юртим”, “Атиргулга айланаман”, “Сарчашма”, “Гул ислари”, “Офтобжамол” каби ўнлаб китоблари билан ҳам ўзбек шеърлятида, ҳам ихлосмандлар қалбида ўз ўрнини, хурматини топган ижодкор. Унинг бу галги китоби чин маънода ижод гулдастасидир. Чунки умри давомидаги барча сара шеърлари, эътироф топган достони ушбу китобга файз берган. Китобдан ижодкор ҳақидаги устозлар фикри ҳам жой олган.

ISBN 978-9943-26-496-0

УЎК 821.512.133-1
КБК 84(5Ў)

ISBN 978-9943-26-496-0

© З.Рўзиева, 2016.

© “Sharq” нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси Бош тахририяти, 2016.

Ватан

Сен – Сенсан!

Сифат йўқдир бошқа, ташбеҳ йўк ортик,
Бордир фақат ёниб севмоқ, соғинмоқ.
Ғаниминг кўлида ярқираса тиғ,
Жигарпоранг бўлиб курашмоқ, енгмоқ.

Ўзбекистон

Сен тошқин умримга муносиб қисмат,
Меҳрим чанқоғини қондирган чашма.
Бир кун айри тушсам соғинчинг қийнар,
Бағрингда юрсам ҳам мен сенга ташна.

Сендаги юраклар осмон, уфқни
Сиғдира олади шаксиз, бемалол.
Юраклардан томган зангор кўшиқни
Оламга мақтаниб ёяди шамол.

Менинг ҳам кўшиғим ўзингсан, ўзинг
Кўшиқки – самимий, тиниқ ҳислардан.
Кўҳна бу дунёнинг хушсуврат қизи,
Сени кизғонаман ёмон кўзлардан.

1975

* * *

Борликнинг эшигин қоқар субҳидам,
Юлдузлар сўнарлар кўкда жимгина.
Тонгнинг оқ кўйлаги сулувдир бирам,
Менинг хаёлларим сулувроқ яна.

Нигоҳим тортади шабнамли гуллар,
Биллур томчиларга лаб босаман жим.
Умидларим бўлиб чорлайди йўллар,
Йўлларга айланиб колар оламим.

Оғушига олар мени ҳаяжон,
Юзларим тутаман тонг нафасига
Ва қадам босаман дадил, шодумон,
Келажакнинг кумуш остонасига.

1975

Тшонши лавҳа

Куёш ғафлат кўйнида ҳали
Ухлаяпти.
Кўкда
Сўниб улгурмаган юлдузлар ҳорғин.
Эпкиннинг этаги теккандан чайқалиб
Сочиб юборади гулзор бўйларин.
Ҳали тинч уйқуда одамлар,
Ширин тушдан сармаст кезлари.
Фақат бир,
Фақат бир кенг гулзор ҳовлида одимлар
Уйқусиз, қизарган кўзлари
Қайсидир аламдан киртайган аёл.
(Йиллар ўғирлаган шодлигин,
Қаддидир беаёв тақдирга савол).
Кўккламни кўксида асраган новдалар, ғунчалар,
Тилкаламоқ бўлар унинг дардини.
Ташна димоғига райҳон бўй урар,
Жунбушга келтирар кекса қалбини.
Райҳон шохларига қўл чўзар аёл,
Япроқчалар қўлин ўпади.
Азиз бир овозга ўралар хаёл,
Қаршисида ўғли кулиб туради:
“Бораётганим олис сафар олдидан,

Хуш кўрганим райҳон узатгин, она.
Жангда ғолибдирман мададинг билан,
Мадад бер йиғламай кузатгин, она”.
Хотиралар бунча, бунчалар аччиқ,
Қатида беўлчов туғён яширин.
Соғинчлар юкидан ғамгин қорачиқ,
Тун ғамгин, тонг ғамгин
Тинглагач фироқли нигоҳлар дардин.
Нигоҳлар дардини
Само сатҳидаги ҳорғин юлдузлар
Ҳам йиғлаб тинглару сўнарлар бенишон.
Аскар қабри томон тушади излар,
Аёл борар, титрок кўлида райҳон.
Тун титраб ўчади жунжикиб чиқармай сасини.
Тонг титраб ўпади қаноат ва Меҳр маъбудасини.

1975

Қудрат

Сўз отилиб ниқди
Фароғат билмаган юракнинг
каъридан.
Кўкракни тўлдирган тилакнинг
Бағридан
Туйғуларнинг бўронига ўралиб.
Уялиб пастлади,
Денгизни кўпорган бўронлар
Шиддатман деб ҳайқирганидан
Гўё шиддат сўнди танидан
ТУЙҒУЛАР бўрони олдида.
Сўз отилиб чиқди,
Ютганида ёниб кетди совук ҳаво,
Ўрлаб-ўрлаб кўтарилди оташ наво.
Қуёшнинг кўзида ёнгандай ҳайрат.
Гўё у узатиб нур қўлларини
Сўрагандай яна ҳарорат.

Сўз отилиб чикди,
Туйни олисларга кузатди диллар
Тонгнинг кучоғида ором топгали.
Заминга ёйилди муаттар ислар,
Хуш бўйни ичади диллар чайқалиб.
Сўз отилиб чикди...

1975

Зулфия опага

Айрилиқнинг узун азобин кесиб,
Улғайиб боради ирода, сабот.
Кўклам боғларига бўлиб муносиб,
Гулбаргаклар тақиб одимлар ҳаёт.

Тебраниб кузатар ўрик гуллари,
Меҳр борлигига шукрона айтиб.
Муҳаббатга ватан юраклар сари
Оҳанг бўлиб оқар садоқат байти.

1975

* * *

Менинг сендан олган эҳсонларим –
Юрагимнинг тубига чўккан,
Одамлардан яширинган
Беадад ва бетаскин бир дард.
Мен уларни пинҳон тутаман
Ва ҳеч кимга қилмайман ҳасрат.
Одамларга эса боқаман
Юзларимни
Табассумга оҳиста чайиб.
Дардлар тўлкинида ғарқ қалбим билан.
Сўзлайман уларга жилмайиб.
Чунки мен кўрқаман
Ошкор этсам туғёнларимни

Кулаб тушар агар тингласа куёш.
Ёрилиб кетади совуқ тилсим тош.
Мен
истамайман
Куёшнинг кулаб тушишини,
Совуқ харсангларнинг ёрилишини.
Одамларни эса жуда севаман,
Уларга боқаман юзимни
Табассумга оҳиста чайиб.

1975

Мен ўшаман

Мен ўшаман,
Юрагингни ёндирган олов,
Мен ўшаман,
Висол дея терганинг лола.
Мен ўшаман,
Ҳижрон азоб бериб беаёв
Қийнаганда
Сен чеккан оҳ, сен чеккан нола.
Мен ўшаман,
Ёлворишинг хуш кўрган қайсар.
Фурурига
Сажда қилган сен севган юлдуз.
Мен ўшаман,
Ўзга билан кўргунга қадар,
Муҳаббатин тан олмаган ўта мағрур қиз.
Мен ўшаман.

1975

* * *

Ўн етти ёш, қўмсадим сени,
Қарши олгил, бир лаҳза қайтай.
Сен ҳақдаги кўшиқни айтай,
Эслаб ўша баҳор пайтини.

Боғларингда сайр этар қизлар,
Қўшилаин уларга бир дам.
Сўзлай сирли туйғулардан ҳам,
Ёдга тушсин сендаги кезлар.
Айтай, кимдир этганини банд,
Илк бор сенда содда ўйларим,
Қалб қатида нозик куйларим
Қай қўшиққа бўлганин пайванд.
Англаб олсин сўзимдан кизлар.
Айтай, майли адашганим ҳам,
Ишқли диллар олсинлар сабоқ.
Огир экан ахир қоқилмоқ,
Айтай, майли адашганим ҳам.
Сўнгра билгай мендек улар ҳам,
Учратдими эъзозли Меҳр,
Сақлоларми уни бир умр,
Киприқларга илинмасми нам.
Ўн етти ёш, қўмсадим сени,
Қарши олгил, бир лаҳза қайтай,
Сен ҳақдаги қўшиқни айтай,
Эслаб ўша баҳор пайтини.
Ўн етти ёш, қўмсадим сени.

1975

* * *

Пишқириб боради поезд бетиним
Сокин далаларни ортда қолдириб,
Туннинг зулматини этиб минг тилим!
Кўзларим кузатар йўлларни ёриб.
Соатим миллари тун ярмида қоқ,
Мавжудот бу асно уйқуга асир.
Фақат анув уйда ўчмабди чироқ:
Унда ё гўдак бор, ё яшар шоир.

1975

Бодомзорим тўлиб кетди...

Бугун менга куйламаслик ярашмас асло,
Ошиқ дилим ватан яна шўх оҳангларга.
Ҳайратимни олам аро ёйсин куй, наво,
Бодомзорим тўлиб кетди пушти рангларга.

Оқ тонг бугун ҳар кунгидан чиройи бошқа,
Осмон ҳам оқ, бегард... ана бир қаранглар-а.
Келса керак шафақнинг ҳам боғларга рашки,
Бодомзорим тўлиб кетди пушти рангларга.

Хуш бўй излаб ўғирликка тушмоқда еллар,
Олсин, даво деб улашсин сўнг дилтангларга.
Қайғу нима, бугун баҳор сержаранг кулар,
Бодомзорим тўлиб кетди пушти рангларга.

1976

Кузи боғларда

Маъюсгина кезаман хазон тўла боғларни,
Руҳиятим сокинлик қуршовида қийналар.
Шивирлайди хазонлар эслаб яшил чоғларин,
Жимликка сўнгги куйин тўкиб ўтар турналар.

Йўл йўқотган хаёллар кезишади бесамар,
Нигоҳларим урилар етим қолган бутуққа.
Энг оғири, оғири – қадамларим қийналар
Кечаги завқларимни бугун босиб юрмоққа.

1976

Фасллар айланар тўхтамай бир зум,
 Умрим дафтарига сувратин солиб.
 Кузатдим совғага гоҳ армон олиб,
 Гоҳида-чи, олиб ширин табассум.
 Фасллар айланар, оқ ўйларимга
 Бахтнинг дарбозасин рўбарў қилиб.
 Ҳали руҳимдаги шўх куйларимга
 Баҳор завқин, ёзнинг тафтини бериб.
 Фасллар айланар ранглар улашиб,
 Ўтли туйғуларга кўмиб қалбимни.
 Умидларим йиллар билан тиллашиб,
 Чарчокқа йўл қўймай етаклар мени.
 Фасллар айланар, мен-ку турмай жим,
 Оляпман улардан суйган нарсамни.
 Баъзан ўз-ўзимдан келар сўрагим:
 Мен ҳам ўша сахий, суюк йилларга
 Атаб бирор нарса қолдирыпманми?

1977

Нега жимсиз, нега сокинсиз,
 Кўкламнинг завқидан,
 Тириклик шавқидан
 Ёниб кетмайдими юрагингиз.
 Бир қаранг,
     Кенг,
 Ҳарир кўйлагин
 Ёйиб силкитиб,
 Хушбахт кадамларин ноз билан босиб,
 Неки ғам, неки дард барин унутиб,
 Ишқли дилдан ҳайрат сўраб муносиб
 Баҳор келаётир келинчак мисол.
 Кўтариб ялпизнинг бўйини
 Тонгда очилмаган деразангизга
 Авайлаб-авайлаб урмоқда шамол.

Ястанган адирлар кўксига
Санчилган қип-қизил лолалар
Гулханли орзулар тусида
Бир сулув чайқалиб,
Бир сулув чайқалиб
Сирли чорларлар.

Нега жимсиз, нега сокинсиз,
Соғинчли бинафша рухсор кўрсатиб
Ҳавони кўмди-ку муаттарликка.
Киприкларни айриб, дилни уйғотиб,
Армонларни солмоқ керак кўшиққа.

Баҳордан аяманг кўздаги завқни,
Ёниб бағрингизни тутинг бу нафас.
Баҳор сахий...
У сиз йўқотган,
Сиз унутган ишқни
Қайта ҳада қилса ажабмас.

1977

Эҳтироли

(Номаълум аскар ҳайкали ёнида)

Осмон тиник, эгнида кўклам кийдирган либос,
Табиат минг бир хусн жамлаган танг қолгулик.
Бош эгдим зиёратга пойингни этиб эъзоз,
Отамидинг, ё бахтли қизга ёр арзигулик –
Наврўз муборак, аскар.

Қара, алвон лолага бурканди қир-адирлар,
Сергул ўрик бутоғида қалдирғочлар чуғури.
Само бўйлаб сузиб қолар окқушмисол абрлар,
Эшитилар гоҳ таниш турналарнинг “кур-кур”и.
Юртингда наврўз, аскар.

Анхор суви лимилдаб, лойқаланиб окмоқда,
Шўх қизалоқ шоввада окизоқ ўйнар бу дам.
Қиш бўйи соғинганинг ялпиз ҳиди димоқда,
Кўксомса учун бир пайт кўк тергандирсан сен ҳам –
Юртингда наврўз, аскар.

Сумалак тараддуди. Қазилмоқда ерўчок,
Барра ўсган бугдойни “тўк-тўк” туяр онахон.
Ҳашарчи қўшнилардан ғала-ғовур хонадон...
Бундай кунларнинг балки гувоҳи эдинг бир чок –
Юртингда наврўз, аскар.

Зангор япроқ куёшга орзуларидан сўйлар,
Шамол уни тортқилаб чор тарафга ёймоқчи.
Юракларнинг завқию соғинчин дутор куйлар,
Қай она, қайдир келин қароғида ўт томчи.
Юртингда наврўз, аскар.

1977

Тунни соҳил

Ойдинликда дарё мавжланар,
Ойнинг кумуш ипи бағрида.
Тўлқинлар “ғазаби” авжланар
Кумуш ипни узмоқ дардида.
Кўкда бир тўп канизак-юлдуз
Имлаб сени ўзининг кучсиз
Қўлларини узатади.
Юрагингни тўлдиради
Канизаклар кулгусидай ҳис.
Сен қадам босасан
энтикиб,
Елканг узра оқиб тушар
Туннинг майин нигоҳлари.
Қадам босасан
Намчил шамолларга бағрингни тутиб.

Сендан қочиб кетади
шунда
Юрагингга чўккан ғамларнинг бари.
Ойдинликда соҳил сайрида...

1978

Ўсма

Нозик кўллар кўзгу тутар сулув юзга,
Яноқларда югуради ним табассум.
Зангор нилчўп сирғалади қошлар узра,
Қолдиргали энсизгина, хушбўй изин.

Бир-бирини таранг ипда тортиб қошлар,
Чанқогини зангор сувда қондиради.
Нилчўп энди киприкларни ўпа бошлар,
Ўт нигоҳлар кўзгу бағрин ёндиради.
Тутаб кетди, тутаб кетди пилик қошлар,
Ойначадан мўралайди қиз севинчи.
Тутаб кетган, тутаб кетган зулук қошлар,
Кимларнингдир ғойиб бўлган ором, тинчи...

Зангор нилчўп сирғалади...

1978

Онали ҳати

Бу нотинч қалбимга дармондир,
Соғинчларим учун бироз тасалли.
Сиёҳнинг излари оташ забондир
Азиз бармоқларнинг тафти туфайли.

Кўзларим ўнгида табаррук сиймо,
Лабларим у зотга тилайди умр.
Кўксимга босаман минг жоним фидо,
Кўксимга босганим осмондай меҳр.

1978

Куз япроқлари

Осмонга термилиб ётишар мағрур,
Ризолик акс этар нигоҳларида.
Уч фасл бекорга ўтмади умр,
Уч фасл севгиси кучоқларида.

1979

Куз

Ёз килич ўйнатиб, от суриб ўтди,
Баъзан толдириб ҳам кўйди шовкини.
Салкин саҳарларнинг хумори тутди,
Кўёш қолдирмади ёздан ҳаққини.

Куттириб ниҳоят келди дилбар куз,
Сарғиш хаёллари ерда сочилиб.
Осуда боғларга термилсанг бесўз,
Юракларнинг кулфи кетар очилиб.

Рухсорин кўрсатар энг тиник ҳислар,
Тансиқ мукофотга айланар яшаш.
Куз оқшоми куйлар дуторин созлаб,
“Кўқон ушшоги”га жуда ҳам ўхшаш.

Борлиқни сеҳрлаб кўяди бу куй,
Сеҳридан туясан ажиб бир ҳикмат.
Ўйлайсан, энг гўзал кундир ушбу кун,
Ўйлайсан, боғларга кўчганин жаннат.

Дилкаш дўст, юр ўша жаннатлар бу пайт
Кутар гилам тўшаб куз зарларидан.
Юр, ўқиймиз унда “Ушшоқ”қа монанд,
Бобур, Нодиранинг ғазалларидан.

1979

Қамолот

Кокиллари кирк ўрим қиз юриб боради,
Хушнуд кадамлари астагина ўпар тупрокни.
Жилмаяди, тонгда гуллар жилмайган каби,
Масрурланар... илк бор кўраётгандай бу боғни.
Қайдандур гуллаган жийдазор бўйини
Келтирган сайёра шамоллар, сармаст
Қизнинг ширин хаёл, куйини
Ўғирлаб қочарлар шу нафас.
Муаттар бўй тўла чаманлар
Тўлиб кетар шу дам
Аламнинг юзини кўрмаган
Қалбнинг осмон қадар орзуларига.
Содда хаёлларга тизгин тутмаган
Юракнинг тўполон туйғуларига.
Ҳавас билан тақлид қилару куёш,
Кокилларин аста ёзиб юборар.
Тонгги олам қизнинг хуркович
Кўзларига сассиз жойланар.
Гуллар сулув чайқалиб бу дам,
Бош эгади унинг қошида.
Бир мардга бахт, куйчига оҳанг,
Шоирга шеър бўлиб боради
Гулрух нақ ўн етти ёшида.

1979

* * *

Мен дунёга келдим,
Юрагимни отмоқ учун
Энг мушкул сирларнинг қаърига.
Улоқтириб ором-ҳаловатимни,
Учмоқ-чун
Осилиб умидлар барига.
Мен дунёга келдим,
Чексизлик бағрида ястанган

Боғлардан, даладардан
Излаб қай мўъжиза
Кафтимга тутгани
Мен дунёга келдим,
Ошиқлар охидан яралган ғолиб лолалардан
Даста-даста териб, кимнидир интизор кутгани.
Мен дунёга келдим,
Туннинг эгнидан
Фафлатни, сукутни беаёв ечгани.
Мен дунёга келдим,
Ойдан арқоқ эшиб,
Ҳислардан тонгга
Оппоқ-оппоқ кўйлак бичгани.
Мен дунёга келдим...

1979

* * *

Биласизми, Сиз деганимда,
Кўкламги боғларга ўралар хаёл.
Талпинар энг эзгу истаклар сари,
Кўринмай кетади сахий дунёнинг
Насибанг деб тутган тоғдек ғамлари.
Биласизми, Сиз деганимда,
Юлдузлар шеър ўкиб юборар
Бахтиёр ошиқлар хақида.
Юрагимни кучар кенг ўрикзорим
Имиллаган қишни кузатиб
Оппоқ гуллаб берган дақиқа.
Биласизми, Сиз деганимда,
Саратон сийлаган буғдойзорига
Термилган деҳқоннинг қувончи мисол
Бир қувонч кўзимга қалқийди.
Хаёл осмонимда кулару иқбол
Онамнинг оқ дуо, истакларини,
Менинг пинҳон ишқим, орзум, барини

Қондиргич куёшдек балқийди.
Биласизми, Сиз деганимда,
Шеъриятдек азиз кўринар умр.

1980

* * *

Қадамингиз бойчечакнинг устига тушди,
Боласини қурбон бериб инграб қўйди қор.
Сал нарида майсаларнинг эти увишди,
Титроқларин сезмай ўтиб кетдингиз наҳот.
Ўрик гули япроқларин учираш шамол,
Қувалайди толбаргақлар таққан қизалок.
Қизалокни бир зумгина кузатмай, алҳол
Сиз бепарво ўтдингиз-а... жонимда кийнок...
Унсиз, дилхун, кўзингизга тикиламан жим
Мен тасаввур қилган Сизни Сиздан қидириб.
Қўрқаяпман,
Йиғламаса эди, баҳор, бойчечак каби
Сизга боғлиқ умидларим бир кун ўкириб.

1980

* * *

Дугонам Пулатойга

Йўлчилармиз, борапмиз, дилда эзгу хис,
Қоқилсак ҳам умидларнинг этагин тутиб.
Борапмиз уфққача солмоқ бўлиб из,
Лоқайд ҳамроҳларнинг баҳридан ўтиб.

Парча олов ташлаганмиз юрагимизга,
Рости, куёш биздан олар ёнишда сабоқ.
Муҳаббатмиз, кимлар қалбин тутмайди бизга,
Кимларгадир иқболмизу, кимларга фироқ.

1980

Сиз ҳадя этдингиз, Сиз,
 Туннинг дилбарлигин, тонгнинг Мехрини,
 Юрагимга ўтли ва беором ҳис,
 Ёниб куйламоқнинг сеҳрини.
 Сиз ҳадя этдингиз, Сиз,
 Завқланмоқни сўнгсиз яшилликлардан.
 Чайқалиб чорлаган оқ денгиз,
 Субҳидам жарчиси шўх какликлардан.
 Сиз ҳадя этдингиз интик кутмоқни
 Сайёр насимларнинг нафасини.
 Сирли ҳаяжонни, ширин титроқни,
 Покиза севгини, ҳамма-ҳаммасини.
 Сиз ҳадя этдингиз, Сиз,
 Орзулар завқини, тоғлар сабрини,
 Зор қилган висолнинг буюк кадрини.
 Бари учун қуллуқ,
 Аммо сиз
 Сўнггида аямай ҳадя этдингиз,
 Айрилиқнинг тоғдай оғир жабрини...
 Умрим қийналади сўнгги тортиқдан.

1980

Қиш лоқдаги ўйлар

Нега сув сўрайди чанқаганлар, воҳ,
 Олинг қанча керак – бағрим тўла оҳ,
 Кунлар буруқситиб ўт ёққан гўлоҳ –
 Исминнинг шарҳини сўраманг.

Онам деганимнинг кўзлари мунгли,
 Болам деганларим гул, қуроқ тунли,
 Чалкашган ҳаётим еттита ўнли,
 Исминнинг шарҳини сўраманг.

Меҳроб қилдим қарғиш теккан тузумни,
Отамни унутдим, юмдим кўзимни,
Дардга никоҳладим рангпар қизимни,
Исмимнинг шарҳини сўраманг.

Оловланган хазонрезгилар айтсин.
Имонга урилган сезгилар айтсин,
Кўзи кўр ўзбаки севгилар айтсин,
Ўзимдан сўраманг исмимни.

1980

Юртили

Хуснидан оламини лол этган кўклам,
Армонлардан фориф мангулик фасл.
Бойчечагинг бўлиб туғилдим мен ҳам,
Бағрингда улғаймоқ шарафи насиб.

Ўсаман қуёшга интилиб, ёниб,
Ишқимни пояндоз қилиб тўшайман.
Меҳринг юрагимга қолди айланиб,
Юрагимга эса содиқ яшайман.

1980

* * *

Суюк бойчечакнинг изидан
Хувиллаган боғлар соғинчи бўлиб
Туғилди маъсума куртаклар.
Минг айланиб юзу кўзидан
Гўдагини кучган онадай кулиб
Қуёш кучар уни нурга йўргаклаб.

Табассум тўплайди ғунчалар,
Ифор хаёллари саралайди ранг.
Йўқолган қўшиғин топиб анҳорлар,
Майсаларни сергак торттирар оҳанг.

Ялпиз кулгуларин кўксига кўйиб,
Бодомзор оралаб қайтган шамоллар
Бир ширин...
Тушида оқ ҳарир либослар кийиб
Энтикиб уйғонган қизнинг тонг саҳар
Сурган ойдин-ойдин ўйлари каби
Бир ширин...
Ютасан чанқогинг қонмай,
Шунда беихтиёр олов кўксингга
Сигмаган кичкина жонингни
Кўкламнинг табаррук пойига
Бахш этгинг келади қизғонмай.

1980

* * *

Кўй энди, дардларни улоқтир, синглим,
Кўклам қадамларин кўзига суртиб,
Ундан бир латифлик ундирганча жим
Кенгликлар турибди бизларни кутиб.

Бўтана сувларга термилиб қара,
Қучоғида кўшиқ... яйраб оқмоқда.
Қуёш кокилларин келиндай тараб
Новдаларга зангор барглар такмоқда.

Қушларнинг шовқини тутар осмонни,
Ғойиб қувончларин топади юрак.
Йўқолган эҳтирос, завқ, ҳаяжонни
Чуғурлаб келтирар қушлар жонсарақ.

Дилда неки ғубор – бари кетади,
Навбахорда бунинг даволари кўп.
Сен яхшиси,
Борлиқнинг ҳуснини осмондай қалбу
Ҳайратга айланган кўзлар билан ўп.

1980

* * *

Энди тонгни куюк-куюк туманлармас,
Кучоклайди кўз кувончи – яшил Ернинг
Хуш ҳидини қониб-қониб шимган ҳаво.
Борлиқ шундай сулув, шундай соз бу нафас,
Мана мен деб дилга кирар қайсидир тун
Хуноб бўлиб топмаганинг дилгир наво.
Тўлгоқдан сўнг кўкка боқиб ётар замин,
Дунёга кўз очган гўдак – яшил майса.
Гўдак юзин ўпаман мен бағрим тўлиб,
Бўш бағримни тўлдиради ҳамма нарса.
Ўйларимни ўраб олган истаклар мўл,
Бири – учсам олис, азиз гўшам сари.
Соғинганман, эҳ мени ҳам соғингандур
Андижоннинг кўклам кўнган адирлари.

1980

* * *

Шунчалар оқмиди олча гуллари,
Шунча зангормиди барглар, майсалар.
Тотлимиди туннинг бедорликлари,
Шеърга ўхшармиди ҳамма нарсалар.

Ёраб, тиндирмоқда кўзни гўзаллик,
Ҳайрат қорачиқни кучоклайди жим.
Тил аллали, қад ҳам энди тик,
Бу бахтни сен бердинг, ГЎДАГИМ!

1980

* * *

Толиққан кўзимни очдим. Туман йўқ,
Офтоб излаб келар исмимни айтиб,
Гўшасин бой берган рутубат янглиғ,
Бир қараб йиқилар. Турмайди қайтиб.

Не тонгларда хунук тушлар оққан сув,
Бугун ҳофиз бўлиб узатар кўшиқ.
Қарайман тўрт тараф сеҳрли ёғду,
Ҳайратгир кўнглимни этолган ошиқ.
Офтобга беради сира кизғонмай,
Майсалар субҳдан олган дурини.
Худдики сиз менга муҳаббат атаб,
Бергандай ҳаётнинг завқ-шуурини.
Ишонмаслар, балки телба ҳам дерлар,
Олтин пайдо десам хору хаслардан.
Қаламимдан томиб энг гўзал шеърлар,
Гул сачрашин айтсам ўт нафаслардан.
Орзу деворига шамчирок илиб,
Кўксимдан ўк тера бошлар самандар.
Ҳар бир ҳужайрамда минг ҳис тирилиб,
Кўксимдан ватанлик сўрар чаманлар.
Англадим эртақдан чикди сеҳргар,
Самандар қуш бўлиб оҳимга етди.
Мен ахир дуч келдим улкан меҳрга,
Кичик кўнглим бирдан улғайиб кетди.
Сиз ўша сеҳргар, самандар сиз ул,
Рўшнолик юртининг нодир хатисиз.
Сиз менга Тангрининг йигирма беш йил
Куттириб юборган марҳаматисиз.

1981

Раҳима ҳоланинги кўзлари

Бу кўзларда қотган армон бор,
Гашт кўрмаган келинлик ҳаққи,
Бу кўзларга шахт билан баҳор
Киролмайди чечаклар тақиб.

Силқиб чиқар қаноат иси
Куйдиргувчи алам чўғида,

Туғилмаган гўдаклар исми
Ёзиқ турар унинг тубида.

Бу кўзларга боққаним маҳал
Фироклардан бағри хун найман.
Хаёлларим аралаш, чигал,
Минг қасосни тишлаб йиғлайман.

Яшаб бўлмас энди бефарқ, жим...
Кириб келар исён бағримга.
Дунё, сенга айтар гапларим
Тиқилади бўғизларимга.

1980

Бу юрт

... Бу юрт осмонининг ёмғири, қори
Иқболда тенги йўқ қизларнинг
Сочларини ўпиб яйрайди.
Ташриф буюрсами баҳори
Қуёш майсаларнинг, хуш ялпизларнинг
Бўйидан маст кокил тарайди.
Бу юртнинг сувлари шу қадар зилол,
Жонбахш деб атайди ичган бир ҳовуч.
Бу юртда дағ-даға солмайди шамол
Тунлари ўғринча сайр этмас қилич
Бу юртда...
Барибир нўноклик қиялпман ахир
Тавсиф тополмасдан буюк меҳрга.
Сўз ўзича, кўнгил ўзича ҳақдир
Бу Ватан сиғмайди мактубга, шеърга...

1984

Ўзлим Бехзодбеққа

Минг ёлғонни ўтга отган бир чин кушим,
Чин тепага чирой тутган лочин кушим.

Қаҳратонда қақшаб ётган юрагимга
Кўклам куйин тўккан қалдирғочим – кушим.

Ҳайрон бўлма, атиргуллар ярашар пайт
Қор парчалар таққан бўлса сочим, кушим.

Қуръа ташлаб, йўлнинг фақат чангаklarин
Менга тутди шафқати кам очун, кушим.

Курагимда турфа тошлар излари кўп,
Кетавердим, у ҳам ишққа божим, кушим.

То сенгача талх таънадан куйди ичим,
Қолди қанча тиканзорда ўчим, кушим.

Кўшиқ айтиб баландлаб уч, ғийбатчилар
Кўриб қўйсин эзгуликнинг кучин, кушим.

Минг ёлғонни ўтга отган бир чин кушим.
Чин тепага чирой тутган лочин кушим.

1986

Ўзтироб

Шунча кўп ном кўйдик биз сенга,
Марду майдон дедик,
Олтин қўл дедик.
Изғирин буғлаган ҳар нафасингга
Мингта таъриф топиб,
“Ҳа, бўл, бўл” дедик.

Қалбингни дарё деб қарсақлар чалдик,
Дарёлар ҳақида қайғурмасдан ҳеч.
Минбардан сўзлашга навбатлар олдик,
Даланга тонг кетиб, қайтганигда кеч.

Кетмонинг ғзабин “ғайрат” деб айтдик,
“Юксак режа” дедик ҳорғин ўй сурсанг.
“Бахтдан сармаст” дея рост сўздан қайтдик,
Дорили пайкалда юрганигда ганг.

Кўрдик, ё кўрмадик, жон-жонларингни
Кеч кузак ёмғири, қори савалар.
Қадоғинг, ёрилган товонларингни
Яшириб яшади ҳўл пайтавалар.

Биз ном қўявердик:
“Ўктам суворий”,
“Кўкси фақат меҳнат дея урган зот”.
Дедик: “Қомати сарв, ойдир рафтори,
Дунё гўзалларин этгудайин мот”.

Шунча таъриф-ташбех, шунча кўп ёзук,
Ваъзлар билан босдик дард, сирларингни.
Сен-чи, сен не дединг?
Кўзлари очик,
Ухлаб ёзиб юрган шоирларингни.

1987

* * *

Фасллар айланар, айланар меҳнат,
Иккисига пайванд айланасан сен.
Таниганинг дала – мўътабар хилқат,
Тонгу шоминг билан бойланасан сен.

Яшаш ишламоқдир, ишламоқ яшаш,
Аямай тўкасан манглай терингни.
Кўнглингга урмайди бу содда қараш,
Шунчалар севасан кетмон, Ерингни.

Севгинг кўтаради ҳимматларингни,
Елкангда вазминлик яшар ҳамиша.
Тоқ бўлгани қўймас тоқатларингни
Кўзингга муҳрини босган Андиша.

Сезмадинг, шу буюк феълу атворинг
Асл ишқ нелигин билмас жонларга
Хуш ёқди.
Инсофин жарларга отиб,
Сени кўприк килди сохта шонларга.

Минбарлардан оқди гўзал ёлғонлар,
Яғир қила борди елкангни юкинг.
Ишқсиз кўкракларни ўпиб нишонлар,
Унвонлар йиғлади.
Эшитдинг,
Лекин

Жимгина қарадинг, андиша қилдинг,
Сувлар йиглаб оқди ютиб сирингни.
Йўлдош кетмонингга вазмин тикилдинг,
Вазмин севавердинг яна Ерингни.

Сени яхши танир кузги изғирин,
Қишолди теримда ёнма-ён юрган.
Билолмай жонингнинг қаттиқлик сирин,
Ғалати чийиллаб афтини бўрган.

Жонингни тинимсиз ўтларда ёқиб,
Хирмонинг тинимсиз ўсди шу тахлит.
Эгасиз оромлар сувларда оқиб,
Заҳматга эгилди кунларинг яхлит.

Ниҳоят...

Бир куни этикни ечдинг,
Ўзингча ясандинг ҳосил тўйингга.
Яна андишанинг шаробин ичдинг,
Не казо-казолар келгач ўйингга...

Тўй тўрига чиқмоқ... сенга ёт ҳолат,
Пойгақдан тингладинг қадаҳ сўзларин.
Сенинг борлигингни илғамади ҳам
Қарсақдан маст бўлган меҳмон кўзлари.

Сўнг узун поездлар ютди хирмонни,
Сенга хайр-хўш ҳам демай жўнади.
Сен жим қолавердинг, ушатиб нонни,
Бунга сендан бошқа ким ҳам кўнади.

Андиша... анди... бас шундан қайтаман,
Юрагимни эзар хокисорлигинг.
Ахир сен сиғинган отам, онамсан,
Улар бокқан менсан, қандоқ айтаман.
Ўз олдингда ўзинг гуноҳкорлигинг.
Эрк истаган эллар ичра борлигинг....

1987

Янги йил олди ўйлари

Тилакларинг айт, опа,
Остонада янги йил.
Бор-будини бир тўкиб
Хуморидан чиқсин дил.

Узун-узун меҳнатнинг
Қўлингдаги изларин
Ўпиб сўрар янги йил,
Опагинам, сўзлагин.

Олавермай елкангга
Юмушнинг бор кийинин.
Сўра маҳкам боғлашни
Эркакларнинг кийиғин.

Гўдак кучган кўлингдан
Бой бермасдан имконни.
Сўра, олиб берсин йил
Эгасига кетмонни.

Шу тупроққа меҳримни
Қирқ йил бердим дегандинг.
Унинг хаста ингроғин
Озор, дардим дегандинг.

Озорингга, дардингга
Жонимни боғлай, опа.
Тила танти йил берсин
Ерингга малҳам, шифо.

Кунинг қалай, соғломми,
Қадрин тиклашни сўра.
Ўлмай юрган ёлғоннинг
Изин чеклашни сўра.

Андиша бор, сабр бор,
Озгина журъат тила.
Фалсафа бор, тадбир бор,
Баландларга хат тила.

Шоирингга ўктам сўз,
Она тилга омонлик.
Тила элга ўғил-қиз
Эътиқодлик, имонлик.

Юрагинга дўст тила,
Ўзингдек чин, покиза.
Ва ишонгин беради,
Бу янги йил – мўъжиза.

1987

* * *

Раҳм қилгил минг бўлакли азиз жона,
Кутмоқ гуноҳ тўлгунича то паймона,
Бебошларнинг ҳасратларин ирғит, она,
Жўмардларга қийиқ тиккин.

Далаю уй орасида сарсон опам,
Ўттиз йиллик умри анча арзон опам,
Қўлларида кетмон опам, нимжон опам,
Жўмардларга қийиқ тиккин.

Саркаш синглим, хаёлларинг сенинг гулзор,
Кўз қорангда ҳаяжон бор, пинҳон сир бор,
Эртақларда Алпомиш бор, алп Тохир бор,
Жўмардларга қийиқ тиккин.

Нафосатни олгай мардлар паноҳига,
Улкан кафтда толе тутар чин моҳига,
Гулюзлигим, қолма улар гуноҳига,
Жўмардларга қийиқ тиккин.

1998

* * *

*Муҳтарам қайнотам, ўттизинчи йиллар
пахтакори Мирзамат отага*

1.

Ота, бу юрт зарга тўла,
Ғўрга тўла, зўрга тўла.
Кенг манглайи шўрга тўла,
Шарҳини умринг айтсин.

Савлатларга молик арбоб,
Баланд дорлар тўла хитоб,
* Оловларда ёнган китоб,
Шарҳини умринг айтсин.

Сукут ўғли далаю туз,
Кулдиргичсиз, тупроқранг юз,
Кўз юмикдир, бекик оғиз,
Шарҳини умринг айтсин.

Шоирликдир “макта-макта”,
Бошдан баланд ўсар пахта.
Орзулаш ҳам асли бахт-да,
Шарҳини умринг айтсин.

Йилнинг бари ҳамал эмас,
Шон имондан афзал эмас,
Шеърим нафис, гўзал эмас,
Шарҳини умринг айтсин.

1982

2.

Қўлларимни чўздим.
Бердилар, берди,
Қизғонмай, етмиш хил товланган меҳнат.
Манглайим тиланиб олгани тердир,
Етмиш бор ўргилиб айтдим-ку раҳмат.

Яхшироқ кун учун имкон сўрадим,
Етмиш қат сабрни зичу соз терди.
“Етар, бас” демокни узоқ ўйладим,
Ўйловимга етмиш қишу ёз берди.

1982

Топишмоқ

Ким у – ери минг турфа кон,
Чўнтагида тилла йўқ,
Қўлларида қадок бордур,
Кетмон бордур, хилла йўқ.

Даласида офтоб ўткир,
Даласида иш ўткир.
Бунда бугдойрангли юз бор,
Ё оппоқ, ё малла йўқ.

Ниҳоллари улғаяди
Манглай терга суяниб.
Бунча ниҳол улғайгунча
Суёвчида силла йўқ.

Кузак ичра хирмон тўлган,
Пахта кулгай жаранглаб.
Кузакдан сўнг карвон кулгай,
Бунда пахта, пилла йўқ.

Узун-узун карвонларни
Кузатади қўлу кўз.
Кўз бор, қўл бор, алар қадрин
Ўлчагувчи палла йўқ.

Гўзал кўклам, ёз ҳисобда,
Куз ҳисобда ҳартугул.
Сўнг қаноат фасли – рўза,
Тўксонли қиш, чилла йўқ.

1982

* * *

Сиз келсангиз агар... сиз билан
Бирга келар ям-яшил ранглар.

Энди фасл исмин сўрамай,
Алвон атиргуллар жаранглар.

Сиз келсангиз агар... сиз билан
Бирга келар чиройли офтоб.
Муродига етганлар ҳақда
Сўйлаб берар донишманд китоб.

Сиз келсангиз агар... сиз билан
Ҳур шамоллар келар изма-из.
Энди тишин қайраб, соч ёйиб,
Орзу уйин бузмас ялмоғиз.

Сиз келсангиз... дилда ёниқ ҳис,
Бизлар энди шодликмиз, завқмиз.
Ҳижронзада нигоҳ эмасмиз,
Дийдор топган иқболга ғарқмиз...
Сиз келсангиз... келинг...

1988

Широқ ҳақида

*Мен дунёга келганимда
У кетган эди...*

Равшан ФАЙЗ

Мен дунёга келганимда у кетган эди,
Оқил боболар сўйлади у ҳақда, оқила момолар
сўйлади.

Сўйловлари охирламай,
Ёраб, чап кўксимда бир олов ёнди,
Тилимда муборак сўзлар уйғонди:
“Ватан, мен сени севаман”.

Мен дунёга келганимда у кетган эди,
Оқил боболар сўйлади,

Оқила момолар сўйлади.
Тингларканман,
Сиру сеҳрда қолган
Вужуд билан сездим –
Томиримда кудрат оқди дафъатан.
Юрагим тоғ менинг,
Кўксим қалқондир,
Шу муқаддас тупроқ,
Шу азиз Ватан –
Мени тирик тутган шарбати жондир.

Жонин асрамаган ким бор дунёда,
Вужудимда айланар зўр куч...
Кенгая бошлайди қорачиқларим,
Улкан нафрат топгум ёғийлар куйгич.
Қиличга айланар жон санчикларим...

Мен дунёга келганимда у кетган эди,
...Ватан, хаёлларинг баъзан талотўп,
Кўкингда йиғлаган булутми, ғамми?
Нега сотқин учрар,
Нега кўрқоқ кўп,
Ё оқил боболар, момолар камми?!

1988

* * *

Қандай тушунтирай ўзимни, баҳор,
Юрагим – гулларга кўмилган дунё.
Рухим ёруғ осмон – қушлари бисёр,
Хизр назар қилган одамман гўё.

Ҳаяжоннинг хушрўй боласи энди
Оҳангга йўғрилган ўйлар оқими.
Кечаги ситамкор ғамлар чекинди,
Турфа гул узатган боғлар яқиним.

Гуд каби титрадим, гул каби ёндим,
Бир юракка бўлдим ёп-ёруғ хаёл.
Йўқотиб йиғловдим, топиб қувондим,
Мен улкан севгига дуч келган Аёл.

Нигоҳимни боғлаб олланар уфқ,
Сармаст чайқалади кузатиб дарахт.
Бўм-бўш кунларимни тўлдирар кўшиқ,
Бўм-бўш кунларимга кириб келар бахт.

Шунгача мен қандай яшадим, билмам,
Сен азизлик бердинг умримга нондай.
Ташаккурим етмас, раҳматларим кам,
Муҳаббат дунёсин шархлайин қандай.

Қандай тушунтирай ўзимни, баҳор?

1990

* * *

Бошқачароқ ўйла, бошқача яша,
Ўқий бир юз йиллик соғинч сатрини.
Бўй-бастинг кўринсин кунга яраша,
Кўтар кўксингдаги хурлик қадрини.

Алданиш гумроҳлик, адашиш гуноҳ,
Йўл изла ўғитлар ўчмаган хатдан.
Ана майса гувоҳ, ана гул гувоҳ,
Суянгиси келиб жилмайди Ватан.

Юрагинг ҳимоя ҳаддин ушласин,
Келиб етди ҳушёр яшаш хонаси.
Мудрама, кафтингдан қулаб тушмасин
Равзаи жаннатнинг таклифномаси.

Ўз ризқингни ўзинг шукур қилиб е,
Гунг турмагин бахтдан баҳс бошланган пайт.
Юрт, элим ҳеч кимга қарам эмас, де,
Қарам бўлмайди де, мен борман деб айт.

2005

* * *

Япроқлар бандидан узилмай туриб,
Адашган изғирин богларни кучди.
Кузнинг кексайгани сезилмай туриб,
Турналар шошилинич жанубга учди.

Қиров босиб қолган кўсакларига
Бардошлар тилабми инграр ғўзалар,
Туман илаштириб этакларига
Тонглар айбдордек секин бўзарар.

Ҳар зарби туманлар бағрини ёриб,
Дала томон тушар излар бу нафас.
Аёздан кетса ҳам қўллар кўкариб,
Кўсак узар бунда қизлар қасдма-қасд.

Ғўзалар кўз ёшин артар этаклар,
Хижолат хўрсинар рангпар кунчиқиш.
Шалаббо этакка тўлар кўсаклар,
Ёқа ушлаб қолар бевақт келган қиш.

1987

* * *

Юрак, севасанми, бу маъсум қизни,
Ишлар у офтобга елкасин тираб.
Узун эгатларда қолдирган изин
Ўпа биласанми япроқдек титраб.

Яктагини куёш ўпиб сарғайтган
Дехқон ғўзасига эгилди, ана.
Киприги намланиб қолди. Шу пайтда
Йиғлай биласанми сен ҳам жимгина.

Чопиб келар бола – кўзлари олов,
Қўлидаги таёқ табаррук, азиз.
Унга рангин қувонч шу яшил яйлов,
Сен рангин қувончни қиласанми ҳис.

Теракзор кўчалар, лойсувоқ уйлар,
Айвонга ин кўйиб вижирлаган қуш.
Кеч кузак бағрини иситган тўйлар,
Сеҳрини соғиниб кўрасанми туш.

Кўксимдасан, ўзни англат, жавоб бер,
Ҳа деёлсанг, сенга яшашга шафқат.
Унда тўкканларинг ҳаммаси рост шеър,
Унда сиғинганинг ростдан Ҳақиқат.

1988

Ўтқирбек оғриган тунда

Айт, қанча бож керак, мендан ол, мендан,
Боламнинг бўғзини тинч кўйгин, ингрок.
Бу маъюс кўзларни соғингин, шодлик,
Бу кичик кўнгилни ёритгин, чирок.

Ҳақиқат, қаддингни ростлагин, бор бўл,
Бу қора қайғудан сен ҳимоя қил.
Ўлмаса қарзини узиб яшайди,
Бунга ишонавер, имоним кафил.

1988

“Қафрансиз қўлиланлар”ни ўқиб

Кимнинг боласисан, Қаноат,
Айт, сени ким тукқан, Ирода?
Елкангдаги кунлар шунча зах,
Елкангдаги кунлар Ғамбода.

Тиканли, чириган арқон йўлингми?!
Қонталаш товонинг изларин кўрдим.
Сенга қўлларини чўзган ўлимми?!
У арқонга бунча ёнма-ён юрди.

Бугун кенг дунё лол.
Бағрин қаричлаб
Минг бор ўлчаб йиғлар ўз оёқ-бошин.
Қаерга қўяди энди...
Жой тор-ку
Ярадор юраклар кўтарган тошин.

1990

Ўзбек

Жон-жонида мурувват яшар,
Жон-жонида яшар мезбонлик.
Гоҳо гўдак, гоҳо минг яшар
Чол сингари эртақ-достонлик.

Манглайини сахий осмон денг,
Кетмон тутиб ёғдирар ёмғир.
Елкалари унинг шунча кенг,
Улкан юкни демайди оғир.

Тингламоқни ўрганган кўпроқ,
Йўлин ювган ишончининг сели,
Андишани хуш кўрар. Бироқ
Қийнаб қўяр доим шу феъли.

1990

1937 йил

1

Туннинг кучоғидан хиёнат оқди,
Оқимга қорилди субҳидам йўли.
Гуноҳнинг рангига бўялиб боқди
Чорасизлик ичра куннинг ўнг-сўли.

Офтобнинг исми бор, ўзи йўқ энди,
Ўлжа бўлиб кетди у ҳам қотилга.
Офтоб деганларнинг овози тинди,
Тинмаган овозлар бари сотилган...

2

Армонлар ёғади ҳар тонг, ҳар кечдан,
Ўйловлар бешафқат кемирар ичдан.
Шунча кеч ажратдим сарани пучдан,
Бағрим уволларга тўлган бағирдир.

Бор бисоти хазон бир дарахт йиғлар,
Панжаси қон қасам, вайрон аҳд йиғлар,
Ўз эгаси сургун қилган бахт йиғлар,
Бағрим уволларга тўлган бағирдир.

1990

Ойбек

Онам қадар, севгилим қадар
Ардоқлигим сенсан, сўз.
Дунёнинг дардига кўнглимни бердим,
Муҳаббат зарбига кўнглимни бердим,
Сен эса кўнглимга тенгсан, сўз.
Умримни ўлчасам капалак умри,
Интилиб учганим чаман сен,
Дунё ичра Ватансиз камми,
Юрак қалбидаги Ватан сен.

Япроққа йиғладим,
Гулга йиғладим,
Ёнган шабнамларда севгим титради.
Сен исроф сочилган йўлга йиғладим
Бойлигин асраган хасислар каби.
Улуғ муҳаббатга тутдим ҳар дамни,
Тўлиб кетди тунларим “оҳ” га.
Дард кучоқлаб ўтдим. Ҳатто лаҳзамни
Бериб қўймай дея маддохга.
Илоҳийлик жонга ёйилган ҳузур,
Айтсам гард юқардек беркитдим.
Чакнади кўзимда қиёси йўқ нур,
Мен энди кўз билан сўзлашга ўтдим.
Жарангладинг томирларимда,
Ғафлатни жарларга отди кўз.
Муҳаббатли қасрларимда
Тож ярашган ардоқлигим – СЎЗ.

1990

Ўзини унутган яқини миз

Мансаб деганлари сизни зўр қилди,
Оддийлик сўзини ҳатто хотирлаб
Қўймоқ малол бўлди.
Қалбни кўр қилди,
Кўтариб юрдилар сизни шотирлар.

Сеҳргар эканми, во ажаб, мансаб,
Сиз энди озғинмас, анча семирган.
Чириган фирибдан милтиқлар ясаб,
Элининг ризқига ўқ отган мерган.

Эли алқамаса учиб юрмакнинг
Шарҳи куламоқдир. Қавмга қайтинг.
Зўр нотик эдингиз,
Манов гўдакнинг
Кўзларига қараб бирор сўз айтинг...

1990

* * *

Бир дилча тўлдириб дунё камини
Яшарман гоҳ мағлуб, гоҳида ғолиб.
Бу кўхна заминнинг ташвиш, ғамини
“Менингсан, менинг” деб елкамга олиб.

Хамроҳ бўласанми, келақолгин, дўст,
Кўнглимга кўз ташла, кўлимни ол, ма.
Фақат алдамагин, муҳаббатинг суст,
Жонинг ширин бўлса, йўлингдан қолма.

1990

* * *

Чор тарафга қараб кўрганим кувонч,
Кўрганим, кунларнинг садоқат, сеҳри.
Оғир хасталикни ирғитган ишонч,
Қизиллик югура бошлаган чехра.

Тўликқан, айтари бир дунё дала,
Қушларини чорлаб шовуллаган тол.
Хасу чўпақларни
Битта-битталаб
Супуриб ишидан яйраган шамол.

Юрагим энтикар,
Урар бетоқат,
Овозим, сўзимга айланади чўғ.
Айт, қандай сиғинай
Сенга, ҳақиқат,
Айт, қандай сиғинай
Сенга, озод рух.

1991

Широқ

1.

Бугун менга қиличдир сахро,
Ўқ-ёйимдир учган қумшамол.
Нафратимни кўзга қилиб жо,
Ёғийга жим очаяпман фол.

Қароғимга чўкди булоқлар,
Йиғламасман, сизиб чикмас, йўқ.
Лашкар сувсиз қирилган чоғлар,
Булоқ тўла кўзим тургай шўх.
Шум Раносбат тақдири қаро,
Бўлмагайдир саклар унга қул.
Мен ғолибман, қиличим сахро,
Гармселлар ўқим – ёйимдир.

2.

Ён, сахро, ён, бўл чақин,
Озорларинг тилагим.
Юрагимга бўл яқин,
Яқин сенга юрагим.
Ёнсанг ёвуз ва баттол
Босқинчилар йўли берк.
Ўлсам бўлар бемалол,
Элим билан қолар эрк.

1992

* * *

Бугун дала-ҳовлида гул, этакда гул,
Токчада гул, қатор нақшин тувакда гул,
Чолбобода, болакайда, гўдакда гул,
Бўз йигитда, хуллас жами эркакда гул.
Сездингми, дўст, бу кун файзи, сеҳри надир?
Бу кун байрам. Гулларимиз аёлгадир.

Аёл келар, байрамингиз кутлуғ дегин,
Дунёда йўқ сиздек оташ, ўтлуғ дегин.
Эркак бағри сиз билан-ку тўлик дегин,
Гул пояндоз тўшаб қўйгин йўлларига,
Бир жон нима, минг жонни тут қўлларига.

Ўсма сизга ярашар де, қўйиб юрсин,
Фақат ёрин, фарзандинмас,
Ўзини ҳам суюб юрсин.
Суянсангиз биз бормиз де,
Борлигингни туйиб юрсин.
Ўт бағрини тўлдир баҳор гулларига,
Бир жон нима, минг жонни тут қўлларига.

Аёл зотин қалби нафис, аммо улкан,
Кулиб туриб йиғлаб қўяр, йиғлаб кулгай.
Осмон дили баъзан дардга тошиб-тўлгай,
Малҳам тутиб пешвоз чиққин йўлларига,
Бир жон нима, минг жонни тут қўлларига.

Ўксиманг де, кўнглингизни топайлик де,
Армонингиз, камингизни ёпайлик де,
Ошиқ бўлиб изингизни ўпайлик де,
Хушбўй райҳон экиб қўйгин йўлларига,
Бир жон нима, минг жонни тут қўлларига.

Онадир ул, опадир ул, сингилдир ул,
Ёрдир гўзал, муҳаббатли кўнгилдир ул.
Кашф этолган жонга сирдир, сеҳрдир ул,
Сеҳрлангин, бош эгиб чиқ йўлларига,
Бир жон нима, минг жонни тут қўлларига.

1992

Боғларини ҳур шамоллар излайдиган,
Бешиқдаги гўдакни ҳам сизлайдиган,
Айро кўнгил Бобур янглиғ бўзлайдиган
Андижоннинг тупроғида дардим менинг.

Сочпопугим оқиб кетган катта арик
Билар, яшил куним нега бўлган сарик,
Бир бепарво нигоҳлари тутантирик,
Андижоннинг тупроғида дардим менинг.

Дунё қизик, ким қувнаб, ким ранжиб кетар,
Гоҳ бир ёлгон ўнта ростни янчиб кетар,
Гар инграсам, чап кўкрагим санчиб кетар,
Андижоннинг тупроғида дардим менинг.

Олис кетдим кўзга суртиб чанг, гардини,
Бесадоқат қилди ахир бир мардини,
Тинглаб ўтгай энди суйгич дил зарбини,
Андижоннинг тупроғида дардим менинг.

1992

Сим-сим ёмғир ёғар, эрир ғубор, кир,
Тонгнинг қат-қатидан тўкилади сир,
Сеҳргардир бу он, бу кун, бу фасл,
Унга айтари бор кўнглим ярашар.

Ҳар фикр, ҳар ўйдан айланар офтоб,
Камёблик тахтидан тушади савоб,
Омонлашар бобом қолдирган китоб,
Ассалом демокқа тилим ярашар.

Яхшида яроғ йўк, ёмондан ҳазар,
Диёнат билмас беимондан ҳазар,

Ҳамон ўлмай юрган ёлғондан ҳазар,
Ҳақиқатга менинг йўлим ярашар.

Каъба тилаяпти кўнглим бу фурсат,
Отажон, бобомнинг сувратин кўрсат,
Она, рўмолингни бошимга ўрат,
Сифиниб қўймоққа гулим ярашар.

Тонгги ёмғир бўлиб сим-симни айтиб,
Эътиқодга молик ҳиссимни айтиб,
Яшасам яшарман исмимни айтиб,
Ўзликсиз умрга ўлим ярашар.

1992

Хурлик туйғулари

Ўзбекистон хурдир.
Кечмишингни кир
Этган оғриқларга босгин бу сўзни,
Шивирлаб айтсанг-да тафти баланддир.
Эритар ҳар қандай қакшатқич музни,
Ўзбекистон хурдир.
Ўпсанг байроғин,
Сени излаб келар минг йиллик ғурур,
Ажабланма тўлиб кетса қароғинг,
Сизиб чиққан томчи эриган дилдур.
Ўзбекистон хурдир, бу жаранг, сасдан
Вужудингга кирар илоҳий бир куч,
Улуғлангандайсан ўша нафасдан.
Шуурингни боглар муқаддас бир бурч,
Ўзинг фидойирок, қалб, руҳинг бойроқ.
Ловуллай бошлайди кўксингдаги чўғ,
Соғинч кўрғонига қадалар байроқ.
Унга фидо жоннинг зоелиги йўқ.
Ўзбекистон хурдир –
Жами оғриқларга босгин бу сўзни.

1993

Ўзимни ўзимга танитар бу кун,
Воҳким дардлар ширин, гўзалдир ситам,
“Болам” деб кўнглини очади секин
Қаддини эътиқод суяган Ватан.

Зах кўчалар бўйлаб юргиси келар
Кўпдан кўринмаган иссиқ офтоблар.
Соғиниб суҳбатлар қургиси келар
Боболарим сўзи қолган китоблар.

Борлик-йўқлигимни сўраб келади
Армонли нигоҳи Мирзо Бобурнинг.
“Ҳар кимни алқасин юрти, элати”
Бу овозсиз оҳи Усмон Носирнинг.

Қидира бошлайман кўнгил уйимнинг
Кун ботар Меҳробин, саждагоҳин жим.
Чархида айланар фикру ўйимнинг
Йўқловсиз мунгая бошлаган тилим.

Сесканаман... Ватан, суянгин менга,
Дардингни олайин, мунғайма тилим.
Мен энди яшайман. Кирарман мингга,
Топсам ҳам топаман муқаддас ўлим.

1994

Уйғонган миллат

Боғ ичра кўклар юз очмиш қат-қат,
Баргларига ёмғир ёзиб ўйнар хат,
Улғайиб кетади кўнгил, руҳият,
Ошиғи сарафроз бу сирли хилқат
Сенсан, ВАТАН.

Кун-тун ичга томган кўз ёш ариди,
Тил-жағи бойланган бардош қариди,
Нурга талпинганнинг қуёш ёридир.
Офтобга суяниб тиклаётган қад
Сенсан, ВАТАН.

Қадим битикларнинг синоатидан,
Сўнмаган эътиқод ибодатидан,
Аршга етган дуо ижобатидан,
Юзин райҳон елпиб уйғонган миллат
Сенсан, ВАТАН.

Дарахтзорда, гулда, тўқ мағизда сўз,
Қизча лабин ўпган чанқовузда сўз,
Қайтган муҳожирнинг жон бўғзида сўз,
Буюк муҳаббатлар яратган жаннат
Сенсан, ВАТАН.

Ҳар ўғли Алпомиш, ҳар қизи Барчин,
Жондан қиммат билган фарзандлик бурчин,
Шу бурч омон бўлса топган эрки чин,
Туркистон аталган буюк мамлакат
Сенсан, ВАТАН.

1994

* * *

Дил кашф этган, дил яратган
Олам бордир, билсангиз.
Кўзларимда ишқ эритган
Жолам бордир, билсангиз.
Учган хаёл оккуш эмас,
Жонми-ишқдан сархуш эмас.
Менинг дилим бўм-бўш эмас,
Нолам бордир, билсангиз.
Аввалимда, охирида,
Ҳеч ким билмас бир сирида.

Улуғлардан томиримда
Толам бордир, билсангиз.
Кафтдан уруғ тўкилади,
Баъзан оқ ранг кўк келади.
Соғинтирсам ўпкалади,
Далам бордир, билсангиз.
Сайёд отган хаста оху,
Менга кўнгил ёзар ёху.
Таскинимда малҳам гулу
Лолам бордир, билсангиз.
Куним битиб етса ғурбат,
Аттангим йўқ дилда қат-қат.
Ёртимни тўлдирар албат
Болам бордир, билсангиз.

1995

* * *

Недир дегим келар сен ҳақда, Ватан,
Мендан аввал сўзлаб кўяди ажаб
Забони қирқилган саҳарлар
Вужудига мингта мунг қамаб.

Недир дегим келар. Сўзлаб кўяди
Чувак елкаларнинг яғири.
Хурлик деганида қон бўлган уфққа
Бош кўйган кунларнинг сағири.

Сўзлаб кўяр мендан аввалроқ
Сувга оқиб кетган эътиқод,
Ҳаққига тиловат пичирлаган лаб.
Нафратлари офтоб кўрмасдан
Мозорга қатнаган хунталаб.

Мендан аввал сўзлаб кўяди
Ёлғонни болам деб кучган кўкракда

Кун-бакун оғриғи ортган яралар.
Бу кимнинг ҳаққи деб сўрамай,
Нонин бераверган далалар.

Сен ҳақда...
Юракни ўртайди истак,
Чизгиси келади янгича бир тарҳ.
Инонгил, эрта тонг, нур эмган гўдак
Тилидан жаранглар офтобжамол шарҳ.
Сен ҳақда, Ватан!

1998

* * *

Кеча тугаб борар.
Яқиндир кундуз,
Мудрама, жонингни ғафлатлардан уз,
Руҳиятнинг тилсим сандиғини буз,
Кўлдан чиқармагил бундай имконни.

Огоҳлигинг ортсин қадим сирлардан,
Бир қайрилиш сўра азиз пирлардан,
Қонинг мерос ахир Асотирлардан,
Кўзғат томирингда оққан тугённи.

Улуғвор ҳисларга туташган парвоз,
Мозийдан келадир синмаган овоз,
“Биз ким мулки Турон” айлагил эъзоз,
Сен-да баланд кўтар минг йиллик шонни.

Тизи титрамаснинг қадди тик келгай,
Рух тўла муқаддас буюк юк келгай,
Куймиши, топмиши бўлиб эрк келгай,
Изи кўзламагай сира осонни.

Тугаб бораётган туннинг тигида,
Жонингни ёндириб ишқнинг чўғида,
Нур узатиб икки қорачиғида
Суйган Чўлпондай суй Ўзбекистонни.

2000

Она лисан сен

Юрагимнинг сара гулин сенга тутай,
Гардларингни кипригимда артиб ўтай,
Исминг айтсам руҳим баланд – аршга етай,
Жоним Ватан, онамсан сен, болангман мен.

Бу масканнинг рафтори хуш, ифори хуш,
Олис кетсанг дарвеш қилган хумори хуш,
Авлиёлар босган тупроқ тумори хуш,
Жоним Ватан, онамсан сен, болангман мен.

Варақласам шажарамда пирлар кўпдир,
Калити ишқ бўлган сеҳр, сирлар кўпдир,
Ёғийга тиз букмаган ботирлар кўпдир,
Жоним Ватан, онамсан сен, болангман мен.

Насабимни сўрадилар, ўзбек дедим,
Ардоқлаган мулк, бойлигим чин эрк дедим,
Навоийдан чехрамдаги нур, кўрк дедим,
Жоним Ватан, онамсан сен, болангман мен.

Дилимсан-ку, сен оҳ десанг тенг айтайин,
Малҳам бўлай Ҳазрат ёзган хуш байтдайин,
Қутлуғ, қадим боғларингни кенгайтайин,
Жоним Ватан, онамсан сен, болангман мен.

2000

* * *

Изтироблар қийнар куйган юрагимни,
Дунё, сенинг тарозингни қийшиқ кўрдим.
Билмай қолдим қайси йўлдан юрмагимни,
Ўнгда риё, чапда ёлғон-яшиқ кўрдим.

Дасти узун, макри минг туски, айёрлар,
Содда дилни масхаралар этиб яшар.
Муҳаббати арзон гаров ёлғон ёрлар,
Тунларини хиёнатга бериб яшар.

Ишқ деганлар наҳот фақат дардга эга,
Кесакдиллар хиринглашиб ичарлар май.
Нафиса дил тошбағирни севди... нега?
Сўраб, эзгин оҳангларда йиглади най.

Донишфикр хокисорга пойгак тегиб,
Уй тўрида ўтиради маддохлар хуш.
Кирпанжада ҳақиқатнинг бошин эгиб,
Кимдир “осмон қўлимда” деб кўради туш.

Дунё бир кам деб айтдилар. Ростмиди ё,
Борми сенинг бу камликдан эзилганинг.
Берармисан саволимга жавоб, дунё,
Билармисан тарозингнинг бузилганин.

* * *

Эрк келганда эрксиз кунларнинг
Сарҳисоби ойдинлашар жим.
Битта кўркув минг хатога тенг,
Ўксиб йиғлаб юборар кўнглим.

Ёнган сари фикр чироғи,
Ўйловларим тошдийда жаллод.

Куя бошлар кўзим қароғи,
Мен алдовда улғайган авлод.

Шу қадар кўп йўқотишларим,
Гуноҳлардан кўш елкам ягир.
Умр йўлим бўлганин ярим
Эсламоқлик ундан-да оғир.

Ҳар йўқотиш вазни армоннинг,
Ҳар топмишдан гуллайди орзу.
Осон бериб бўлмайди жонни,
То узилмай кўш елкам қарзи.

Алданган кун, синган фаслнинг
Рухни ғариб этган оғриғи.
Тўтиқушга ўхшаш наслнинг
Тарихига битилган йиғи.

Ҳаққи, менмас армон ўлади,
Уйғонган қалб ўзин чоғласа.
Йўқотишсиз авлод бўлади
Фарзандларим, худо хоҳласа.

2000

* * *

Бинафшажон, сен кўкларнинг сулув қизи,
Соғинганман, соғиндингми мени ўзи.

Бу соғинчни изҳор этсин энг хуш атир,
Дилга оқсин унутилган шеърий сатр.

Сирлашайлик сенга шунча айтарим кўп,
Кўзга сурай, сен ҳам секин кўлимни ўп.

Ҳайрон бўлма кипригимнинг намлигига,
Йўйгин буни дунёнинг бир камлигига.

Бу дунёдан дўст сўрандим ағёр чикди,
Фурсат пойлаб-оёғимдан чалиб йикди.

Ишқ сўрандим туйғулардан тўликдим мен,
Не тонг, тошдил чарс феълларга йўликдим мен.

Кўп кийнади ишқнинг ўнқир-чўнқир йўли,
Тошлар отди маломатнинг узун кўли.

Кўнгли эмас, иродаси тош бўлдим мен,
Ёмонларга эгилмаган бош бўлдим мен.

Англадим ҳам алдоқ эмас дунё бари,
Сен келдинг-ку етказай деб кўклам сари.

Бинафшажон, кел сирлаши-иб ўтирамиз,
Икковлашиб кўнглимизни кўтарамиз.

Суҳбатимиз тушунса ким яхши бўлар,
Ошиқ бўлар, шоир бўлар, бахши бўлар.

2001

* * *

“Яхши ўғил қанақа бўлади?”

Ўғлимнинг сўровидан.

Жонимни садоға олсин сўроринг,
Зорикқанга ялпиз тутсин баҳоринг.
Шу тупроқ латига эм бўлсин боринг,
Олай шукроналик тахтини, болам.

Кўнглинг кўйи билан дала-даштни кез,
Минг йиллар наридан келган тафтни сез.
Инграган чорловга етиб боргин тез,
Офтобга тут гуллар ахдини, болам.

Англагил қат-қатин очиб мозийнинг,
Сенга хешлиги йўқ дилсиз осийнинг.

Соҳибқирон сенинг, Бобуршоҳ сенинг,
Янгила қудратлар вақтини, болам.

Бу юрт кечмишида қарам кунлар бор,
Бўғизларда қотган исён унлар бор.
Тиз чўкмай тўланган қанча хунлар бор,
Қонингдан топ улар шахтини, болам.

Эркингни асрагин ҳар он, сония,
Жонинга бойлансин туғро, мадҳия.
Ватан, суянавер ўғлимга дея,
Кўрай оналикнинг бахтини, болам.

2002

Сарой мулкхони миа

Бибим, Бибихоним, Сароймулкхоним,
Исмингизни айтсам йўқлаб келади
Номдор минорларнинг мағрурлик ҳисси,
Юрак-юрагимни чўғлаб келади
Самарқанддай азим шаҳарнинг ўзи.

Бибим, исмингизни айтсам гар, Бибим,
Бир санам келади қирқ ўрим сочли,
Ою куёш билан ҳусн талашган.
Юрса изларидан гул қалдирғочли
Кўклам ғазал айтиб эргашган.

Кўкламга урилиб англай бошлайман,
Муҳаббат сеҳридан Соҳибқирон лол,
Ўзи сезмай қолар эгилганини.
Тан олар қиличлар, қалқонлар алҳол
Оқил гўзалликдан енгилганини.

Бибим, исмингизни айтсам гар, Бибим,
Ненидир шивирлар қулоқларимга
Эзгулик онаси, поклик онаси.

Хаёлимни боғлар чироқларига
Улуғбекнинг шаффоф расадхонаси.

Бибим, исмингизни айтсам гар, Бибим,
Ҳиндистон тарафдан хўрсиниқ келар,
Армон гултиқандир, соғинч гултиқан.
Гултиқан юракни аямай тилар,
Ватандан буюк дард йўқ экан.

Бибим, исмингизни айтсам гар Бибим,
Томир-томиримда жаранглар овоз,
Дилимга тўлгани шу лаҳза аҳддур.
Онаман, Темурий авлодларга хос
Ўғлонлар тарбия қилишим шартдур.

Бибим, Бибихоним, Сароймулкхоним...

2002

* * *

Бибим десам кўздан тўлин бир ой ўтди,
Кавсар суви янглиғ тиниқ чирой ўтди.
Синоати, файзи улуғ сарой ўтди,
Тиллақошлар қучоқлаган ҳумой ўтди.
Тиллақошга хос манглайи ҳилол бўлай,
Бегойим денг, бибим, сиздек аёл бўлай.

Сўз айтасиз, чигал арқон ечим топар,
Ҳайрон нурлар тонгин, юлдуз кечин топар,
Жангда ҳорган Соҳибқирон кучин топар,
Ҳақ йўлинда сўзин топар, бурчин топар,
Мен-да бир мард манглайига камол бўлай,
Бегойим денг, бибим, сиздек аёл бўлай.

Бир чехраки тўкилгани бўйи гулоб,
Шарққа молик, Туркка молик ою офтоб,

Улуғбекка фалак сирин очган китоб,
Кўрагоний жадвалларин этар тавоб,
Гулоб бўйи маст айлаган шамол бўлай,
Бегойим денг, бибим, сиздек аёл бўлай.

Дунё билар Турку Турон аталган юрт,
Ки аёли оқил, уйи барака, кут.
Соҳибларин кўкрагида эркакча ўт,
Улғайтирган қизлари гул, ўғли бургут.
Валфажрли субҳда ёруғ хаёл бўлай,
Туркойим денг, бибим, сиздек аёл бўлай.

Қўлланг, Бибим, файзингизни олсин юзим,
Шажаранинг хос йўлида қолсин изим.
Ўзлигини англаб ўссин ўғлим, қизим,
Кўнгилга гул, мева тутсин кўклам, кузим,
Сизнинг каби кечмиш умри зилол бўлай
Туркойим денг, бибим, сиздек аёл бўлай.

2002

* * *

Не сиру синоат бул,
Тавозеда турди гул,
Сув бўлди эриб кўнгил,
Алла айтдим боламга.

Чархи кажрафтор ёдим,
Хотиралар бир одим,
Бувимдан қолган қадим
Алла айтдим боламга.

Хуш бўлди бор нохушлар,
Оҳанг тиланди қушлар,
Синди таънали тошлар,
Алла айтдим боламга.

Очилди дил дафтарим,
Алкади пайғамбарим,
Тириклик ўпди барим,
Алла айтдим боламга.

Қут кирди буғдойимга,
Иззат ёғди жойимга,
Жаннат келди пойимга,
Алла айтдим боламга.

2002

* * *

Сен аршдаги фариштага, хурларга хеш,
Соддачирой, аммо сеҳри зўрларга хеш,
Атрофингда бир айланган шамол дарвеш,
Сочлари қирқ ўрим қизойим.

Атиргуллар кўклагамас, сенга хумор,
Рашки баланд седоналар бўлган тумор,
Хуркаклик ҳам ярашган қиз қайларда бор,
Сочлари қирқ ўрим қизойим.

Ўсмали қош кўриқлаган кўзларинг чўғ,
Бир нигоҳинг минг оромни қулатган ўқ,
Сен тикилган кўзгуларнинг армони йўқ,
Сочлари қирқ ўрим қизойим.

Чеҳранг ўти ёндиради, хуркак қушим,
Изҳорга сўз тополмасам, мени тушун,
Вале тунлар ажралолмас сендан тушим,
Сочлари қирқ ўрим қизойим.

Тонг бағрида учган оппоқ каптармисан,
Мен ҳақимда бир яхши сўз айтармисан,
Отанг маним совчиларим қайтармасин,
Сочлари қирқ ўрим қизойим.

2003

Шавқат Раҳмон хотирасига

Изтироб оҳ туғар. Оҳ кўкка ўрлар,
Ҳавони гижимлар қуюқлашган дард.
Жунжикар ишқ айтиб кўнгил берганга
Мардлик қилолмаган дунёи номард.

Босиб келаверар кўкимтир булут,
Сунбуладан юзин яширар қуёш.
Осмон кўздир.
Кўриб бемаврид тобут
Йиғлар, йиғлайверар гуллагунча тош.

1997

* * *

Хотирага сиғинмоқдан тўлмас кўнглим,
Оёгимга тошлар ботар, унмас йўлим,
Айрилиқнинг ёқасида қолди кўлим,
Ёнаётган гулхан эмас, жоним менинг.
Ўтмаётган сизсиз куним, оним менинг.

Хат ёзаман, кабутарлар олиб учмас,
Мағрурликнинг тахтига кўз солиб, учмас,
Қиёматми, минг дардга бир нолиб, учмас,
Омонмисиз мендан хатлар кутмаганим,
Хаёл отлиғ кошонамдан кетмаганим.

Кўз қорамни ватан қилди мунглар ахир,
Изим топмай қувонч сағир, ишонч сағир,
Хиёнатни сиғдирмагай илло бағир,
Сизнинг бағир шунча ювош, шунча кенгми,
Ишқнинг қадри, айтинг, хору хасга тенгми?

Қаранг, йиғлар гўё сарик кузда гуноҳ.
Кўнгил мулкин кўрдим деган кўзда гуноҳ,

Асли сизни шунча суйган ўзда гуноҳ,
Гуноҳини маҳкам кучиб, ёниб тани,
Кетаётган мен ўзимман, дўзах қани?

Кўрдим ишқнинг йўли кимга кенг, кимга тор.
Ўргансам-да кипригим нам кўрмас зинҳор,
Кўз ёш тўксам... (аччиқ ёшнинг уволи бор),
Сизни тутса... Бу ҳам менга адоғсиз дард.
Суйганига озор тутган ахир номард.

2001

* * *

*Падари бузрукворим Мадаминҳожжи
Рўзи бобо ўгли хотирасига*

I

Дада, ёмғир эзгин ёғди, осмон йиғлар,
Сиз эккан гул, Сиз қурган уй, айвон йиғлар,
Сўритокка сиғмай узум ёмон йиғлар,
Кетдингиз-а, кетмас бўлиб йиғи қолди.

Бўғзимда тош, кўзларимда ўт ёш, дада,
Топарманми, бу аламга бардош, дада,
Дардим тўксам дарё бўлгай сирдош, дада,
Кетдингиз-а, дилда армон тиғи қолди.

Мадаминжон каби камтар, хокисорлар
Минг йилда бир келар деди дўсту ёрлар,
“Сиздек яшаш насиб этсин” учди зорлар,
Кетдингиз-а, меҳрингизнинг чўғи қолди.

Сизни суйган жон кўп экан, бари ёдлар,
Армон тўла шеър бўлади менда додлар,
Руҳингизни излаб учар тиловатлар,
Кетдингиз-а, дунёнинг бор-йўғи қолди.

Дада, ёмғир эзгин ёғар, осмон йиғлар,
Чоғроқ гулзор, чокқина уй, айвон йиғлар,
Қадокли кафт излаб узум ёмон йиғлар,
Кетдингиз-а, кетмас бўлиб йиғи қолди.

2000

II

Йўқлаб тушимга кўп кирасиз, дада,
Истайман тушларим келса эди ўнг.
Дунёда яхшилар сероб бўлса-да,
Сиздек бўлолмади ҳеч ким сиздан сўнг.
Ғийбатлар кўнглимни айлади зада,
Кимдир чоҳлар қазиб, ботади терга,
Шунда сизни баттар соғиниб, дада,
Йиғлаб тўкиламан оловдай шеърга.
Сиздан сўраганим каби бир пайтлар,
Ўғлим, қизим сўрар дунё феълени.
Сиздек Навоийдан ўқисам байтлар,
Қароғим ёғдира бошлар селини.
Сиз англаган дунё оқ эди, оппок,
Ҳаммани тенг сизлаб севиш шарт эди.
Сиз англаган дунё эмасди кўрқоқ,
Кунлар ботир эди, кунлар мард эди.
Иғво не, чоҳ нима – баридан ғолиб,
Шеърларни кучоклаб ичарман қасам.
Дунёнинг чиройи кетмас йўқолиб,
Мен билан юради Сиздек яшасам.
Дада, дадагинам...

2001

III

Дадалар баланд тоғ бўлар экан-да,
Кўксин ҳар балога қалқон этган жим.
Бошимга дайдиған тошлар текканда,
Кўксимни довуллар ўйганда билдим.

Дадалар зўр дарё бўлар экан-да,
Ғўксам, дардларимни ютиб оққан жим.
Бугун турфа кайғу, ғамлардан зада
Тўкилолмаи жоним қийналиб, билдим.

Дадалар дарахт ҳам бўларкан сершоҳ
Куйдиргич ўт, селдан паноҳ этган жим.
Бугун жалаларда қолиб баногоҳ,
Офтоблар куйдириб ўтганда билдим.

Зарурда тоғ бўлиш, зарурда дарё,
Дарахт бўла билиш зарур пайтида
Менинг ҳам қўлимдан келарми илло
Улкан юмуш ташлаб кетибсиз, дада.

2001

Она лига

Китоб варақлайди саксонингиз ҳам,
Сасингиз сеҳрини суюб келар Ҳақ.
Авлиё дегани Сиздурсиз, онам,
Сиздайлар жамланса яралади халқ.

Чеҳрангиз не сабаб бунча хокисор,
Токчада чархингиз беради айтиб.
Тил топса бир дунё ҳикояси бор,
Айтар ангишвона, айтар игна, ип.

Ҳасрати етимлик кўтарган талх жом
Лабингиз куйдириб, жонингиз ёққан.
Кувғинда соғинчга жон берган бобом,
Тақдир кўксингизга оғриқлар таққан.

Оч дунёни сабр билан тўқлаш не,
Исмингизга бойлаб синчли уй айтар.
Карбало даштидан дарвеш йўқлаш не,
Чўли Ироқ ичра бўзлайди байтлар.

Бир эдим еттига кўпайдим, шукур,
Суясиз исмимиз чалкаш айтиб гоҳ.
Хокисор бу юзга тутиб тоза нур,
Ҳар бир лаҳзангизни безайди Оллоҳ.

Авлиё дегани Сиздурсиз, онам,
Пастак уйингизни йўқотмади Ҳақ.
Китоб варақлайди саксонингиз ҳам,
Сиздайлар жамланса яралади халқ.

2005

* * *

Онажоним энди йўқлар, йиғи бор,
Йиғлама деб алдаб кетди, кайтмади.
Юрагимга тўлган дарднинг тиғи бор,
Минг заҳматдан бирон ҳасрат айтмади.
Шамолда дув тўкилган оқ тутдайман,
Дили чок-чок сўкилган ношуддайман.

Соғиняпман кўлларининг меҳрини,
Қийнар мени ечими йўқ тугунлар.
Қайдан топай болам деган меҳрини,
Мени эрта улғайтирди бу кунлар.
Шамолда дув тўкилган оқ тутдайман,
Дили чок-чок сўкилган ношуддайман.

Қаҳратоннинг дўлу қори бунча кўп,
Бош кўзимдан ёғаверди, совқотдим.
Аёзларда йиғлаяпман дил куйиб,
Она деган оромимни йўқотдим.
Шамолда дув тўкилган оқ тутдайман,
Дили чок-чок сўкилган ношуддайман.

2008

* * *

Жон нисор айлаб умр этган тақдим, онажон,
Борлигингиз бор мулким, ганжу нақдим, онажон.

Меҳрингизга не қиёс, тўлқинли денгизми хос,
Мискингина чеҳрангиз улуғ бахтим, онажон.

Сиз каби мунаввар феъл аёлга бой бўлса эл,
Олам гўзал – бу ҳикмат мағзин чақдим, онажон.

Севги келди серсафо, кўнглим олди бир зебо,
Гурлаган гулхан бўлиб анга боқдим, онажон.

Ўту оташман ўзим, ҳайрат ичрадир кўзим,
Кўнғирокдай зулфига мен гул тақдим, онажон.

Ҳуснида кўрдим ибo, сизга ўхшамиш илло,
Сездим иқбол кўшиқда шудир тахтим, онажон.

Шоирлар сўз саралар, созимдан куй таралар,
Замирадай таъзимда куйлаш аҳдим, онажон.

* * *

Кўнглингизда кўпдир ҳиммат, онажон,
Тилингизда йўқдир миннат, онажон.
Олам хуснин файзингизда кўрдим мен,
Пойингизда экан жаннат, онажон.
Менинг меҳри беминнатим, онажон,
Кичик кўнгил, серҳимматим, онажон.

Ўтаверар айланиб ою йил ҳам,
Тенг чеккансиз чекканимда дарду ғам.
Тунларингиз бедорликка бахшида,
Кунингизда ғурбат кўпу ором кам.
Менинг меҳри беминнатим, онажон,
Кичик кўнгил, серҳимматим, онажон.

Юзингизда ажин ортса – сабабман,
Билсам сизни на аяб, на асрабман,
Орзу дея юксакларга кўз тикиб,
Баландладим дея асли пастлабман.
Менинг меҳри беминнатим, онажон,
Кичик кўнгил, серҳимматим, онажон.

Сизнинг панду ўгит билан омонман,
Баъзан меъёр адаштирган ёмонман.
Ифволардан ўксиб келган кезимда,
Кўксингизга бош қўйиб мисли хонман.
Менинг меҳри беминнатим, онажон,
Кичик кўнгил, серҳимматим, онажон.

Шукур қилиб ўргангансиз бориға,
Зам-зам сувдек оқиб дил ғубориға.
Ишларимда ютуқ топсам шодонсиз,
Ярагин деб, болам, элнинг корига.
Менинг меҳри беминнатим, онажон,
Кичик кўнгил, серҳимматим, онажон.

* * *

Кўзингдаги ёлқин ишқми, сингилжон,
Қирқ кокилинг қирқ кўшиқми, сингилжон.
Танирмисан чин ошиқни, сингилжон,
Мен сени очофат кўздан қизғондим.

Чехрангга сингиган андиша, одоб –
Сароймулкхонимдан таралган офтоб.
Овозинг Қодирий қолдирган китоб,
Сенинг пешонангни туздан қизғондим.

Биламан орзунгда Алпомиш яшар,
Ойбарчин ҳислари кўнглингда тошар.
Ҳушёр юр, тегмасин дайдиған тошлар,
Маконингни нопок издан қизғондим.

Бу юртнинг ўзлиги, урфи сендирсан,
Адашма, адашган кўзни тиндир сен.
Аъмоллар қамалган тошни синдир сен,
Гулзорларни “тўза-тўз”дан қизғондим.

Ошиқлик Ватанни яшартган ҳавас,
Содиклик ўзликка ўлчов бу нафас.
Асотирлар фақат эртақда эмас,
Мен сени ёлғончи сўздан қизғондим.

2002

* * *

Баҳорларни бошлаб келган бойчечагим,
Чехраларга чирой берган ой чечагим,
Сенинг каби йўқлаб келди кўнглимни ишқ,
Саболарга суюнчила, ёй, чечагим.

Нигоҳ осдим турналарнинг арқонига,
Нима дейсан дилимнинг ўт-вулкониға,
Ажаб, ул ёр сену мени сезмай ўтар,
Оловингдан бермадингми қон-қонига.

Бойчечагим, гулбаргингда шабнам кўрдим,
Шабнам ичра қуёш кўрдим, бекам кўрдим,
Қуёшли ишқ кимга насиб, ким бенасиб,
Воҳким, бизнинг ёрни ишқсиз, беғам кўрдим.

Дардкашимсан сени ёниб кафтга олай,
Муз нигоҳлар қақшатмасин, тафтга олай,
Дунё ҳусни асли куйган ошиқларда,
Сени ёниб турган муҳаббатга олай.

Ишқсизлардан ўксинма, сен ифор тарат
Соғинч тарат, кулиб турган баҳор тарат,
Дарди йўқлар, ишқи йўқлар пинҳон қолсин,
Бойчечагим, сен кўнглингни ошқор тарат.

Бу дунёга ишқ деб келдик, фарзимиз шул,
Худо ишқдан айирмасин, арзимиз шул,
Севган кўнгил бедард эмас, бегард бўлар,
Дардманд дилмиз, бизнинг яшаш тарзимиз шул.

Бойчечагим, сени муҳаббатга олай.

2002

Навоий дарсхонасида

1.

Ҳазрат Навоийни англаган кўнгил,
Ўзига ишқ йўлин танлаган кўнгил.
Баланд байтлар ичра куйдинг, чўғландинг,
Сенга ҳавас қилсин занглаган кўнгил.

2.

Сизни ўқиб ўзда мўъжиза туйдим,
Дилим зангларига гул сувин куйдим,
Ажаб гулхан ичра ҳузурбахш куйдим,
Бир сирни англади беш юз йиллик хат,
Дилингиз Каъбадан келмишдир ҳазрат.

Меҳрига меҳрибон топмаган ошиқ,
Манглайига висол ёпмаган ошиқ,
Чимилдикда гул юз ўпмаган ошиқ,
Ки сизга ошиқдир дунёи хилқат
Бири ўзим бўлдим Навоий ҳазрат.

Аямайин ишққа жон нисор этдим,
Мушкми бу, ўтми бу, хушимдан кетдим,
Кўнгил отли ноёб жаннатга етдим,
Мен аршга баландлаб пойингиз топдим,
Ҳазрат, ичдим чоғи Кавсари обдин.

Байтларнинг синоат, сеҳридурсиз сиз,
Ёниб тафт улашган баҳрадурсиз сиз,
Худойимга ёкқан чеҳрадурсиз сиз,
Ҳар кўнгил ҳар кун бир покланмоғи шарт,
Навоий менинг деб айтиш-чун, ҳазрат.

3.

Танигани бемисл бир муҳаббатни,
Беш юз йилни кўтаролган баланд қадни.
Ўпмок учун ўзбекона хуш дастхатни,
Навоийни ўқийлик биз, Навоийни.

Дунёмизга ёғиб тургай тоза нурлар,
Ёғиб тургай олий мақом тафаккурлар,
Улуғликка этиб таъзим, ташаккурлар,
Навоийни ўқийлик биз, Навоийни.

Кўнглимизга кавсар тутиб бир хур келар,
Илоҳий бир оҳанг келар, сеҳр келар,
Ўзни англаб ўзбекликка фахр келар,
Навоийни ўқийлик биз, Навоийни.

4.

Муҳаббатдан ёнурмиз биз
Навоийни ўқий билсак.
Ғафлатдан уйғонурмиз биз
Навоийни ўқий билсак.

Ёрни шоҳ, шаҳзода дермиз,
Васли ёрни бода дермиз.
Бу кайфдин кўнгли нурмиз биз,
Навоийни ўқий билсак.

Илкимиз лиқ яхшилиқдир,
Куну тун тенг нақшлиқдир.

Савоб ҳисдин қонурмиз биз,
Навоийни ўқий билсак.

Саркаш хаёл юриб боғда,
Ташна баргни кўрган чоғда.
Шабнам янглиғ инурмиз биз,
Навоийни ўқий билсак.

Шифо сўзмиз аҳли мунгга,
Фидо измиз росту чинга.
Кибр, кекдан тонурмиз биз,
Навоийни ўқий билсак.

Ололмас ҳеч лаин дилни,
Янгратурмиз она тилни.
На тўзиб, на синурмиз биз,
Навоийни ўқий билсак.

Қирқ ёрурмиз гаҳи қилни,
Фарқлагаймиз алаф, гулни.
Адолатни танурмиз биз,
Навоийни ўқий билсак.

5.

Бу дунёда меҳр айланиб юрар,
Бу дунёнинг синчи, ғишти муҳаббат.
Томирларда қонмас, ҳайрат югурар,
Дунё Навоийни атайди Ҳазрат.

Узун киприklarда қалқиб турган юк,
Сен ўтсан, оловсан тафтинг синоат.
Муҳаббат дегани шу қадар буюк,
Шу қадар буюқдир дард билан ҳазрат.

Мансабни сиқимлаб чўнг панжасида
Виждондан бенасиб ғўдайган бағир.

Мен сенга тараххум деразасидан
Қарайман – дард, шеърни билмайсан ахир.

Бойишнинг минг битта хилидан воқиф,
Манглайи тер кўрмай яшаётган жон.
Шеърнинг чўғи билан кўксингни ёқиб,
Бир бор йиғламаган бу умринг ёлғон.

Хиёнат йўлида тентираган кўз,
Сенинг нигоҳларинг бетуғён, бечўғ.
Илтимос, севгидан очакўрма сўз,
Қаллобларга унинг алоқаси йўқ.

Ошиқлари билан сирли бу дунё.
Ошиқлари билан қудратли бу Ер.
Оқиб келаверар кунларга зиё,
Оқиб келаверар юракларга шеър.

Ошиқ дўст, ҳақиқат, севгидан йироқ
Кечган умрлардан сўйламайлик, кел.
Ҳазрат Навоийдан ўқиймиз бу чоқ.
Юрак-юрагимиз бўлганича сел.

Ҳазрат Навоийдан ўқиймиз...

6.

Қаро кўзим, кел эй мардумлиг...

Навоий

Рўпарамга қўйиб қўйди ким
Қизил гулга айланган ўтти.
Қаро кўзим, бағрингга олгин
Сел-сел бўлиб оққан вужудни.

Бу дунёнинг исми илтижо,
Бу дунёнинг исми севгидир.
“Қаро кўзим” бўлайин фидо,
Жоним асир, забоним асир.

Ҳижрон бу гул умримга ўқдир,
Шафқат қилгин кел-эй тирагим.
Бу дам жисмим, вужудим йўқдир,
Рўпарангда титрар юрагим.
Қаро кўзим, бағринга олгин...

1990–2010

7.

Кеча келгумдир дебон ул сарви гулрў келмади...

Навоий

Азиз қадамларни соғиниб, қўмсаб,
Ёлғизоёқ боғ йўллари хўрсинади.
Қайсар соғинч кани юпанчга кўнса,
Умидлар сочилиб синади.

Сахрога айланар яшил боғ бағри
Ва чўқар ғуссали ҳажр сасига.
Қайгу эса ёяр қора рўмолин
Паришон кўзларнинг рўпарасига.

1980

* * *

Саратон зар тожини кийди.
Ёвқур боқар куёшнинг кўзи.
Шамолларнинг кўйлаги куйди,
Далаларда кўринмас изи.

Дарахт ости, сувларнинг бўйи
Роҳатланган жонларга маскан.
Қадам боссанг оловнинг бўйи
Урилади сира тинмасдан.

Далалар жим. Ғўзалар беҳол.
Гўё огир тебранмоқлик ҳам.

Чит кўйлақлар елпигани – бол,
Манглайлардан томган тер – малҳам.

Чопиқ эса тинмайди бир дам,
Ўйламай кун узунлигини.
Ҳамма сезар саратонлардан
Ўт меҳрлар устунлигини.

2002

Зайнаб нидоси

Бир тун оҳим чакин этди,
Бир тонг ёлғонни чин этди,
Мени Сизга яқин этди
Бегим, Бегим.

Қароғимга бир қаранг, нам,
Бу дунёнинг бирими кам,
Ҳақким борми Сизни десам,
Бегим, Бегим?

Ёлғиз тунлар бардош талаб,
Куйдим ўзим ўтлар қалаб,
Айтдим сиздек “ёр битта”лаб
Бегим, Бегим.

Жонга кўп золим турди ишқ,
Дийдамни тош қотирди ишқ,
Гуноҳларга ботирди ишқ,
Бегим, Бегим.

Эшитмайсиз, дунё шовқин,
Йиғлар Қодирийдек оқин,
Шўр манглайман, лаънат тақинг,
Бегим, Бегим.

Кимлар қилган хато бўлдим,
Фам юртидан садо бўлдим.
Сизни суйдим... адо бўлдим,
Бегим, Бегим.

Яссавий дарсхонасида

Дилим, садоға бўл Ҳақ хатлариға,
Бошлар ул улуғлик хилқатлариға.

Субҳи чоғ насими беҳиштдан элчи,
Сингсин ул шуурнинг қат-қатлариға.

Гул янглиғ суюмли, нур янглиғ тоза
Руҳ кирар эзгулик хизматлариға.

Бир сўз де
Битилсин деганинг ул сўз
Анланган ўзликнинг сарҳадлариға.

Муборак калиманг ўтлар кўядур
Кўру кар дунёнинг ғафлатлариға.

Аршнинг йўлларида йўлчи хушёр дил
Ки йўлиққай Хизр ҳимматлариға.

Ич чашми зиёдин, Набиюллоҳким
Мерос қилган ани умматлариға.

Саҳардин мурувват, сендин иштиёқ,
Суянгин Яссавий ҳикматлариға.

Дилим, садоға бўл Ҳақ хатлариға.
Бошлар ул улуғлик хилқатлариға.

2002

Ҳайратнинг суврати

Ўзбекистон халқ артисти Малоҳат Исҳоқованинг
етмиш йиллик таваллуд кунида

Бир сир бор, бир сеҳр бор, тошлар гулга айланар,
Алвон гулхан бағрида дардлар кулга айланар,
Айрилиқдан гунг бўлган тил булбулга айланар,
Ўзаллик дунёсидан оққуш олиб келар хат,
Ўқий олса агар дил, бу хат нафиса санъат.

Ойдай тўлган малакни боғламиш бу нафислик,
Кўнглида гул ундирмиш тоза, муаттар ислик,
Эътиқодин шарҳлаган ишоралар минг туслик,
Машаққатга юкинган сабрдир, тоқатдир ул,
Манглайдан улуглик ўпган Малоҳатдир ул.

Муножот ғамгин-ғамгин пардаларда сўзлайди,
Хиёнатлар ўлдирган мардларидан сўзлайди,
Навоийдек Ҳазратнинг дардларидан сўзлайди,
Нигоҳлар ёниб борар саҳна чўғми, маликам,
Ҳар бир хиром битта ох, битта ўкми, маликам?!

Ўқ бўлса кўксим тутай, хиромингиз ўлдирсин,
Тановор ичра берган саломингиз ўлдирсин,
Саҳнадур Каъбам деган каломингиз ўлдирсин,
Осонми етмишгача сўнмай ҳайрат, ҳаваси,
Чарх урмоқ Андижоннинг бўлиб Муқаррамаси.

Қирқ кокилли қирқта қиз ёниб-ёниб келадур,
Юрагида санъатга ишқ уйғониб келадур,
Болам деган УСТОЗ – СИЗ, дил кувониб келадур,
Бу кизларга термулиб ўй сурар Андижоним,
Зора чиқса деб яна битта Малоҳатхоним.

Ана саҳна, ана чўғ, ана гулдурос олқиш,
Ҳали юз киз ўрганар қандоқ бўлар дил ёқиш,

Узун йиллар бошингиз узра учгай хумо куш,
Кузга навбат йўқ ҳали, баҳорингиз чикқан йўқ,
Малоҳат хиром билан такорингиз чикқан йўқ.

Бу лаҳзалар ноёбдир, юрак, кўзга айлангин,
Шарҳлолмай қалам титрар, ҳайрат, сўзга айлангин,
Гўзаллик кўшиқ бўлса, дил ҳофизга айлангин,
Бош эггил, муҳаббатга таъзимдир, тоатдир ул,
Манглайдан улуғлик ўпган Малоҳатдир ул.

1995

Нашида

(Шоира Турсуной Содиқовага)

Тошдан тошга урилиб оққан тиниқ сувлардан,
Ўн тўрт ёшли кўнгилга бўйлаган туйғулардан,
Зулумотни синдирган музаффар ёғдулардан,
Сўз тиландим, Юракни улғайтгим келди, опа,
Улғайтолсам, Сиз ҳақда сўз айтгим келди, опа.

Ярим тун. Шамол эсар, жонларга ором тилаб,
Ой нур тўкар дарчадан “ухла, гулим, гулим”лаб,
Ором билмас жон эса юрагини тилимлаб
Шеър битар “Анжон деган садо”ларга маст бўлиб,
Атиргулдан сулувроқ, хушбўйроқ нафас бўлиб.

Бедор кўз қаршисига Бобур Мирзо келадур,
Нодира бунда ёниб-ёниб суҳбат курадур.
Қоғозга “Бўлакланмай улгуржа” дард тўладур,
Томоқларга тиқилган тошлар сўзлайди энди,
Қароқларни куйдирган ёшлар сўзлайди энди.

Бир жонни минг бўлакка бўлолмаган шоирмас,
Эл учун минг тўкилиб тўлолмаган шоирмас,
Бир кам дунё сирларин биллолмаган шоирмас,
Ўйласам, жонингизнинг бутун куни йўқ, опа,
Эл деган кўксингизга ботган нечта ўқ, опа?!

Не сирдур, сўзласангиз тошлар ҳам эриб кетмиш,
Сармаст кўнгил бир яйраб қизғалдок териб кетмиш,
Момолар алкаб суйиб оқ рўмол бериб кетмиш,
Меҳрингизга жон тутгай кўшиққа орзумандлар,
Қиз боққан Андижоннинг бўйи яна баландлар.

Бу муборак тупроққа муборак Меҳр тутиб,
Кузу аёзига ҳам кўкламий сеҳр тутиб,
Дардни англаганларга дардли дилдан шеър тутиб,
Кўнгилларнинг кўкида ой янглиғ тўлгим келар,
Пок ҳавас бу, опажон, Турсуной бўлгим келар.

2004

* * *

Бағрим пора-порадур адашган бир сўздан-ей,
Толдим олов тиланиб юрагимга муздан-ей.

Девонавор кўнгилнинг ифор-ифор ҳислари
Тошдеворга урилиб айро тушди ўздан-ей.

Ой дедим, ойлар дедим, соғинганим тола нур,
Ажабким бир жавоб бор на баҳор, на куздан-ей.

Гулсифат истакларнинг кўкси ўқдан қонталаш,
Рух қочолмай қийналар бу дам ишқсиз кўздан-ей.

Асли, Худо шу тахлит яратганми, билмадим,
Суйганнинг жонин сабр, манглайини туздан-ей.

* * *

Кўз адашди, сўз адашди, адашди ул он, бегим,
Бир сўкир севги буни этди кўп осон, бегим.

Нур тиланган майсадек неча туйғу, неча ҳис
Бир хато шамширига бўлди воҳ қурбон, бегим.

Берахмлиқда сизу сабру қаноатда ўзим
Подшоҳ бўлдик, муҳаббат ёзди минг фармон, бегим.

Дилга озор ёмғири ёғди на куз, на ёз демай,
Ориятга бош эгиб бу жон балогардон, бегим.

Ишқнинг минг жабрини бир айтмадимким, йилларим
Тўрт атиргулга эгалик айлади эҳсон, бегим.

Кулмасун эл беғурур ишқли дил сайлаб мени,
Ўртада тўрт гул яшарким тўрт чайир арқон, бегим.

2004

* * *

Қуш каби учганда тулпор сиз билан, ёвқур йигит,
Исмингизни зикр этиб бунда бир қиз ҳур, йигит.

Дардларин шарҳлаб анинг сочилар ой нурлари,
Бўлса минг битта ҳаким сизсиз даво йўқтур, йигит.

Уфққа лаб босган дала қизни кучгай тонг билан,
Англагач ишқли юракнинг ҳар изи дур, дур йигит.

Офтобдин кизғонар қирқ ўрим сочин рўмол,
Оғганин сезмас қуёш ўпсам дея бир қур, йигит.

Сердарахт йўл шодланар райҳон ила қайтар санам,
Телвагай ўйнар шамол мушкидан масрур, йигит.

Кўнглида ғужғон хаёл чўғлари тунни кучар,
Баслашиб ёнса магар юлдуз хира, бенур, йигит.

Ишқидан сўз очмангиз сўзларин ютгай ҳаё,
Розини нозик қадалган дастрўмол айтур, йигит.

Қора сочим ўсиб қошимга тушиди.
Қўшиқдан.

Қора сочим ўсиб қошга тушибди,
Далли кўнглим бағритошга тушибди.

Бағритошнинг излари қай кўчада,
Мажнунтоллар йўл қарошга тушибди.

Шамол эмас, оҳим тегди булутга,
Ёмғир мендан ҳол сўрошга тушибди.

Ҳовучимга шабнам тўқди гулбарглар,
Ҳайронлиги титрак ёшга тушибди.

Кўнгил бермоқ гуноҳмиди, водариф,
Дарду алам жон талошга тушибди.

Битиктошлар айтди кўҳна савдодан,
Нетонг, бугун бизнинг бошга тушибди.

Дардларимга айландилар оҳанглар,
Эй Замира, сирим фошга тушибди.

2004

Эй кўнгил, бахт деганга баҳор бўлсанг, менингсан,
Муҳаббатга ҳар лаҳза хумор бўлсанг, менингсан.

Қай қароқнинг талх ёши, дарди сенга тўкилса,
Оҳи оҳанг яратган дутор бўлсанг, менингсан.

Мулк сўрсалар кафтдаги диёнатни шарҳ айлаб,
Бир сўздан ё йўқ бўлсанг, ё бор бўлсанг, менингсан.

Имонни арзон этса нокас нафсинг кўйида,
Жонга тиғдек санчилган озор бўлсанг, менингсан.

Йиғласанг шу тупроқ деб, шу тупроқ деб яйрасанг,
Ватан бағрин бутлаган бир ор бўлсанг, менингсан.

2004

* * *

Бўлмадингиз Сиз менинг, дарду ғам менинг бўлди,
Умидлари берўёб бир олам менинг бўлди.

Умримнинг на кўклами, на ёзи ризо, воҳким,
Фурсати келиб етмай, куз ҳамдам менинг бўлди.

Изтироб тутар тинмай титраган сариқ япроқ,
Изтиробга на тоқат, на малҳам менинг бўлди.

Тун шу қадар узундир, олисдир тонг шу қадар,
Уйқусиз кўзлар мунгли, киприк нам менинг бўлди.

Сиз томон қадамларни кесгай ғурур ханжари,
Нетсин Замира охир, шеърү шаъм менинг бўлди.

2005

* * *

Товонимга тош ботиб борурман, йўлларим тикдур,
Далли дарвешман, елкамни босган муборак юкдур.

Ишқ десам, оҳ ишқ десам, чирсиллагай сўнгаларим,
Изтироблар қасрига девона кўнглим бекдур.

Сандувочга айланурман тонгга маҳзун шеър тутиб,
Субҳидам рангин оқартган кўксимдаги санчиқдур.

Сочларимга қор бўлиб ёғмиш рақиб найранглари,
Кўкламим гулғунчасин ютган адоват, кекдур.

Минг укубат кўрса не дил қайтмагай ўз йўлидан,
Мен ўша қайсар Замира, шарифим Андижонликдур.

2005

* * *

Қақшаган жонларга исминг тафт берар чўғдай, Ватан,
Таърифинг айтарга хос ташбеҳга сўз йўқдай, Ватан.

Севгидан сўзлаш нима: борми ишқнинг ўлчови,
Қизғонур жон бир чағир тошингнида сукдай, Ватан.

Сенга етган эрку хурликда бобомнинг қони бор,
Мустақиллик менга иззат, бошима туғдай, Ватан.

Нотаниш тупроқда кетса бойлигу ганждан гурунг,
Қорачиғда сен – турарман тўрда энг тўқдай, Ватан.

Сенга ёпишса зарра гард, отсалар хас ё чўпак,
Ул маним бағримни тешгай найзавон ўқдай, Ватан.

Чорласанг “лаббай” дея асқатмасам корингга мен,
Айтгани янглиғ Замира умрим ортиқдай, Ватан.

2005

* * *

Ватан, топгай мукаррамлиғ санда жон,
Сенингсиз афсусу армон пандда жон.

Сен бобомдан қолганим – чўнг бойлигим,
Ўғлим, кизимга ўтгай чиққанда жон.

Севмок, соғинмоқдин улуғ не бор яна,
Бул буюк ҳисларни этмас канда жон.

Ўзбаки лаҳжамда янграр мадҳиянг,
Куч олар, хайрат олар ҳар бандда жон.

Сувратингу сийратинг ишқ бердиким,
Худди шул ишқ ёндираб – гулханда жон.

Бадниятнинг бад кўзи тушса сенга,
Асрагайман мушт тугиб то танда жон.

Бир йироқ кетдим Замира, англадим,
Бобур нечукким айтганин Андажон.

2005

* * *

Кўнглим маним Машраб бўлди ишки хур,
Хуржунининг кўш кўзида оташ, нур.

Насим дема мудроқларни уйғотган
Васл ифорин соғинган кўнглим эрур.

Излай-излай топгани тош остона,
Бошин кўйгач бўлди тилло, бўлди дур.

Ватан этди муҳаббатнинг аршин ул.
Малоиклар тебраниб топди ҳузур.

Аввал булут, сўнг ёмғирга айланди,
Ҳар гиёҳ, ҳар япроққа кўчди сурур.

Бу даҳри дун севги деди, ишқ деди,
Янграб кетди шу асно шеъру шуур.

Кўнглим маним Машраб бўлди, тўкилди,
Уни ошиқ этган зотга минг шукур.

2005

Наврӯз васфи

Қўшиқсиз дунёларнинг топилдик сози Наврӯз,
Онларнинг сарафроси, ишқнинг овози Наврӯз.

Ёруғликнинг ҳаққини зулумотлар ютмағай,
Ташрифи адолатлиғ барҳақ торози Наврӯз.

Увада қорлар юки нигоҳларга зулм эрса,
Яшил ҳуснин соғинган йўллар пардози Наврӯз.

Тўлғоқдаги боғларни излар бўлди Гўзаллик,
Қадамига тўшалган оқ пояндози Наврӯз.

Қирлар ошиқ оҳига етган висол гўшаси.
Малоҳат касб айлаган атиргул ноzi Наврӯз.

Ҳар қалб шоирдур энди хайрати қорачиғда,
Тўкилмиш ашъорларнинг тоза қоғози Наврӯз.

Ризқ оятин тиловат айламиш фаришталар,
Сумалак тоти янглиғ севган дил рози Наврӯз.

2001

Мувашшаҳ

Сен Наврӯзнинг ноёбу муқаддас таомисан,
Урфу одатимизнинг энг олий мақомисан.
Малоикалар эрур сенинг асли пазанданг,
Аларнинг бизга берган мурувват инъомисан.
Лаззат оладир жони кимки тановул килса,
Абу Али Синонинг шифойи пайғомисан.
Кўнглимдан тўкилгани сенга мувашшаҳ бўлди,
Кўкламнинг мўждасию шоирнинг илҳомисан.

2005

* * *

Нихон ишқим азобидур юракнинг,
Кун-туним бахшидаси бир тилакнинг.

Азиз дийдор яшайди қорачиғда,
Лек йўлин тўсгай ғурур сўзламакнинг.

Мени Лайли демишдир неча Мажнун,
Фақат парвоси йўқ тошдил керакнинг.

Ишқ аталган йўлми шунча тор, чигал,
Макрими бу билмадим ё фалакнинг.

Ёз, Замира, бу дардни сўнги йўқ деб,
Вафоси бож эрур дардга малакнинг.

2006

* * *

Кўнглим, дардинг мени овора қилди.
Тошбағир ҳажрида бечора қилди.

На васл берди у ва на тараҳхум,
Сароб йўлларинда садпора қилди.

Ёрнинг қирқ кокили сени бойлади,
Қирқ кокилин тош дил қирқ дора қилди.

Кунингни безади гурлаган гулхан,
Ёндиргич даштларда сайёра қилди.

Сен каби ошиқни кўрганми дунё,
Вафони вафосиз бир ёра қилди.

Саргардон чарчадим кўчангда, кўнглим,
Тилим бу ҳасратни кўп бора қилди.

Замира бас деди, унутгин деди,
Овозинг ишк дея минг зора қилди.

* * *

Дилимга ифор бўй бўстон керакдур.
Бўстон яратгувчи имон керакдур.

У бир хилкат эрур, у бир кўшк эрур,
Зар тожин кийгани султон керакдур.

Покланиб борадир ишқдан кун сари,
Соғинчи таборак ғилмон керакдур.

Васл ичра қўшиққа, куйга эврилгай,
Қиёсига бегард осмон керакдур.

Унинг бир ардоғи, эъзози Ватан,
Эъзозига фидо бир жон керакдур.

* * *

Бетараххум бўлдингиз, ёр,
Дийдангиз кўп қаттиқ бўлди.

Висолингиз бизга душвор,
Видоингиз тортиқ бўлди.

Кўринмайди сомон йўли,
Савалайди соғинч дўли.

Пайдо бўлар Қуббон кўли,
Дардкашим хўл ёстик бўлди.

Бу дунёси зўр сирмиди,
Ошиқ маҳри сабрмиди.

Булут бизни танирмиди,
Ёмғирлари нотик бўлди.

Сизни бизча суймаганлар,
Видо ютиб куймаганлар,

Ишқ деб жондан тўймаганлар
Бизларданам ортиқ бўлди.

Бетараҳхум бўлдингиз, ёр...

2006

* * *

Қишнинг қаҳрлари – кўнгилнинг зори,
Юпун руҳни чирмар таъналар қори.

Адашган битта сўз, адашган бир кун
Дардлар дунёсининг рангсиз тумори.

Муҳаббат ёмғири тошларга ёғди,
Борми тошдан унган дунё гулзори.

Изтироб кафтида музлагай вужуд,
Киприкдан думалар ишқнинг озори.

Таскин сўзи йўқдир, юпанч сўзи йўқ,
Тўкилган муқаддас сўзнинг охори.

Тилдан гуноҳ ўтди, дилдан оҳ ўтди,
Замиранинг энди ёлғизлик ёри.

* * *

Кўнглимни ишқ асир этган кезлардан,
Бир сўз қиммат бўлди ҳамма сўзлардан.

Хаёлларим чаманларга бойланди,
Хат йўлладим атиргул, наргислардан.

Кўзларимни ўқиб йиғлар юлдузлар,
Куюш шабнам терар дала-тузлардан.

Субҳидамги тушларимни укқан сув
Тўхтамайди ёруғ таъбир излардан.

Лайлиларнинг, Ширинларнинг дарди не,
Битта оҳим ортиқ минг-минг бўзлардан.

Ёлвораман кўнгил оғриқларига
Малҳам тилаб дутор, чанқовузлардан.

Тумор бўлсин соғинчи Замиранинг,
Қизғонаман ёрни ёмон кўзлардан.

2006

* * *

Нигоҳимга санчилар тун,
Дардга ташлаб ўзини.
Саркаш шамол излаб кетар
Изтироблар изини.
Толим-толим ой нурлари
Бир ўкинчни илғайди,
Сирларимга бошин қўйиб
Дақиқалар йиғлайди.
Сен билмайсан, хаёлингга
Йўлолмаган ёрингман.
Ўн уч кеча, ўн тўрт кеча

Тўлолмаган ойингман,
Пайғамбарнинг қизи янглиғ
Бўлолмаган ёрингман.
Шоҳи белбоғ тикдим, тиккан
Каби юртнинг моҳлари.
Изтиробим алвон ипак
Қат-қатида оҳларим.
Барчин бўлдим Алпомиш деб
Йўлларингга тикилдим.
Ё раб, шоҳи белбоғимнинг
Бузилмади таҳлари.
Қуён учган саҳро йўли
Насибамдир кетдим, ёр,
Фироқингни кўксим узра
Тиғли тумор этдим, ёр.
Қаро кўзим ҳасратидан
Тунлар умри узайди,
Оқармаган тонглар учун
Жонни нисор этдим, ёр.
Эртақларга айланайин
Қутса мурод-мақсадим,
Ўйларимнинг зар тахтида
Ёр, исмингни асрадим.
Минг тилагим тўзиса-да,
Бир қасамим тўзмагай,
Буюк ишқин қабрига ҳам
Олиб кетгай жасадим.
Ўн тўрт кеча тўлса ҳамки
Тўлмаган бир ойингман.
Сен тикилган кўзгулардан
Боқмаган чиройингман.
Билармисан, хаёлингга
Йўлолмаган ёрингман,
Пайғамбарнинг қизи янглиғ
Бўлолмаган ёрингман.

2006

Бир сўз айт

Бир сўз айт –
минг йиллик изтироблари
Сувга оқиб кетган бесавоб осий
каби карахт қотган менинг жонимга
кирсин яшамокнинг ҳаваси.

Бир сўз айт –
Ёмғир бера-бера дил осмонидан,
Кўқартган гулидан бенасиб, ожиз
ҳаётимнинг гирибонидан
қўлларини олсин ялмоғиз.

Бир сўз айт –
Тупрокқа қоришиб кетган ҳисларнинг
уволини терсин тавба қушлари.
Ёзилсин бир бошни қоплагудай кенг
бахтсизликнинг метин муштлари.

Бир сўз айт –
Умидлари майиб танни тарк этсин
Адашган лаҳзадан туғилган кулфат.
Тумансиз субҳидам мурувват тутсин,
Рўёб дунёсидан олиб келсин хат.

Бир сўз айт –
Ёлғизлик кишанбанд айлаган кўнгил
Ўзин бир рафиққа ҳамдам атасин.
Даричамга Хизр қўйиб кетган гул
тилидан таралсин сурайи Ёсин.

Бир сўз айт...

2002

Бу дунёнинг кўчаси кўп, бари кенгмас,
Бахтнинг бўйи баланд, унга ҳар бўй тенгмас,
Ишончлари ногоҳ синган фақат менмас,
Бардош, ташлаб кетма мени.

Кулгуларим аразчи қуш – ҳайё ху-в, йўк,
Кўкрагимда дарддан бўлак бир туйғу йўк,
Тушларимни айтай десам оқар сув йўк,
Бардош, ташлаб кетма мени.

Ёринг мен деб ҳижрон аврар, ўкинаман,
Ҳур ёдларнинг этагига тўкиламан,
Бир исмни айтиб сенга юкинаман,
Бардош, ташлаб кетма мени.

Тунлар соқов, кунлар кўзи юмуқ кечар,
Фасл йиғлар, менга ғамдан тўнлар бичар.
Фурур эса синмайман, деб қасам ичар,
Бардош, ташлаб кетма мени.

Бир сўқмоққа тикиламан қоқмай мижжа,
Истакларим майса ўқир ҳижжа-ҳижжа,
Ул истаклар рўёблари келгунича
Бардош, ташлаб кетма мени.

2006

Ҳолат

Юзингга беибо ишшайиб қарар
Манглайингни уриб олганинг харсанг.
Нозанин ёдларни булғайди кадар,
Ишончлари шаҳид кетган ишқ сарсон,
Йиғла, йиғлай олсанг, бахт – ўша.

Чинқираб, бемаврид хазон тўкади
Ялмоғиз сеҳрлаб кетган дарахтлар.

Хаёллар он сайин жарга чўкади,
Руҳингга санчилган тиғлар яраклар –
Йиғла, йиғлай олсанг, бахт – ўша.

Заминда йўл йўқдир, самога нарвон,
Рутубатин сочиб улгурди кўрлик.
Атроф тўла... Мехр ваъда қилган жон –
Узатган хиёнат, узатган хўрлик –
Йиғла, йиғлай олсанг, бахт – ўша.

2007

* * *

Муҳаббат хайрондир, садоқат хайрон,
Ниғоҳлари оғрир савол юкидан.
Вужуд кутулмоққа йўл излар гирён
Дарду сабр тушган чекидан.

Бу ёғини энди сўрамаёк кўй,
Минг турфа башорат селиға ғарқман.
Хайрон муҳаббатни кўксига қамаб,
Туғига андиша бойлаган халқман.

1987

Раҳми йўқ ҳижрон

Шамол сочган алвидолар
Ишқ шаробин тўқди, ёр.
Сиздан айро дил қайғунинг
Дарёсига чўқди, ёр.

Тонглар – ҳижрон раҳми йўқдир,
Шомлар – ҳижрон қаҳри зўр.
Билмам қайси ялмоғиздан,
Қайси девдан юқди, ёр.

Ишқ беҳабар томоқларға
Ёр-ёр тўлди, нетармиз.

Бир оҳанги минг тилакни
Чок-чокидан сўқди, ёр.

Юлдузлар хун, ой ғамзада,
Кўз ёшлари кумуш ип.
Тун бечора нигоҳларнинг
Зардобига бўқди, ёр.

Олд умрга сабрдан тўн,
Қаноатдан қийиқ шарт.
Энди ғамгин-ғамгин байтдан
Яқинроқ дўст йўқдир, ёр.

* * *

Юлдузлардан ёғилди шеър,
Оҳангига гул тутди ер.
Бир нозига жонингни бер
Қирқ ўрим соч шу қизнинг.

Қадамлари эркин-эркин,
Табассуми гўзал лекин.
Тушларига ким кираркин
Қирқ кокилли шу қизнинг.

Юзи тўлин ой чамаси,
Сеҳрлайди шивир, саси.
Ёндиради хон атласи
Қирқ ўрим соч шу қизнинг.

Мағрур юрадир доим,
Севса қиёмат қойим.
Оҳ... исми ўзбегойим
Қирқ кокилли шу қизнинг.

Номардларни, очиғи,
Суймас, чиқар аччиғи.
Биз ҳам бир мард ошиғи
Қирқ ўрим соч шу қизнинг.

Мен кетяпман қадр топмаган
Муҳаббатни кўксимга босиб,
Манглайини иқбол ўпмаган
Санамликка бўлиб муносиб.

Кўзларимни ялпиз ўқиган,
Уққан кўнглим каби тиниқ сув,
Бу матални кимлар тўқиган –
Сабр таги зар чиқмади-ку.

Юрағимни айланмайди кин,
Тақдирга ҳеч қилмасман аччиқ.
Мени энди кўрмассиз, лекин
Кўзингизда яшашим аниқ.

2005

Сизни суйдим. Тонгу шомдан оғриқ топдим,
Гул умримни азобларга боғлиқ топдим.
Ишқ кучоқлаб кенг дунёни кезди ўйим,
Ўзимдайин на ғариб, на доғлиқ топдим.

Баҳор ичра кўнгил ёзар байтларим йўқ,
Атиргулга қорган хушбўй қайдларим йўқ.
Кўзингизга қараб бирор сўз айтмасман,
Сиз тушунар тилда ахир айтарим йўқ.

Худо қилди. Севгимни ҳур, сағир қилди,
Ярим дилга ортган юкин оғир қилди.
Қизғалдоқлар экиб ўтдим тикан йўлдан,
Қўш елкамни миннатли бахт яғир қилди.

Бир умрни бир хатога бож айладим,
Тошбағирни манглайимга тож айладим.

Моҳир бўлдим ўз кўнглимни алдагани,
Орзу уйин бир кашфи меърож айладим.

Кашф этганим, топган дунём бунча номард,
Кўз очирмас кипригимга осилган гард,
Мен биламан Сиздан кетсам ишқ ўлдирар,
Кетмасам гар ўлдиради Ёри бедард.

Сизни суйдим. Тонгу шомдан оғриқ топдим,
Гул умримни азобларга боғлиқ топдим.
Ишқ кучоқлаб кенг дунёни кезди ўйим,
Ўзимдайин на ғариб, на доғлиқ топдим.

2005

* * *

Сиз баланд севгилар кутасиз мендан,
Саболар ҳамиша сиз томон эсган.
Менинг орзуларим яшар ичимда,
Сизнинг чарс феълингиз тилимни кесган.
Кўз ёшлар юзимни ювади бесас,
Қаҳрингизга артиб оламан секин.
Мени маломатлар севади, сизмас,
Орият айтгани қўймайди лекин.
Ҳамма истагимни кўмади дилим,
Эгним бут, қорним тўқ яна хузур.
Менинг қаҳри қаттиқ, чарс феъл севгилим,
Ношукурга ўхшаб кетяпман, узр.

2006

* * *

Ёр, дилдаги ишқимни,
Қароримни билмассан.
Ҳар кун йўқлаб хаёлан
Бороримни билмассан.

Ниҳон тутган ҳасратим
Билмам кимга асрадим.
Исмингни хуш сасда жим
Айторимни билмассан.

Қаландарман аслида,
Тиланганим васлинг-да.
Йўлнинг баланд-пастинда
Йўқ-боримни билмассан.

Кўклам кутганим қайтди,
Лолалар кўшиқ айтди.
Ҳамма куйлар бу пайтда,
Зор-зоримни билмассан.

Япроқмидим тўкилган,
Унут хасдай ўкинган.
Мунгли шеърга юкинган
Чилторимни билмассан.

Ор чилвирдир изимда,
Армон йўқдай юзимда.
Нетай ўзим-ўзимдан
Безоримни билмассан.

Ёр, дилдаги ишқимни,
Қароримни билмассан.
Ҳар кун йўқлаб хаёлан
Бороримни билмассан.

* * *

Баланд тоғнинг қори кетмас,
Ялт-юлтларни писанд этмас,
Сизни мендан айиргани
Сулувларнинг ишқи етмас.

Гулман дея нозланган ким,
Рангларда пардозланган ким,
Гулзорларим ифорига
Анинг анбар мушки етмас.

Хоҳ гулшан, хоҳ даштлардамиз,
Орзу ичра аршлардамиз,
Ҳумо қушдир самодиллар,
Каккуларнинг рашки етмас.

Хокисормиз бунда гарчанд,
Кўнглимизнинг қасри баланд.
Алдамчи ҳис-туйғуларнинг
Солган сароб кўшки етмас.

Муҳаббатнинг йўли душвор,
Саналмагай ҳар ким чин ёр,
Ғубор кўнса гар ювгани
Қорачиғлар ашки етмас.

Баланд тоғнинг қори кетмас,
Шамолларни писанд этмас,
Сизни мендан айиргани
Сулувларнинг ишқи етмас.

* * *

Содда кўнгил англолмаган сир бўлдингиз,
Икки дунё бир, ўзингиз бир бўлдингиз.
Сизни дея жаҳонидан кечган қиздан
Осонгина кеча олган пир бўлдингиз.

Дил ёзмасман, сокийим йўқ, майим йўқдир,
Бўғзимга дард тикилади, найим йўқдир.
Сиз сармастсиз дилдорларнинг нозларидан,
Нозланмасман ўткинчим-сиздайим йўқдир.

Сизга ҳам йўқ менинг каби куяр бир жон,
Куйиб-яна девонаваш суяр бир жон.
Рухсорингиз хаёлларин адаштирса
Сиздан эмас, ўз жонидан тўяр бир жон.

Сиз кетдингиз, саволингиз менда қолди,
Зулматларда ҳилолингиз менда қолди.
Сиз-ку пирсиз, башоратни мен айтайин —
Ишққа боғлиқ иқболингиз менда қолди.

Икки дунё бир, ўзингиз бир бўлдингиз,
Ишқдан осон кечиб кетган пир бўлдингиз...

* * *

Куннинг-да, туннинг-да раҳми йўқ, илло
Мени тушунмайди, шафқатни билмас.
Сизни соғинмоқлик ўзи бир жазо,
Соғинмаслик эса қўлимдан келмас.

Ёдларим жонимни тилкалаган ўқ,
Нетарди Сиз каби ўзимни севсам.
Бошимни қўйишга остонангиз йўқ,
Шоҳ Машраб сингари йиғлайин десам.

* * *

Келмадингиз, боғлар кутиб сарғайди,
Кунлар тумор қилиб тақдилар оҳни.
Умиди тўкилган кунлар қарғайди —
Қандоқ кўтарамиз бунча гуноҳни?!

Келмадингиз, дилга кулади озор,
Сўқир руҳ қийнайди қучмасдан моҳни.
Юракдан ватанлик сўрайди мозор,
Қандоқ кўтарамиз бундай гуноҳни?!

Муҳаббат етим қиз сингари йиғлар,
Кўрганда бешафқат қазилган чоҳни.
Қуриган дарёда тош – қорачиғлар,
Қандоқ кўтарамиз бундай гуноҳни?!

Келмадингиз.

Келиш айланар тушга,
Ўзга бир ишқ билан кесиб “оҳ-воҳ”ни.
Тил кани ўзгани “сиз ёр” дейишга,
Қандоқ кўтарамиз бундай гуноҳни?!

* * *

Бир-бировни таниб бўлдик биз,
Тушуниксиз ҳислар қолмади.
Гоҳ кўрс йигит, гоҳ аразчи қиз,
Муҳаббат кечириб толмади.

Қароқлардан ёмғирлар ёғди,
Дилда унди сабр гиёҳи,
Мингта орзу қадалган тоғдир
Севганларнинг бор-йўқ гуноҳи.

Кўкка боқсак ҳилол бизники,
Майсаларга энг яқин дўстмиз,
Қорачиғлар ичида лекин
Бир-бировни асраган кўзмиз.

Гоҳ бадавлат, гоҳида ғариб
Ишқимизнинг умри зиёда,
Ўксимасмиз қолдик деб қариб,
Яхшиси йўқ биздан дунёда,
Бир-бировни таниб бўлдик биз.

2007

Ёр бўлдингми, ёлғизлик

Дайдиган бу довул юзлари бужур,
Тўзитган гул баргин армонлар ғажир,
Кунларни никоҳлаб олди сур ҳажр,
Менга ёр бўлдингми, ЁЛҒИЗЛИК.

Таъкиб этар майса титроғи, ана,
Юлдузлар кўз ёши шабнамда таъна,
Дақиқамас, кунмас, йилларни сана,
Менга ёр бўлдингми, ЁЛҒИЗЛИК.

Қалдирғоч – севаман деганнинг сози,
Ранг бўлиб тўкилиб ётар овози,
Ишқисизларга увол кўнгилнинг рози,
Менга ёр бўлдингми, ЁЛҒИЗЛИК.

Мағрурлик мулкига қараганча тик,
Қалбига кулф солиб қўйган руҳ кемтик,
Жаннат ҳурларидан ёгилар битик –
Менга ёр бўлдингми, ЁЛҒИЗЛИК.

Тилаклар бир қушдир қанотлари шол,
Кўксимда ётади учолмай беҳол,
Тошбағир дийдорга ўралар хаёл,
Менга ёр бўлдингми, ЁЛҒИЗЛИК.

Кўзлар дардин кутиб гуллар маъюсдир,
Келмас мардин кутиб йўллар маъюсдир,
Ғамга никоҳланган кунлар маъюсдир,
Менга ёр бўлдингми, ЁЛҒИЗЛИК.

2007

* * *

Андижонда ўтлар ёнди, Шошда тутун,
Ишқ битилган мактубларим бўлди ўтин.
Тутун ўрлаб дарчангизни излаб борса,
Аччиғига бардош топинг, ичга ютинг.

Унутилган исмин топиб йиғласа қалб,
Сизиб чиқса қароқлардан ўт томчи – дард.
Ёнингизда турган сулув кокилига
Артиб олинг, оромингиз кўрмасин гард.

Ўт томчида ёнса агар, хотир ёнсин,
Вафо деган дунёлари мотдир, ёнсин,
Муҳаббатни етим қилган кўнгилларга
Муҳаббат ҳам бегонадир, ётдир, ёнсин.

Янгаларнинг ўлани авж, ўрлар тутун,
Қат-қатига сир яширган гуллар ўтин.
Гул дардлари дарчангизни излаб борса,
Бир гўдакка чўпчак айтинг, ичга ютинг.

* * *

Эй, Алпомишкелбат, кўкси тоғ йигит,
Кўш ўғил, кўш қизли вақти чоғ йигит,
Малак ҳайратидан уйи боғ йигит,
Ҳар куни байрамми аёлингизнинг.

Орзулари гуллар ўчоқ бошида,
Кўз ёши ялтирар тақдир тошида,
Сочига қор ёғмиш ўттиз ёшида,
Ҳар куни байрамми аёлингизнинг.

Гул эмас кетмонсоп ўпса кафтини,
Куз шамоли суйса яноқ тафтини,
Бу маъюс гўзаллик сизга ёқдим,
Ҳар куни байрамми аёлингизнинг.

Унинг ҳасрати йўқ, муҳаббати бор,
Минг шукур дейдиган бир одати бор,
Сизга хур-жаннатлар сўров хати бор,
Ҳар куни байрамми аёлингизнинг.

Паришон сочига гул тақиб сўранг,
Умридан ризоми, мард боқиб сўранг,
Яратган эгамга бир ёқиб сўранг,
Ҳар куни байрамми аёлингизнинг.

2008

* * *

Сизга айтарим йўқ, айтарларимни
Ўзимга ўхшаган хазонга айтдим.
Мендек ишқи бутун, кўнгли яримни
Тушунмаган Сиздек улуғдан қайтдим.

Кўнглимга ҳасратдош қилиб танладим
Майда қурт қулатган улкан дарахтни.
Маломат менинг-да ҳолим танглади,
Кўтара олмадим миннатли бахтни.

Боқсам булутларни қайғум эритгай,
Ёғаётган ёмғир жудаям дардчил.
Таскинчи ялпизлар дардим аритгай,
Бўтана сувларда оқади кўнгил.

Оқсин, оқаверсин ишқи кўндирган
Сабр лаҳзаларин тешиб ўтди ўқ.
Мағзи пуч таъналар эзган, синдирган
Бу кўнгилнинг Сизга айтарлари йўқ.

2002

* * *

Эй дил, бунча қайсар бўлдинг,
Жонима дардисар бўлдинг,
Қаёқданам шу бедилни
Севдинг-а, хокисор бўлдинг.
Айтаринг хуш самандардан,
Хуржунинг мулк қаландардан,
Ор қилмадинг шом-саҳардан,
Эй дил, бунча қайсар бўлдинг.
Вужудимга ўт ташлабсен,
Демак Мажнун ё Машрабсен,
Қайтгил дедимки, ёраб сен,
Эй дил, бунча қайсар бўлдинг.
Йўлинг саҳро жон куйдиргич,
Чанқасанг кўз ёшимни ич,
Кўп эди-ку сени суйгич,
Эй дил, бунча қайсар бўлдинг.

Эй дил, бунча қайсар бўлдинг,
Жонима дардисар бўлдинг.

2002

* * *

Кўнгилнинг дўсти йўқ оғриқдан ўзга,
Содиқ қайғуларнинг бошин силадим.
Бемажол суяниб хазонрез кузга,
Сизнинг умрингизга кўклам тиладим.

Андухли барглар ишқ, ишқдир изғирин,
Эскирган ташбеҳми гуллар... эсладим.
Англаб руҳи ўпган совуқнинг сирин,
Сизнинг умрингизга кўклам тиладим.

Хазонлар авраган ариқ шеър ўқир,
Маҳзунлиги менинг каби... тингладим.

Дунёга ишқ дея келганман ахир,
Сизнинг умрингизга кўклам тиладим.

Кўкламнинг шавқи не, ифори қандай,
Қачон ўғирлатдим уни – ўйладим.
Сочимга бемаврид қорлар ёққанда,
Сизнинг умрингизга кўклам тиладим.

Бир хато тортиғи бўлди минг азоб,
Унга жон ипимни ўзим уладим.
Истаклар кучоғи кин эмас, офтоб,
Сизнинг умрингизга кўклам тиладим.

2002

* * *

Янграб қолди офтобжамол алёрлари,
Куюқ тортди шафтолизор ифорлари,
Ювилади аразчи дил ғуборлари,
Соғина бошладим Сизни мен.

Эрка шамол варақлар ишқ эртагимни,
Бойчечаклар ўқиб бўлди истагимни,
Хотиралар фақат оқ... оқ тусдагина
Соғина бошладим Сизни мен.

Ҳайрат кўргонига шаҳаншоҳдир дил,
Шу кунни жаннатдан тилаб олди йил,
Бунга фақат ишқ ярашар – ўзим кафил.
Соғина бошладим Сизни мен.

Самандардир учиб юрган гулпарчалар,
Ялпизларнинг қулогига бир куй чалар,
Ёпа туриб тандир тўла мой кулчалар,
Соғина бошладим Сизни мен.

Муҳаббат ҳақида ёзаверамиз

Кўпдир кўнгил хотирларга тобе пайтлар,
Жон риштаси – ўн саккиздан қолган байтлар,
Сочингизда оқ кўрдик деб ким ҳам айтар,
Муҳаббат ҳақида ёзаверамиз.

Қадри баланд бўлар қишда кулган қуёш,
Бу жон илиқ туйғуларга, ҳисга талош,
Рух боғида гуркираган райҳонлар ёш,
Муҳаббат ҳақида ёзаверамиз.

Мўъжизалар топиб ҳар шом, ҳар саҳардан,
Баланд кўйдик бу топмишни тилло, зардан,
Ошиқ дилга малҳам тилаб шу дафтардан,
Муҳаббат ҳақида ёзаверамиз.

Ўтгани рост хуш кўкламу ўт ёз фасли,
Тинглай билдик кузакда ҳам сирли сасни,
Жон бахшида этсак унга арзимасми,
Муҳаббат ҳақида ёзаверамиз.

Чап кўкракнинг санчиғига кўйиб ташхис,
Англаб билдик бу дунёда нима азиз,
Ўлгунича қаримаган кўнгилмиз биз,
Муҳаббат ҳақида ёзаверамиз.

2000

Кўнглимиз боқ

Излама ишқнинг рангини,
Қирларда гул оҳангини,
Тўлғоқли тунлар зангини
Кўрмоқ эсанг, кўнглимга боқ.

Қандоқ дема ҳобсиз саҳар,
Дашти фанода дарбадар,

Юрган малак – күз ёши зар
Кўрмоқ эсанг, кўнглимга боқ.

Бир дийдорга боғлаб ёдин,
Ибодатлар қилгани чин –
Дарвеш қанисен демагин,
Кўрмоқ эсанг, кўнглимга боқ.

Келгунча то рўзи маҳшар,
Ошиқдир ул – фидо яшар,
Гоҳ титроқ, гоҳ нурга ўхшар,
Кўрмоқ эсанг, кўнглимга боқ.

2000

* * *

Гулга сирдошдирсан, кушларга хамроҳ,
Руҳингда бойлик кўп, мискинлик камроқ,
Кўзларинг ҳайратли, кипригинг намроқ,
Севган кўнгил, севган кўнгил-а.

Дўст бўларсан йўлчи ҳамсуҳбатга ҳам,
Мард қарайсан бахтга, укубатга ҳам,
Оқ ёрлиқ излайсан рутубатга ҳам,
Севган кўнгил, севган кўнгил-а.

Дарё бўларсан-у тиндим демайсан,
Минг бир синовларда синдим демайсан,
Ишқсиз фаслларга кўндим демайсан,
Севган кўнгил, севган кўнгил-а.

Кўкламни кафтида тутган ялпизим,
Армонга эгизим, дардга эгизим,
Шоиринг ўзимман, хофизинг ўзим,
Севган кўнгил, севган кўнгил-а.

* * *

Тиниқлашиб оқар ирмоқлар,
Куриган чўп-хаслардан қизғон.
Гулга тўлиб бормоқда боғлар,
Муҳаббатсиз каслардан қизғон.

Онажонинг рўмоли оққуш,
Атак-чечак боланг юрар хуш,
Ўнгдан келди неча ёруғ туш,
Муҳаббатсиз каслардан қизғон.

Қизғалдоқлар ёққан гулханни,
Битиктошлар асраган шаънни,
Сенга кўнглин очган Ватанни
Муҳаббатсиз каслардан қизғон.

Эрк деб ёзган забарни, зерни,
Эзгулик деб тўкилган терни,
Онам десанг тўликқан Ерни
Муҳаббатсиз каслардан қизғон.

Муҳаббатдан яшнагай Ватан,
Унинг гарди хоки сенга тан,
Бори билан мақтансанг мақтан,
Муҳаббатсиз каслардан қизғон.

2005

* * *

Сизсиз кунлар соати йил,
Михланганга ўхшайди.
Чангалзордан тикон ортган
Соғинч бунда яшайди.

Хаёлларнинг шафқати йўқ,
Тунни чаққан замбилдир,

Хотиралар вароғида
Изларингиз жамбилдир.

Қорачиғлар узра яшар
Сувратингиз бежирим.
Айрилиқдан толиққан дил
Кўз ёшлари – кечирим.

2006

Эй муҳаббат

Гул кучоклаб келган баҳор ҳайрон кетди,
Лолалари ёқа йиртиб вайрон кетди,
Нокас сайёд ўқларидан жайрон кетди,
Юрагимда айтилмаган сўзим қолди.

Эслаганда энтикканим пайтлар сағир,
Тўлган дилдан тўкилганим – байтлар сағир,
Соғинганим излаб кетиб қайтар – сағир,
Юрагимда айтилмаган сўзим қолди.

Айланади ою кунлар, хуш фасл йўқ,
Умид узмай кутдим узоқ муттасил, йўқ,
Ишқ заҳри бор, талх ҳажри бор, бир васл йўқ,
Юрагимда айтилмаган сўзим қолди.

Тунлар ёзиб тонглар майдаланган зор хат,
Куйган дилга малҳам тутай деган хилқат,
Сен – муҳаббат, эй муҳаббат, кел муҳаббат,
Юрагимда айтилмаган сўзим қолди.

Чехралар – ёдларим титиб кетган ўқ,
Йигилар – жонимга дўзах тутган чўғ.
Менга оллоҳнинг ҳам кечирими йўқ,
Юрагимда айтилмаган сўзим қолди.

* * *

Қўшмачи тун қўллари
Ишончларни бўғади.
Алданган дил йўллари
Хиёнатга оғади.

Гули тўзган куюк тож
Куз бағрини муштлайди.
Тили кесик сандувоч
Чап кўкрагин ушлайди.

Шамол ялаб улгурмас
Майсаларнинг кўз ёшин.
Намозшомгул кун кўрмас,
Ўлдириб кетди яшин.

Бу туннинг мулки фириб,
Исми сотқин, бўйи бад.
Уволингни қолдириб
Кет, кет энди, муҳаббат.

* * *

Кўзим ҳасратидан сарғаяр майса,
Сизиб чиқолмайди қарокдан йиғи,
Умидларни тирнаб санчилган нарса –
Тош теккан ишончлар синиғи.

Кўзлари кўр ишқнинг ҳассаси ҳам йўқ,
Кўнгилнинг тубига қулайди шўрлик.
Сўзларим куяди, тилим лахча чўғ,
Хаёллар ялмоғиз – макри минг турлик.

Мен сабо сўрадим, ёприлди самум,
Очиқ деразамдан ёгилар азоб.
Қайсар гўлаҳ мендир, куйган дил маним,
Уйгон, уйғонақол, деразани ёп.

Гулларга ишонса бўлади,
Шундоқ юрагимни турибди сезиб.
Хонамга муаттар бўйлар тўлади,
Қатидан сувратинг чиқади сизиб.

Шамоллар ҳам ҳамдард, бу аниқ,
Юзлаб таскини бор бир нафасининг.
Шивирлаб келади дарчамни таниб,
Тўкилган шивирлар исмингдир сенинг.

Гуллар унутмади сира уйимни,
Шамол-ку шивирга тўлдирди тоза.
Фақат йўл... тушунмас нега ўйимни,
Нега тушунмайди бу гунг дарвоза?..

Тисқарёв қабристониди

Бунда сўз йўқ, бор армон, алам,
Бу ерда тиллардан сўз унутилар.
Аздор қайинлар боши ҳам,
Қайғудан қорайган булутлар.

Замин жим... осмон жим... жим...
Хаёллар савтида Ватан бор буюк.
Айланган покиза рухлар чироғин
Ёқмоқ кўкракдаги энг муқаддас юк.

Аҳдингни англатар жуфт қорачиглар,
Кўз ёш деганлари ўтдир бу нафас.
Зиёратга келган кўнгилки йиғлар,
Нигоҳлар қабрни ўпади бесас.

Ўпади сездирмай пастлаган қуёш,
Ифорини тутиб ўпар чаманлар.

Ахир бунда ётар муқаддас умрин
Қуёш деб, чаман деб бағишлаганлар.

2006. Санкт-Петербург.

* * *

Сиз келасиз,
Чирой очиб
Истакларим гул бўлар.
Кўклам кучар қалдирғочин,
Боғларига ранг тўлар.
Энди кунлар кўшиқ тўла
Қадахларга босар лаб.
Рўпарада турар толе
Армонларни тилкалаб...

2006

* * *

Меҳр кўрсатасиз менга.
Бекиёс меҳр.
Оромингиз чок-чокидан сўкилиб
Елиб-югурасиз.
Меники бўлсин-чун энг гўзал умр.
Мен эса... мен эса...
Йиглағим келади ўкириб...

2007

* * *

Йигит минар тулпорга чаққон,
Тизгин тутиб Алпомиш келбат.
Вужудида қизиётир қон,
Қорачиғда ёнар муҳаббат.

От тизгинин бўшатди бир қур,
Қамчи урди беҳадик, ўктам.

Юз-кўзига ёйилди бир нур
Елқадаги муқаддас юкдан.

Кенгликларда қарс синар сукут,
От кишнаши борлиқни кучар.
Тулпорига ярашган йигит
Шамол билан басма-бас учар.

Кузатган кўз ҳаваслари чин,
Уни кутар қайси ойбарчин.

* * *

Кўкламларни кўксида авайлаган куртакдай
Умидларим кўз очади оппоқ-оппоқ йўрғакдай,
Вужудимни тарк этар осуда ором, тинчим,
Улканлашар орзудаги бир иқболга соғинчим.

Юрагимга кулоқ тутиб йўлга чиқаман тонгда,
Ҳамроҳ бўлар менга қўшиқ асл ишқий жарангда.
Йўлларимда чоҳлар учрар, ғовлар учрар баланд,
паст,
Гоҳ йиқилиб, гоҳ урилиб илдамлайман қасдма-қасд.

Ҳаёт сабру саботимни чархлаб боради бир-бир,
Юрагимни уфқларга тенг қилиб кўяр тақдир.
Бу уфқда бўй таратар алвонланган бир чаман,
Мардим. Сизга шу чаманнинг беклигини тутаман.

* * *

Бу ҳовлида туннинг узоқ тўхташи малол,
Бу ҳовлига куёш аввал кўзин тикади.
Одмигина кўйлак кийган мўмин бир аёл
Баракасин тонгдан сўраб экин экади.

Кўклам билан сирлашибми пичирлар лаби,
Нозиккина билагида нурлар яйрайди.

Бу аёлнинг соғинчларин англаган каби,
Бир туп бодом девор оша йўлга қарайди.

Аёл шошиб хамир қорар, ўт гурлар кейин,
Нон ҳидидан маст югурар эрка шамоллар.
Йўл пойлаган бодом тўкиб юборар гулин,
Ҳовли бўйлаб сочилади пушти хаёллар.

Сигир соғар, куви пишар, макка туяди,
Гурунчни сал кўпроқ солиб дамлаб қўяр ош.
Товуққа дон, молларга ўт ташлаб қўяди,
Бу тинмаган аёл шунча меҳнаткаш, ювош.

Далачилар қайтар. Аёл мулойим, секин
“Дадажони, ҳорманг” дея ҳол-аҳвол сўрар.
Бу ҳовлида меҳнат, меҳр шунчалар тўкин,
Тўртта фасл ўз хуснини шу ерда кўрар.

Бу ҳовлида барвақт синар тун юлдузлари,
Қуёш аввал шу ҳовлини нурга ўрайди.
Мўмингина бу аёлнинг ўйчан кўзлари
Янги кундан олис шаҳар ҳақда сўрайди...

...Ўша аёл, ўша ҳовли, мўътабар хилқат,
Соғинаман, тушларимни безайди ҳар дам.
Гоҳо йиғлаб, гоҳо ёниб ёзадирман хат
Аёл сўраб-суриштирган гавжум шаҳардан.

2007

* * *

Рўй бермади бирон мўъжиза,
Соат мили айланар беғам.
Фақат озор қолди йўл узра,
Озор қолди дарвозада ҳам.

Кўш кафтимнинг чангалида бош,
Қотиб қолган нигоҳим оғир.
Ерда гуллар, самода куёш,
Нимагадир чап кўксим оғир.

* * *

Ёшим каби улғайиб борар
Кундан-кунга орзу истаклар.
Юрагимда бир олов ёнар,
Орта қола бошлар эртақлар.

Шарҳи бўлиб нурнинг, зиёнинг,
Из соламан манзиллар сари.
Изларимда энди дунёнинг
Ечилади сир, тугунлари.

Ватанга севаман дейиш...

Осон эмас, йўқ жуда мушкул
Севаман деб айтиш дафъатан.
Жойлашолса икки кўзингга буткул
Бўйи-эни билан бу Ватан.

Узоқ хозирлик кўр, тайёрла ўзни,
Бойчибор тизгинин тополсин кўлинг.
Қизарган қароқлар ювганда юзни,
Япроқлардан шабнам теролсин кўнглинг.

Боқий қасрларга нигоҳинг етса,
Кўра бил ботирлар хешингми сенинг.
Ҳақиқат йўлида курашлар кетса,
Ҳақ тараф тутарми пешингни сенинг.

Чуқур илдизлардан олдингми сабоқ,
Рухинга ёрми бил Навоидан байт.
Зулумотни қандай енгишин чирок
Ўзлик дафтарингга этиб қўйгин қайд.

Қулоғингга чорлов саси етган дам,
“Лаббай”дан кучланиш топсанг дафъатан.
Кўкрагингга уриб бақирмасанг ҳам,
Севишингни англа бу дониш Ватан.

Шунчаки гап эмас... жудаям мушкул
Севаман деб айтиш Ватанга...

* * *

Минг йиллик савдодан аёндир бу ҳол,
Икки турфа таъриф топган тирик жон.
Бири яхшилардир – сифатлари бол,
Бирининг таърифи битта сўз – ёмон.

Ҳар феълнинг ўзига лойиқ мукофот,
Сийловлар буюрган улуғ зот – ҳақдир.
Яхшиларга берган бўлса саодат,
Ёмонларга теккан аттангли тақдир.

Шуни ўйлаб илло шукронам айтай,
Мен ҳам олгандайман яхши отини.
Ҳақ менга берибдир Ўзбекистондай
Ватанга фарзандлик мукофотини.

2007

* * *

Ўзбекистон, шодлик, маъюслигинг ҳам,
Ҳаммаси меники – ғамингни ерман.
Менинг кўзимга сен энг тўқис, бекам,
Чағир тошингни ҳам меники дерман.

Ёмғирми, қорми, дўл...

Ёзликми, қишлик...

Ризқимдир – бағрингдан терсам кифоя.
Икки вазифам бор – бири севишлик,
Бири жонни тикиб этиш ҳимоя.

Юртим, сенинг шабнам кўнган,
 Капалаклар учиб юрган,
 Отам янглиғ тўлиб турган
 Ўтлоқларингни суйдим.
 Еру осмон оралиғини
 Нур билан туташтирган,
 Зулматларнинг қаролиғини
 Ёруғликка алмаштирган
 Чироқларингни суйдим.
 Орзуландим,
 Ўтлоғингга жуда ўхшагим келди,
 Ёғдуландим,
 Чироғингдай ял-ял яшнагим келди.
 Сездим булар шунчаки истак,
 Ё шунчаки хаёл эмасдир.
 Оғрик ичра чийралиб юрак
 Рухсор тутса мўъжизаю сир.
 Гулга шабнам,
 Капалакка гул
 Тутар балки реза терларим.
 Йўлсиз қолганида бир мунгли одам,
 Зулматдан безганда қайсидир кўнгил
 Ҳамдард бўлар,
 Битта шамдек ёнар шеърларим.
 Қанийди...

2009

Севдили

Ватан, сен ой, офтобим,
 Зиёларингни севдим.
 Қутлуғ хоки туробим,
 Гиёҳларингни севдим.
 Ичсам таъми гулобим,
 Дарёларингни севдим.

Шашмақомли рубобим,
Наволарингни севдим.

Сен алп бобом қолдирган
Хосиятли “тузуг”им.
Баланд-баланд дарахтлар
Илдизида озиғим,
Минг шукур, пешонамга
Худо берган ёзигим,
Кафтга олиб юргоним
Хиоларингни севдим.

Кечмишингни варақлаб
Гоҳо сел-сел тўқилгум,
Оҳинг кўрсам бўғзимга
Тошлар тўлар – тикилгум.
Ватан дея жон берган
Улуғларга йиқилгум,
Ёт гулшанни на қилгум,
Саҳроларингни севдим.

Ишқ оҳангга эврулса –
Мен найга айланурман,
Икки қарогим соқий –
Хуш майга айланурман.
Сен аршим, сен меърожим,
Бағрингдаги бир хурман,
Замирам деб чорлаган
Садоларингни севдим.

Мен мардни кўриш келар

Офтоблар орзуланиб пешонасин силаган,
Гуллар гувраниб ёрлик нишонасин тилаган,
Овозига урилиб жаранглаб кетса тоғлар,
Мевазорлар йўлига гулсочқилар элаган –
Мард учун сочларимни қирқ қилиб ўргим келар,
Орзумда яшаб турган йигитни кўргим келар,

Эртакларнинг ичида узоқ қолиб кетдим деб,
Номардларни жўришдан чарчаб-толиб кетдим деб,
Келса, далаю даштлар соғинчини сезгандай,
Гурсо-гурс кадамлари дунёларга бериб зеб.
“Сиз ўшами?” деб Кумуш сингари сўргим келар,
Йигитликка ярашган жўмардни кўргим келар.

Калтача шимда юрган эркак одамдан тўйиб,
Кундан кун майда гапу майда кадамдан тўйиб,
Кўксимда кўклаб кетган афсус, аламдан тўйиб,
Ўзимни бир лаҳзага Барчинбикага йўйиб –
Севгиси хур санамдай сочимни ўргим келар,
Эрйигитлик ярашган жўмардни кўргим келар.

Йигитман деганларга ёвқурлик ярашмасми?
Унга белбоғ тикишни сулувлар талашмасми?
Бир энтикиб, ийманиб нигоҳин қадашмасми?
Исмани адаштира лаб буриб қарашмасми?
“Мен бунда, сиз қайда?” деб сўроқлаб юргим келар,
Алпларнинг авлодини давримда кўргим келар.

Файзиёб ватанга ярашиқли бўл

Олча оқ гул топди, сен оқ кўнгил топ,
Дилгир наволи бўл, жон кўшиқли бўл.
Ҳасад тўлган ковул-ковракларни ёп,
Дўстга зор, оламга талашиқли бўл.

Умр учар қушдир, қанотлари бор,
Учсанг севги сари, поклик сари бор.
Яхшининг ҳар ерда интизори бор,
Ошиқ бўла билгин, ҳам ошиқли бўл.

Бу дунёси бозор, гавжум тижорат,
Танла, ана фириб, ана диёнат,
Ана ишқу вафо, ана хиёнат,
Танлашда имонга қоришиқли бўл.

Лаинга лақиллаб изни йўқотма,
Бешигингда синган ҳисни йўқотма,
Исмингни йўқотма, ўзни йўқотма,
Хуш ахлоқли бўлгин, хуш қилиқли бўл.

Еру осмон синчи ишқ, садоқатдан,
Дилнурлик меҳробга битилган хатдан,
Фарзандликнинг файзи, борлиги Ватан,
Файзиёб Ватанга ярашиқли бўл.

* * *

Мен муҳаббат истадим, жонга султоним ўша,
Йўқса зулматда дилим, моҳи тобоним ўша.

Куйласам ошиқлигимни ўт бўлур ҳар битта байт,
Зийнатин топган сатр шеърү дostonим ўша.

Дил чиройи севгидир-севгидир руҳ поклиги,
Мушқу анбар анқиган гул-гулистоним ўша.

Бемухаббат не билур уй-ошиённинг қадрини,
Нари кетсам чорлаган синчли айвоним ўша.

Пахта унган ер ўша, ўшадир манглайда тер,
Англади кўнгил демак, Ўзбекистоним ўша.

Севгим сўрагин элим

Севгим сўрагин, элим, сўзонларга айланай,
Ухлоқ дилни уйғотар азонларга айланай.

Яшнасанг сабо бўлиб ўпай кулгичларингдан,
Йиғласанг юрак-бағри тўзонларга айланай.

Рангингни зар тус кўрсам, кўзингни маъюс кўрсам,
Ҳолинг сўраб чирманган мезонларга айланай.

Отам қолдирган меҳр, онам қолдирган ишқ – сен,
Ишқу меҳр кўйида кезгонларга айланай.

Катта дилсен паноҳим, соддадиллигинг оҳим,
Алдаб-аврай дегандан безгонларга айланай.

Панд бермасин андиша, пайкониингман ҳамиша,
Дўст-душманни кўзидан сезгонларга айланай.

Ҳурлигингни тож билай, асраин кўрғон қилай,
Йўқса ҳақдан умидин узгонларга айланай.

Замира битиб берсин, кўнгил дуридай терсин,
Туйғулари томчилаб сизгонларга айланай.

Эй кўнчил, ўзни топ

Эй кўнгил, ўзни бор топ,
Суянчга ғурур, ор топ,
Дардингни айтмасингдан
Билгувчи дўсту ёр топ.
Рух деганни тоза қил,
Нафс деганни рўза қил,
Ойи, офтоби тўкин –
Ҳайитларга учрагин.

Бу дунё кўҳна, қадим,
Умр бори бир одим.
Хуш амал аритгайдир
Сени жабру жафодин.
Не фозил – шажарангдур,
Ич, зилол шаршарангдур.
Тавоб этгин мадраса,
Масжидларга учрагин.

Сен-да боғ бер – ифор ис,
Бағри райҳону ялпиз.

Хушрўй – гўё сочлари
Қирқ қилиб ўрилган қиз.
О... бу лаҳза хайратгир,
Лаҳзаки мўъжиза, сир.
Кашфиёт десанг – тилло
Калитларга учрагин.

Ҳайратлар келар қайдан,
Севги битилган хатдан.
Энг баланд муҳаббат – бу
Жонга бойланган Ватан.
Ватан... эътиқод, имон...
Кафолатдир ер, осмон.
Сўра, лола ёпинган
Шаҳидларга учрагин.

Айланар олам чархи,
Чизилгай кунлар тарҳи.
Асли фарқлай олганга
Суврату сийрат шарҳи.
Буни на зўру на зар,
Ошиғу шоир чизар.
Мушоирали мажлис,
Мавридларга учрагин.

2011

* * *

“Ватан, сени севаман” деб,
Сўзинг айтмади, ота.
Кўзинг айтди,
Севгинг сўзга
Сифмас байтмиди, ота.
Кўзларингнинг айтганларин
Ер англади, ел англади,
Куёш англади тахтда.
Англагани ёзда ғўза,
Кузда бўлди оқ пахта.

“Ватан сени севаман” деб
Қўксингга урганинг йўк.
Қоғоз битиб, минбар сўраб,
Навбатда турганинг йўк.
Қўкрагингга урмадинг-у
Кетмон урдинг энгашиб,
Яктагингнинг ёқа-енги
Тенг сарғайди тер ташиб.

Тер тўкканинг ёз англади,
Куз англади бегумон.
Осмонларга теккизди лаб
Бир тонг баланд бўй хирмон
“Ватан сени севаман” деб
Айтмадинг сен хижжалаб.

* * *

Мен хасис эмасман,
Дунёмни берай.
Мана шеърим – мол-мулким
Тугённи берай.
Зўр лаҳзалар, хур лаҳзалар,
Зиёфатларни.
Олинг, майли берай
Сайру саёҳатларни.
Сизга бўлсин юлдуз тўккан
Малоҳатлар,
Сизга бўлсин ғунча туккан
Тароватлар.
Керак бўлса берай ҳатто
Жону танни,
Бермам фақат,
Сўрамангиз бир Ватанни.
Шу туфайли хасис бўлсам
Бўлақолай – Ватан маним,
Уни мenden ким олмоқчи,
Бари ғаним.

Яроғим – ишқ,
Кучим – севги,
Олишгайман.
Ёв кўксига қадалган тиғ,
Ё нишдайман.
Ким кўрибди, Ватан деган
Ишқли кўнгил кўрқоғини.
Ўлсам ҳатто ўлигим ҳам
Кўриб ётар тупроғини.

2011

* * *

Мен Ватан ҳақида ўйлай бошласам,
Соғинчлар келади юракларимга.
Сира кетмайдиган озодлик, хурлик,
Бутунлик келади тилакларимга.

Мен Ватан ҳақида ўйлай бошласам,
Шаҳд топиб томирда оққан қонимдан
Бирдан қудратланиб юлиб отаман
Заифлик деганин тану жонимдан.

Мен Ватан ҳақида ўйлай бошласам,
Севги барқ уради ҳосилларимда.
Худо, ҳазар қилмоқ бахтин бер дейман,
Муҳаббатсиз кечган фаслларимдан.

Мен Ватан ҳақида ўйлай бошласам,
Оғриғи муборак дард кўргим келар.
Қизимни чаманда энг тоза гулюз,
Ўғлимни сафларда мард кўргим келар.

Мен Ватан ҳақида ўйлай бошласам...

2010

Ватан вафодорлар билан гўзалдир

Ҳалоллаб топилган бир бурда ноннинг
Лабингдаги тоти қанду асалдир.
Шажараси узун биз билган шоннинг,
Ватан буюклиги азал-азалдир.

Элни эл қилишлик фикри оқилдан,
Қўшилиб қирқ бўлса кўрқулик қилдан,
Ёғийга ён берган кўрқок ўғилдан
Сарҳадда ўрнашган бир тош афзалдир.

Садоқат йўллари дилдандир бино,
Тароват йўллари гулдандир бино,
Адашма танимиз гилдандир бино,
Ўқий олсанг замин Зарбулмасалдир.

Ўлмаё юрса агар кимда диёнат,
Авраб уддалабди қачон хиёнат,
Демак ҳали узок қойим қиёмат,
Ватан вафодорлар билан гўзалдир.

Фарзандлари миз

Яшангиз энг аввал ўзликни англаб,
Тўқ мағизи бўлинг юрт деган жоннинг.
Аъмолингиз айтиб суйсинлар алқаб,
Гул, ялпизи бўлинг Ўзбекистоннинг.

Мардлари кўп юртга ёғийлар келмас,
Майдони, марди йўқ эл асли элмас,
Ҳақ йўлда титрамас, ёвга эгилмас,
Тикка тизи бўлинг Ўзбекистоннинг.

Дунё холи эмас ғаламислардан,
Нафсига қул бўлган турфа туслардан,

Тиллони фарқламоқ учун мислардан,
Ҳушёр кези бўлинг Ўзбекистоннинг.

Ҳар кимда уй бўлсин кетсанг кутгани,
Ўз тупроғи бўлсин кўзга суртгани,
Ватан мангулигин куйлаб ўтгани
Чанқовузи бўлинг Ўзбекистоннинг.

Айланар оламнинг кўклами, ёзи,
Кимнинг кимлигини ўлчар тарози,
Шоир онам бўлсин десангиз рози,
Ёруғ юзи бўлинг Ўзбекистоннинг.

* * *

Онажон, кўнглимдир – алла байтингиз,
Сочим ўриб қирқ бир тилак айтдингиз,
Кўрмадим соғинчдан айро пайтингиз,
Сизни муҳаббатга ўраб асрайман.

Кўнглимни кўзимга қараб билган ёр,
Феълларига Хизр назар қилган ёр,
Мулкингиз диёнат, давлатингиз ор,
Сизни муҳаббатга ўраб асрайман.

Умримнинг безаги тўрт гулим – болам,
Дардим, кушойишим, умидим, жолам,
Суйсам тўрт минг сеҳрин кўрсатар олам,
Сизни муҳаббатга ўраб асрайман.

Элим соддалигу андишанг улкан,
Андишадан сендек панд еган эл кам.
Болам де, юкингни кўтарсин елкам,
Сизни муҳаббатга ўраб асрайман.

* * *

Кўнглим, сенга гул ярашар, нур ярашар,
Ярашади сенга ахир кўклам хисси.
Бугун нега қат-қатингда қайғу яшар,
Ҳайрат ҳадя қилмаётир Наврўз хусни.

Ишқингни хор этса битта номард этди,
Чечак тутиб ишқ сўрайди қара дунё.
Қайси ошиқ қачон рўшноликка етди,
Сахро Қайсдан, Тохиридан айтсин дарё.

Асл ошиқ муҳаббатни ташлаб кетмас,
На гадолик, на шоҳликни талашмайди.
Кўнглим, сени ошиқ дедим, ошиқсан бас,
Ошиқларга мағлублик ҳеч ярашмайди.

Ожизман деб айтма сира, ишққа суян,
Зарра бўлса ўпиб асра яшил ҳисни.
Сенга олов ўт ярашар, гуриллаб ён,
Сенга жуда ярашади Наврўз хусни.

* * *

Осмон ҳою ҳавасдир, шу заминга дўстмиз биз.
Душманликка хоҳиш йўқ, сон минг-мингга
дўстмиз биз.

Кўнгилда кўрар кўз бор, тилда оловдай сўз бор,
Аёзда қақшаган жон – кўзи мунгга дўстмиз биз.

Зар тўн кийган ёлғонлар, қўл чўзганча қолганлар,
Пойгакдаги хокисор рости чинга дўстмиз биз.

Дилдошга жон садоға, ишқдай хокон садоға,
Дегаймиз айт: кемтигу ҳар камингга дўстмиз биз.

Сўз сўраса кайвони, меҳробдир юрт айвони,
Ватан саждагоҳ ўзинг, гил хокингга дўстмиз биз.

Муҳаббатдан яраландир...

Хокинг ўпиб нозик ниҳол кўкка етди,
Кам бўлмагай севганки дил тупроғингни.
Даргоҳингнинг таърифи тўрт томон кетди,
Сехри баланд қўллардаги қадоғингнинг.
Манглайингни муборақлаб силар мезон,
Муҳаббатдан яраландир Ўзбекистон.

Меҳмон кутиб яйраб кетар дастурхонинг,
Олов кўрса гуриллайди ўчоқларинг.
Кимга ҳавас, кимга ҳасад гулкўрғонинг,
Гоҳо мўлжал ғийбатхўрга кучоқларинг.
Асл гавҳар лой, балчикдан кўрққан қачон,
Муҳаббатдан яраландир Ўзбекистон.

Овоз берар авлиёлар ўтган йўллар,
Тош битикли қадамжолар сўзлагайдир.
Уйғоқ дилни яратганнинг ўзи қўллар,
Озодлигин асраган эл тўзмагайдир.
Синовларда синмайдиган сара султон,
Муҳаббатдан яраландир Ўзбекистон.

* * *

Ватан дедим – юрагимга боғлар ўрнашди,
Изларимдан эркаланиб баҳор эргашди.
Хуш кўринди жўмард ўғлон сингари дашти,
Ҳайратгир кўз ила кучарман.

Абру найсон ўпган кокилларим ҳўл.
Зангор далаларга туташди ҳар йўл,
Насибангмиз дея гувранди ўнг-сўл,
Гул косада шабнам ичарман.

Баъзан нимжон ялпиз, баъзан улкан тоғ,
Баъзан онам бўлиб меҳрли кучоқ,

Сидирасан кўнгил руҳимдан чарчоқ,
Ялаңгоёқ тупроқ кечарман.

Отамдан қолганим таборагимсан,
Боламга топширар мулк-керагимсан,
Хурлиги ярашган муборагимсан,
Севгимдан сарполар бичарман.

Ўзбекистон, бугун янги

Тонгларингга чулғанди хос хурлик оҳанги,
Юзларингдан ювилди рост тобелик чанги,
Дунё сени таниб лолдир, эй Ўзбекистон,
Бугун янги, сарвдай қадду қоматинг янги.

Дўст бўлай деб меҳмон келар эшигингдан,
Бу яхшилик, эзгуликка эшлигингдан,
Ўргилайин улуғларга хешлигингдан,
Ўзбекистон, қўлга келган омадинг янги.

Эгасиздай мунгли ётган обидалар
Қад ростлади, бугун обрў тоғидалар,
Авлодларинг илму ҳунар чоғидалар,
Қайта топган, тикланган шавкатинг янги.

Она тилинг янграр баланд минбарлардан,
Ҳуснихатинг янги зеру забарлардан,
Қўшиқларинг қаноти оқ укпарлардан,
Парвоз этар – Ўзбекистон, санъатинг янги.

Жаҳон айвонида моҳ талъатинг янги,
Қайта топган, тикланган шавкатинг янги,
Ўзбекистон, қўлга қўнган омадинг янги,
Бугун янги, сарвдай қадду қоматинг янги.

Она тили

Қанча тўзон, чанғ-тупроқни ютдим, тилим,
Соқовланиб кўкдан нима кутдим, тилим?
Юксалиш деб муҳожирча чулдираб мен,
Тик қаддингни мунғайтириб ўтдим, тилим.

Кошғарийнинг девонида шамс, ой эдинг,
“Хамса” ичра дунё кезган чирой эдинг,
Тахлам-тахлам луғатларда энг бой эдинг,
Нотавондай тотинг билмай кетдим, тилим.

Сенга содиқ бобом қувғин бўлган йиллар,
Кесак бўлди кўркув кучган неча диллар,
Сен янграган китобларни кўмди кимлар,
Инграсанг сен, ўзни гаранг этдим, тилим.

Улканликдан кун-кун бўла бордим майда,
Сенсиз ахир иззат қайда, хурмат қайда,
Исмим йўқдир ё “издраст”, ё “гудбай” да,
Боши бекик бир кўчага етдим, тилим.

Мустабидлик не, Хурлик не мендан сўра,
Бугун хурман, ўзим беку ўзим тўра.
Энди ғурур гулшанимни босмас шўра,
Онамсан-ку, бўлмагайман етим, тилим.

Дунё кезиб юрар, лаҳжам маним гўзал,
Лол қоларлар Навоидан айтсам ғазал,
Бу малоҳат, бу чирой-ку азал-азал,
Бир шукронам мен аслимга қайтдим, тилим.

Хуррият деб айтма кўп,
 Асрагин кўпроқ уни.
 Этмасин арзон гаров
 Нокасу олчоқ уни.
 Келмаган осонга эрк,
 Қанча жон бўлган фидо.
 Ким элим, эрким деган
 Кўрқитмаган сиртмоқ уни.
 Сен-да юрт, юртим десанг
 Айла ўзни жонсарак.
 Хобу ғафлат илкига
 Бермагин ҳар чоқ уни.
 Яккадир кўкда худо,
 Яккадир ерда Ватан.
 Жуфти йўқдир иккисин –
 Англа албат тоқ уни.
 Мустақиллик бил Ватаннинг
 Кўркию хушрўйлиги,
 Қолдириб севмаслара
 Этмагин чўлтоқ уни.
 Хуррият кетса агар
 Ўрнига куллик келур,
 Қулни ким иззатлагай,
 Ким дегай ўртоқ уни.
 Ўзбек жаҳон айвонида
 Борлиги ҳурлик сабаб –
 Ким танир туғ тутмаса,
 Тутмаса байроқ уни.

Соҳибқирон Алир Шелура

Авлиёлар босган тупроқ азиз дерлар,
 Қат-катидан чиқаверар экан сирлар,
 Ҳар тупроқдан ҳар кун ўтмас ахир пирлар,
 Кўкрагимни ҳайрат тиклар, Темур бобо.

Менинг сизни танимаган даврим юм-юм
Йиғлар, сездим кўзларига тўлгандек қум,
Унда ўзим ўзимга ҳам ёт, номаълум,
Танимадим кимман, отим недур, бобо.

Қарам йиллар қақшамадик десам ёлғон,
Кунлар бўлди ер қаттиғу йироқ осмон,
Қора терлар тўка-тўка ичдик ёвғон,
Бу аламлар дилга тигдек ботур, бобо.

Қодирийни ўшал алам йиғлатди-да,
Ўшал алам Чўлпонларни чўғлатди-да,
Эл таниди сийратни-да, сувратни-да,
Туёқлари қон тулпорлар мағрур, бобо.

Туркий тупроқ сиздан ўтган туркий элга,
Бойлангандир сиздан қолган қийик белга,
Эрким деган қанча эрлар кетди селга,
Кўкраклардан кетмади лек бир нур, бобо.

Дунё билар, меҳнатсиз бир дамимиз йўқ,
Эркинликдан баландроқ бир ғамимиз йўқ,
Эшитсинлар, ҳеч кимсадан камимиз йўқ,
Сиздан қолган зурёдмиз мард, ёвқур, бобо.

Сиз тузган ул тузукларни ўқиб кун-кун,
Тикланармиз, ечимларин топгай тугун,
Бўлмагаймиз ҳеч кимсага қарам, забун,
Ўзбек бугун ўз-ўзини танур, бобо.

Авлиёлар алқаган Эл эмиш аъло,
Сўзи бутун, тиззаси тик, кўкси само,
Музаффарлик кўриб ўтган бир авлиё –
Ўзингизсиз Соҳибқирон Темур бобо.

Ҳар тупроқдан ўтавермас ҳар кун пирлар...

Журъатингдан бер, бойчечак

Музни ёриб,
        қорни суриб
каттик ерни туртди бойчечак,
Ғафлатларга қарши юриб
Уйғоққа кўз тутди бойчечак.
Журъатингга тан берди-ёв,
        митти гулим,
Иложсиз қиш йиғламсираб
        кетди, гулим.
Чапак чалди қалдирғочлар,
Гул ёпинди қоқ оғочлар,
Олисдаги турналарга
        бу хушхабар етди, гулим.
Ў... журъати зулматларга
        чироқ, гулим,
Сенчамасман ишқ берганда
        финоқ, гулим,
Баъзан ношуд, нотавонман,
        ҳасратқашман,
Топгандайман сенга боқиб
        сабоқ, гулим.
Тириклик бу, ҳақ тарозу бузилгай гоҳ
Дил эзилиб ноҳақликдан
        панд ҳам ейман,
Менинг каби нотавонлар чекканда оҳ,
Бойчечагим,
журъатингдан берсанг дейман.

Тасқин

Келган дарду ғамга синмасман,
Ўтар, бари ўтади ҳали.
Мағлубман дейишга кўнмасман,
Хуш кунларим кутади ҳали.

Тиғлар ботар юрагимга гоҳ,
Дўст тош отар курагимга гоҳ.
Ранги рўйи олинди деманг,
Лолаланиб кетади ҳали.

Маломатлар ёғди – чидадим,
Сабр гулин узоқ ҳидладим.
Титроқларни тиздан кувишга
Бардошларим етади ҳали.

Лабларимни қимтирман каттиқ,
Киприқларим нам кўрмас ортиқ.
Ёлғонларнинг қийшиқ кўллари
Ҳайрон ёқа тутади ҳали.

Суянганман ягона Ҳаққа,
Шеър айтаман онамдай халққа.
Дунё шатранж. Дили улуғлар
Бедилларни ютади ҳали.

Кимдир терлаб қазиган чоҳни
Кўмдим тортиб тоза тупроқни.
Гуллар экдим тўрт туп, оламини
Ифорлари тутади ҳали.

2011

* * *

Хабар кутиб толган нигоҳларимдан
Тўкилмасдан туриб оҳор, севгилим.
Бутунлик қизғонмай кўнгли яримдан
Баҳор бўлиб келинг, баҳор, севгилим.

Биттагина дилга минг оғриқ нечун?
Мунгли кўравериб зерикди очун.
Кун кўришим эмас, яшашим учун
Баҳор бўлиб келинг, баҳор, севгилим.

Муз кўмган бойчечак янглиғ йўқ эдим,
Ғийбат милтиғлари отди, ўқ едим,
Қақшатқич тунларда эртақ тўқидим,
Баҳор бўлиб келинг, баҳор, севгилим.

Гулимсан, музлардан қизғонаман, денг,
Дилимсан, ишқингда уйғонаман денг,
Ҳайратлардан дунё бўлиб кетсин кенг,
Баҳор бўлиб келинг, баҳор, севгилим.

Кўкдан тушсин гўё илоҳий тилсим,
Субҳимни шамоллар эркалаб елсин,
Танграм борлигини рақиблар билсин,
Баҳор бўлиб келинг, баҳор, севгилим.

2012

Кўнглингизда бир не борлиди....

Кўнглингизда бир не борлиди
Мен умримни беришга лойиқ.
Хаёлдаги атиргул ҳиди,
Орзудаги чирокдай ёниқ.

Дилизорим дея атасам,
Борми тоза ишққа зорингиз.
Изингизга жоним қадасам
Кўтарарми эътиборингиз.

Сезармисиз, мен бир гул, майса,
Шабнамимда кулган қуёш бор.
Кўнглингизда борми бир нарса,
Мен умримни айласам нисор.

Тиллақ

Кўзларимдан кетмас сувратинг,
Савол сачрар киприкларингдан.
Бунча кийнаб нени сўрадинг,
Қолдим азоб кўприкларида.

Сен сўрайвер, айтаман бошдан –
То тирноғим қадар ишқ эди.
Ёндим ўзим ёққан оташда,
Қунларимни армонлар еди.

Барглар ҳижжа-ҳижжа ўқиган
Ёмгир бўлди ҳар битта оҳим.
Ўз-ўзига эртак тўқиган
Девонага айландим чоғи.

“Бир бор экан, бир йўқ экан”лаб,
Йўқликларга отдим боримни.
Сенсиз келган бахтларни хайдаб,
Тумор қилиб тақдим оримни.

Худойимдан йиғлаб сўрадим,
Ғолиб чиқсин ёлғондан чинлар.
Менинг ишқдан бино сувратим
Кўзларингдан макон топсинлар.

* * *

Осмон яқин.
Етиш мумкин арши аълога.
Ер қаттиқмас,
Ўпиш мумкин илдизларни ҳам.
Шукур қилиб Тангри таолога,
Санаш мумкин ўзингни беғам.

Ўзингни ишонтир,
Ишонсанг бўлди.

Кучлиман де тушкун кунларга.
Изтироб лашкари бир-бир ўлади,
Ўзни англаторсанг қаро тунларга.

Ҳали ишқ бор. Ҳали ишонч бор,
Яшаса бўлади, қушдай қанотлан.
Йўлақларнинг бари эмас тор,
Кенглик излаб курашга отлан.

Бас, йиғлама, осмон йироқмас,
Бас, чидагин, қаттиқмас замин.
Сен ўзингни ишонтирсанг бас,
Тўлдирасан дунёнинг камин.

* * *

Хувиллаган боғлар чирой топарлар,
Орзудан тикланган сарой топарлар,
Чечаклар суюнчи сўраб чопарлар,
Сўзимиз муҳаббат садоси бўлсин.

Ой тўлар, юлдузлар милтиллаб ёнар,
Ғафлатлар чекинар, ҳислар уйғонар,
Ҳайрат ҳадя бўлар, туйғу тўлғонар,
Куйимиз муҳаббат навоси бўлсин.

Чорласак шеър ўқиб келади Машраб,
Сухбатлар қурагимиз кўзимиз ёшлаб,
Бизни олам танир бир нигоҳ ташлаб,
Кўнглимиз муҳаббат гадоси бўлсин.

Гул билан кўришсак гулмоҳ бўлади,
Еллар изимиздан ҳамроҳ бўлади,
Пушти бодомзорлар гувоҳ бўлади,
Умримиз муҳаббат фидоси бўлсин.

Учрашмадик, орзуимда бор бўлдингиз,
Куюкларим куй бўлдилар – тор бўлдингиз,
Кабутарлар қайтаверди хабар, хатсиз,
Кипригимга армон тутган ёр бўлдингиз.

Билмассиз ҳам олисдаги зор кулбани,
Ёнарини – сиз деганнинг жону тани,
Муҳаббатнинг гуллар тутган фасли кани,
Чорлай десам уним ютган ор бўлдингиз.

Юрагимнинг боғлари бор, даштлари бор,
Жаннатдаги хурлар воқиф гаштлари бор.
Тиғи ўткир согинчлари, рашклари бор,
Машраб дилни англамаган дор бўлдингиз.

Юлдуз тинглаб, тун тушунди айтаримни,
Япрокларга ҳадя қилдим қайдларимни,
Ҳофиз бўлди ўкиганлар байтларимни,
Бунча гумроҳ. Бунчаям ночор бўлдингиз.

Васли шаъмдин зора биз тарафлар ярақласа,
Ул ой чехра жилмайиб садафлар ярақласа.

Бу онлар таборак деб, кўнгилга муборак деб,
Хушбўй жамбил, райҳонлар – саф-сафлар ярақласа.

Абри найсондан жами гардлар кетиб, тошлар ҳам
Айтишиб тозаришга шарафлар, ярақласа.

Соч силкиб эркаланган малакмиди чечаклар,
Хижолат чекар энди алафлар ярақласа.

Мен ўзимни истаклар ижобатидин топгум,
Битикларимдин элга бир нафлар ярақласа.

Кўнглим менинг муҳаббатга, ишққа ташна,
Гоҳ Мажнунга, гоҳ Машрабга дўсту ошна.

Ошиқларнинг суйганидир дилдор васли,
Дилдорларнинг суйганими ноз-карашма.

Хиёнатга қўл берганлар бедиллардир,
Кўнглим, вафо йўлларида сен адашма.

Кимдир риё тутар, яна кимдир кибр,
Сен ифोर тут, атиргулдай очил, яшна.

Гўзалроқдир тозаргани сайин дунё,
Яшай олсак бўлиб шоядки сарчашма.

Юракларда муҳаббат бор

Шунчаки кун кўриш йўқ, яшармиз биз
Ортимизда излар қолар беғубор.
Тилим-тилим атиргулга ўхшармиз биз,
Юракларда муҳаббат бор, севги бор.

Чехрамизни ой ўпади оқшомлар,
Кўксимиздан жой топади пайғомлар,
Ўтдай қўшиқ ҳадя қилар илҳомлар,
Юракларда муҳаббат бор, севги бор.

Аждарҳолар эртагидан чикмайди,
Товон тишлаб ер тагидан чикмайди,
Дўст деганинг чоҳлар қазиб тикмайди,
Юракларда муҳаббат бор, севги бор.

Руҳи шодон азизу авлиёлар,
Дарчамиздан сочиб ўтар зиёлар,
Адашганин англар кеку риёлар,
Юракларда муҳаббат бор, севги бор.

Ўн саккиз чиройдаги
Тахтинғиз бўлсам эди.

Жилғага айланиб қор,
Куйлаб келарди баҳор.
Муҳаббатга жон нисор,
Бахтинғиз бўлсам эди.

* * *

Севаман деб айтманг,
Энди бас, етар,
Ишонч тоғларининг бари қулади.
Тилим соқов менинг,
Қулоқларим қар,
Сиздан хиёнатнинг бўйи келади.

Сизга шунча енгил.
Сизга кўп осон,
Макр – тўрванғизни тўлдирган имкон.
Менинг тўрвамдаги аттанг, пушаймон
Гул деган кўксимни қонга белади.
Азоблар қийнайди кўзин қилиб лўқ,
Олдда девор баланд, ортимда йўл йўқ.
Рухимни яралаб қадалган минг ўқ,
Сиздан топган мингта болам бўлади.

Сўзламанг,
Сабрнинг косаси лим-лим,
Соддалигим топди энг гўзал ўлим.
Ошиқлик – СИЗ бўлса...
Ишқсизман...
Қўнглим
Ўзини кесак деб эълон қилади.

Сиздан кетолмайман, изимни кутмас
 На бир ўзга дашту на ўзга чаман.

Кунларим мурувват тутмаса тутмас,
 Мен сизни “суяман”.

Кўксимдаги хушбўй орзуни янчиб,
 Янчиғига ўзим сассиз куяман.

Миннатлар емирган юрагим санчиб
 Мен сизни “суяман”.

Маломат ҳар куни минг бор ўлдирар,
 Ўлишни ҳам ҳавас қилмай кўяман.

Қароғим ичида кўз ёш милдирар –
 Мен сизни “суяман”.

Иқрор ҳамон менда Сизга келгунча,
 Ўзни адашмаган жонга йўяман.

Сиз шунча яхшисиз, улуғсиз шунча...
 Мен сизни “суяман”.

* * *

Топинганим сиз бўлдингиз
 Ишққа ўраб жоним тутдим.
 Қароқларим менинг денгиз,
 Томчи-томчи қоним тутдим.

Хаёлингиз дилга яқин,
 Дийдорингиз баланд экан.
 Баландликка бордим чиқиб,
 Товонимда мингта тикан.

Тиконларни инграб тортдим,
 Харсанглар қип-қизил бўлди.
 Севги завқ деб кимлар айтди,
 Ё ёлғон, ё ҳазил бўлди.

Боравердим ўзни чўглаб,
 Қаттиқ билдим қасамларни.

Дардим айтдим ўпиб, йиглаб
Ҳасратдошдек харсангларни.

Дунё шундай нобакорми,
Йиглаб етсам дийдорлар муз.
Кетган фасл гулбахорми,
Кўзим ўйди изгирин, куз.

Жон ўралган ишким мана,
Тўловимми, қарзиммикан.
Муз дийдору бедил тана
Тўловимга арзирмикан.

Ўйлларида куйлаётирман

Билмам қачон сезмай ўзим ҳам,
Кўнгил бердим қоши ёликқа.
Дил дунёмни бахш этганим дам,
Гард тиланиб тўтиёликқа –
Йўлларида куйлаётирман.

Дарвеш хаёл учун осмон кенг,
Менман кушдан, булутдан ўзган.
Ўт-оловим қуёшларга тенг,
Севдим деган ёнишнинг тўзган –
Кулларида куйлаётирман.

Бўзловидир гирялар билсам,
Рўшноликсиз ранги сомоннинг.
Кўнгли бўшми булутларнинг ҳам,
Оҳим етди чоғи – осмоннинг
Селларида куйлаётирман.

Озорларни мен тортарман, бас,
Худо ёри бўлсин ёлғизнинг.
Тошдилларга кўкламий нафас

Илингим бор – янги ялпизнинг
Тилларида куйлаётирман.

* * *

Бир дийдор бор кўзларимнинг қорасида,
Адашгани қўймас мени муҳаббатдан.
Яшаяпман икки ўтнинг орасида
Малҳам топиб ишқ дунёси тутган хатдан.

Тўкиламан ялпизларнинг тушларига,
Юзларимни ювган шабнам ифор исли.
Хаёлдайин чексиз осмон қушларига
Тухфа қилиб соғинчларим берган ҳисни.

Бахтдан баланд туюлади аччиқ дардим,
Ҳур ёдларга саркашланиб тикиламан.
Учиб келган эдим ахир мен аршлардан,
Наҳот энди ҳижронжарга йиқиламан.

Битта сўроқ, битта истак жондир бу пайт
Яшаш учун сўнгсиз севги дарасида.
Умидларга имкон бергин, ростини айт,
Дийдорманми мен ҳам кўзинг қорасида.

Яшармисан сен ҳам олов орасида...

* * *

Ҳамал кулиб, қалдирғочлар пастлаб учса,
Сувратингиз тиклайверар хаёлларим.
Бахтли жуфтлар тоғдан лола териб тушса,
Майсадаги шабнам бўлар саволларим.
Ким билиб, ким билмас менинг озоримни,
Тополмасман сиздан кўнгил узоримни.

Дунё нурсиз тортар лабзи арзонлардан,
Қанотлари синиб тушар орзуларнинг.
Ёлғизликка туғ ясарман тўзгин пардан,
Тиғи ортар согинч деган дардисарнинг.
Арзонларга алишмасман дил зоримни,
Тополмасман сиздан кўнгил узоримни.

Дарахт шохи тебранса гар мева эмас,
Ғийбатчилар турфа тусда тўкилади.
Маломатлар бошим узра айланар, бас,
Қандоқ бахт у сиздан айро тикилади.
Ўшал бахтга кўрсатарман мозоримни,
Тополмасман сиздан кўнгил узоримни.

Кимлар учун ёр танлаган қари қизман,
Малҳам топмай кетди қанча баҳор, ёзлар.
Асли кутиб зерикмаган пари қизман,
Сизни тўсди нози кўпу ишқи озлар.
Билмассиз ҳам балки менинг йўқ-боримни,
Мен топмасман сиздан кўнгил узоримни.

* * *

Бор эдим,
Борлигим сезмай ўтдингиз,
Истак гулшанларим кезмай ўтдингиз.
Қор кувиб, тош ёрган бойчечак бўлдим,
Аёз урган юмуқ кўздай ўтдингиз.
Икки дунём биру сиз бирмидингиз,
Асли баланд ишққа арзирмидингиз.

Муҳаббатдан бўлак дардим йўқ эди,
Дилим олов эди, дилим чўғ эди,
Кимга сара бўлдим. Кимга масхара,
Кўзимни ҳижжалаб қуёш ўкиди.
Сиз офтоб етмаган қасрмидингиз,
Асли баланд ишққа арзирмидингиз.

Кўклам ҳамалларин менга илинди,
Еллар таскин тутди, билдим, билинди,
На хабар, на ҳайрат топдингиз ундан,
Ғунчалар аттанг деб қат-қат тилинди.
Ифорбахш бир гулга жабрмидингиз,
Асли баланд ишққа арзирмидингиз.

Орзуда қолдирдим манглай тожимни,
Оққа осон бердим қора сочимни.
Кет энди, кўкламлар тугади дея,
Қайтмасга кузатдим қалдирғочимни.
Худонинг санокдан қарзимидингиз,
Асли баланд ишққа арзирмидингиз.

* * *

Ҳайрат менинг тилларимни куйдирди,
Хонишлар кўмак берсин.
Изтироблар кўйлагини кийдирди,
Болишлар кўмак берсин.

Кўксим билан гул тиконга осилдим,
Юрагимга аждарий чўғ босилди,
Оловликка, гулханликка хос бўлдим,
Ёнишлар кўмак берсин.

Хабар топдим куюклар дафтаридан,
Паноҳ йўқдир на зўри, на заридан,
Заифликнинг, ожизликнинг баридан
Тонишлар кўмак берсин.

Васл қайда, куйдирмажон кўз қайда,
Ғамдан бўлак ошиққа ризқ-рўз қайда,
Муҳаббат бу, Замирага сўз қайда,
Донишлар кўмак берсин.

Эртактлар сўзлаган аждардин, девдин
Мағлуб бўлмайдиган ботирим девдим.
Худди эртактаги санамдай севдим,
Алам-а, парвойи фалак бўлдингиз.

Ўсмалар ҳол сўраб оқди қошимдан,
Дарёлар туғилди кўзда ёшимдан,
Кимлар сув ўгириб ичган бошимдан
Маломатлар тўккан челак бўлдингиз.

Баъзан руҳим чўкиб кулади жарга,
Сизмай қолдим гўё кенг оламларга,
Зўрга оғдингизми ва ёки зарга,
Айтинг, кимга жони ҳалак бўлдингиз.

Хизр таёқ уриб очиб берсин фол,
Ишқ менга малолми, мен ишққа малол,
Юзим ювай десам сув борми зилол,
Манглайимдан оққан намак бўлдингиз.

Тасодиф учрашдик.
“Бироз қол” дединг...
Нигоҳинг шу қадар эди ялинчоқ.
Қололмадим, ахир қололмас эдим,
Биз икки йўл эдик, иккита қирғоқ.

Шу-шу ёдим безаб ялинчоқ нигоҳ
Бир лаҳза кетмади хаёлларимдан.
Тунларим зерикди чекавериб оҳ
“Нега? Нечун?” деган саволларимдан.

Қадрдоним бўлди ўша нигоҳинг,
Куйлатиб яшади дилим – кумримни.

Соғ-омон бормисан, менинг паноҳим,
Мен соғинчга бердим узун умримни...

Ошиқлиги

Чилвир сочлар соясида ошиқлигим,
Эгик кошлар орасида ошиқлигим.
Атиргулга хумор бокқан, дилим ёққан
Сузук кўзлар қорасида ошиқлигим.
У файласуф Машрабга хеш, кўнгли дарвеш,
Битгай ғазал, ҳам қасида ошиқлигим.
Ҳижрон юки бунча оғир, кифтлар оғрир,
Толдим деган норасида ошиқлигим.
Эй Замира, нома юбор – англасин ёр,
Васли дардлар чорасида ошиқлигим.

* * *

Хуш сўзингиз йўқолиб қолди,
Излаб нақ дарвешга ўхшадим.
Нигоҳларим жим нолиб толди,
Мен сиз билан сизсиз яшадим.

Меҳрингизни йўқотдим қачон,
Билмадингиз унга ташнайдим.
Хиёнатлар адаштирган жон –
Мен сиз билан сизсиз яшадим.

Диллардаги хуснми, ҳиммат,
Хуснингизни бир чашма дедим.
Тополмадим бир гуллик иззат,
Мен сиз билан сизсиз яшадим.

Ўлмайд юрдим, ўлардим лекин
Уч ўғлону бир пари қизсиз.
Манглайимни силадим секин,
Мен сиз билан яшадим сизсиз.

Сизга ёзган хатларим узун,
Сатрларда соғинчим хусн.
Фақат улар сизга етмайди,
Кабутарлар олиб кетмайди.

Сизга айтар сирларим кўшиқ,
Тинглаганлар куюк дил ошиқ.
Фақат улар сизга етмайди,
Овозларим ошкор этмайди.

Сизга айтар дил розим гулдир,
Қатларида мушк-анбар мўлдир.
Фақат улар сизга етмайди,
Еллар мағрур, олиб кетмайди.

Исмингизни айтсам йиғидир,
Бу йиғилар ишкнинг чўғидир.
Фақат бу тафт сизга етмайди,
Замирадан ғурур кетмайди.

Сизга ёзган хатларим узун,
Кабутарлар олиб кетмайди...

Қалдирғочлар пастлаб учди,
Бодомзорлар гули пушти.
Боғ айланган сулув қизга
Бир қарашда кўнглим тушди.
Сулув сочи қора, узун,
Унинг ёри бўлай ўзим.

Ариқларда сув тошадир,
Қирғоклари бинафшадир.
Челак олиб сувга чиққан,
Қайрилма қош қиз ўшадир.

Воҳ ўсмаси кошга ҳусн,
Унинг ёри бўлай ўзим.

Баҳор бағри гул бўлди-я,
Менинг дардим мўл бўлди-я,
Сулув қизнинг дарвозаси
Совчиларга йўл бўлди-я.
Ўшал йўлда қолди кўзим,
Сулувга ёр бўлай ўзим.

Атиргули

Бир олам баҳор тутди
Бир онинг, атиргулим.
Сен энг зўр гул, не бўпти
Тиконинг, атиргулим.

Ўргилай ол юзингдан,
Юрсам арзир изингдан.
Ошиқ тўла, ишқ тўла
Маконинг, атиргулим.

Қат-қат сенинг гул баргинг,
Қат-қат менинг дил дардим,
Дардлашайлик, мен сенинг
Гирёнинг, атиргулим.

Титрак томчинг кўз ёшми,
Суйганинг бағритошми?
Қийноқдами мен каби
Қирқ жонинг, атиргулим.

Шамолмиди у? Таниб
Салом тутдинг тебраниб.
Ифорингга арзирми
Кутгонинг, атиргулим.

Ўзим сезмай ўзга дилни ёқдимми,
Ҳарқалай ардоқда очилган гулман.
Саждагоҳ билсам-да қўрғон-тахтимни,
Сизни унутолмай юрган кўнгилман.

Тушингизга баъзан кирсам ҳам керак,
Гоҳ настарин бўлиб, гоҳ хури ғилмон.
Ҳар ҳолда муҳаббат юртидан дарак –
Сизни унутолмай юрган кўнгилман.

* * *

Муҳаббатдан сўз очсанг,
Ловуллаган чўғ келгай.
Саловати кўп кўнгил,
Қақшамаган руҳ келгай.

Гўзалликдан тож илиб,
Ранг-чиройи очилиб,
Мушк-анбарлар сочилиб,
Гулзорлар ёвуқ келгай.

Мерос бўлиб Ҳазратдан,
Сеҳр сочиб қат-қатдан,
Келдим деб пок хилқатдан,
Беш дoston очик келгай.

Тан олинган гўзалдай,
Они йилдан афзалдай,
Куй-оҳанги асалдай.
Бир мумтоз кўшиқ келгай.

Чангу ғуборин қоқиб,
Малоиклардай боқиб,
Жон-жонингга ўт ёқиб,
Дунё кири йўқ келгай,
Сўз очсанг Муҳаббатдан...

Бир-бировни сева билсақ бас

Бизни бахтли қилар бу замин,
Ишқ олами бераётир сас.
Бутлармиз ҳам дунёнинг камин,
Бир-бировни сева билсақ, бас.

Хизр ҳадя қилган хислатлар
Боис, мағзин берар ҳикматлар,
Қўлимиздан ёғар ҳимматлар,
Бир-бировни сева билсақ, бас.

Хайр-хўш деб кетган фасл – қиш,
Қалдиргочлар, турналар таниш,
Қўнғилники хайратли ёниш,
Бир-бировни сева билсақ, бас.

Қолмагаймиз ғамдан йўқолиб,
Мушкулликдан юрмасмиз нолиб,
Ғолибдирмиз, баридан ғолиб,
Бир-бировни сева билсақ, бас.

Айтаримиз қўшиқ – омон ёр,
Биз яхшимиз, йўқдир ёмон, ёр,
Йўлларимиз жаннат томон, ёр,
Бир-бировни сева билсақ, бас.

* * *

Унинг кўзи маъюс, карашмаси йўқ,
Гарчи на йиглаган, на қовоқ уйган.
Бир ҳовуч кул бўлган кўксидаги чўғ,
У сиздан марҳамат кутиблар тўйган.

Ўқдай отилганда адашган сўзи,
Сизни муҳаббат деб таниган кўзи,
Хатога бож бўлди умрининг ўзи,
Тошдил чеҳрангизни кўксига ўйган.

Ҳидоятлар кутди ишққа бериб кўл,
Гулзорлар яратди ёққан сари дўл.
Билмас бахтсизликми, бахтмиди бу йўл –
Ўзини аросат манглайга йўйган.

Йиғламайди деманг, йиғлайди, лекин
Умидига артар кўз ёшин секин,
Тиконлар тирнаган руҳ ажрин бир кун
Кўрарсиз – у барин худога кўйган.

* * *

Аразингиз бунча узоқ чўзилди, ёр,
Айрилиқда юрак-бағрим эзилди, ёр.
Куни туғди ғийбат талаб ағёрларнинг,
Дунёнинг тош-тарозиси бузилди, ёр.

Ошиқ умрин тутиб турган синчи – ишқдир,
Дилга туташ, жонга туташ бир кўшиқдир.
Биз айрилдик. Бу не фоже демасдан бир
Қошингизга кандоқ ўсма чизилди, ёр.

Торайгандек бўлди гўё кенг оламлар,
Кўнгилники оламдаги бор аламлар.
Кўз ёшларин гулга тўкди субҳи дамлар,
Оқ қоғозга ёнар сўзлар тизилди, ёр.

Ёнар сўзлар етиб борса ёнасизми,
Ё ҳалиям кўнглингиздан тонасизми,
Бир гуноҳсиз тавба қилса қонасизми,
Истагингиз саболардан сезилди, ёр.

Аразингиз бунча узоқ чўзилди, ёр...

Жил-жил севган қиз бўлдик

Сор лочинлар учганда
Хайратланган кўз бўлдик,
Дилни орзу кучганда
Шарҳлолмаган сўз бўлдик.

Эгик мажнунтолимиз,
Юз ёпар рўмолимиз,
Ёр билмайди ҳолимиз,
Йўл топмаган из бўлдик.

Севги йиғлар оху вох,
Армонларга тун гувоҳ...
Ғурурда ҳамма гуноҳ,
Букилмаган тиз бўлдик.

Ким сочди зар тангалар,
Ёр-ёр айтар янгалар.
Юрагини чангаллаб,
Жим йиғлаган биз бўлдик.

Ниҳон севган қиз бўлдик...

* * *

Хукмини ўтказар қаҳри қаттиқ қиш,
Кундузлар кирқилган – қаро тун узун.
Ухлаб зериккунча кўравергин туш,
Ё бедор – майдалаб соғиниш учун.

Оёғинг совқотса, сила беозор,
Ҳаёт бу – яшашим зарурдир деб айт.
Офтоблари билан келади баҳор,
Соғиниш ҳақида тўқиб гўзал байт.

Унгача енгилиш, бу бўлмаган гап,
Сенгача ҳам бунга ҳеч кўнмаганлар.
Қандай яшадим дер,
Кўрдингми ўйлаб,
Кўкламини чорлаб соғинмаганлар.

* * *

Сочимдаги оққа салом бердим мен,
Саломингни қизғонма сен, муҳаббат.
Кучоғингдан эллик йил гул тердим мен,
Бўй-жомингни қизғонма сен, муҳаббат.

Йиғисиз дил истараси ўлган дашт,
Оғрик, азоб – ошиқликда буям гашт,
Сенсиз кўнгил осмони йўқ – жарлик, паст,
Пайгомингни қизғонма сен, муҳаббат.

Қақшатиб ҳеч зерикмаган қайсар ёр
Исми менинг сочим узра ёққан қор,
Илиқликка мендек интиқ қайда бор,
Каломингни қизғонма сен, муҳаббат.

Суйгин мени, тош бағирни излаб топ,
Ёрил тош де, ёриғига райҳон ёп,
Эллик бирнинг дуолари мустажоб,
Эҳсонингни қизғонма сен, муҳаббат.

* * *

Дилкўрғоним ағёрларга бермасман,
Суйдим сизни – озорларга бермасман.
Рашким менинг саратондай куйдиргич,
Сизни ишқи бозорларга бермасман.

Излар кетар – дунёнинг томони кўп,
Турфа йўлнинг яхшидан ёмони кўп.

Хато бирдир, анинг пушаймони кўп,
Икбол роҳин деворларга бермасман.

Сўз демасам сўзлаб кўяр кипригим,
Тошдан бино бўлган вафо кўпригим,
Сизлаганим – муҳаббати чўғлигим,
Ялтираган муз, қорларга бермасман.

Ишим йўқдир рутубатда, риёда,
Мард кўнгилга ишким кун-кун зиёда,
Мендай суйгич бор эканми дунёда,
Менман деган дилдорлага бермасман.

Дунё

Тушунмайман феълингга гоҳ,
Келар менга малол, дунё.
Этармисан ўзинг огоҳ,
Кўзларимда савол, дунё.

Қара, ишкли кўнгил йиғлар,
Ишончига санчдинг тиглар,
Яйраб ётар ишки йўқлар,
Солиб бердинг похол, дунё.

Нодонингни кўйдинг алқаб,
Дониш дилни ўтса топтаб.
Сувга чўқдими ё одоб,
Айт, бу қандай завол, дунё.

Айландингми кўру қарга,
Хотам бўлдинг тўймасларга.
Сабрлини сурдинг жарга,
Ваъдангми хом хаёл, дунё.

Қай бир қарғанг билмай ёниш,
Булбулман деб қилар хониш.

Олкишлашинг ўздан тониш,
Чертганларинг сопол, дунё.

Ҳақ арконинг узукмиди,
Тош-тарозинг бузукмиди.
Бир каминг рост ёзуқмиди,
Гуноҳларга ҳаммол, дунё.

Сизлаб суйдим, ҳеч иймадинг,
Чопонингни ўнг киймадинг.
Мен куйдим-у сен куймадинг,
Феълинг афтодаҳол, дунё.

* * *

Фожиа деб айтма – кун ўша-ўша,
Тун ҳам ўша – ойи, юлдузи билан.
Кузак кўнглинг каби маъсум бир гўша
Мудрар боғларига тўшаб зар гилам.

Айланиб юрибди мезон тус жунун,
Қара, дарахтзорлар севгига тўлди.
Тўкилган дилингни асрамоқ учун
Ўша бевафони унутсанг бўлди.

Чўли Цроқ

Чор тарафим кум эмас, илло,
Зарра-зарра сочилган дардим.
Улар шунча қадрдон, гўё
Кўкрагимда минг йил кўтардим.

Товонларим куйиб боради,
Куйиб борар аъзойи жоним.
Сирдошгами, билмам зор эдим,
Қароғимдан сизар забоним.

Чўли Ирок... гул-райҳон эмас,
Ёнган кумга жон берай дедим.
Дардкашимдек бергунингча сас,
Қайда эдим, қаёқда эдим.

Сахро ичра сочин ёяр мунг,
Куёш бўлиб ловулар фирок.
Ораликда йиғлайдирман гунг,
Тушунасан, сен Чўли Ирок...

2002–2015

Қизлар севса алар

Азал ибo сўзлатмаган дил розин,
Ўзларини кўкда ойдай сезарлар.
Кўтарсалар нима бўпти қиз нозин,
Қизлар севса жондан ортиқ севарлар.

Қалб қатига тахлаб-тахлаб дардини,
Сурма этгай ёр ўтган йўл гардини.
Йўлиқтирсин йигитларнинг мардини –
Қизлар севса жондан ортиқ севарлар.

Даргоҳига ўзни поклаб тушса из,
Ошиқликни билса олтиндан азиз,
Ул азиздир, ул азиз, чиндан азиз,
Қизлар севса жондан ортиқ севарлар.

Келма, дилни синдирма сен, хиёнат,
Киприкка ёш кўндирма сен, хиёнат,
Қўл силташга кўндирма сен, хиёнат,
Қизлар севса жондан ортиқ севарлар.

Жон риштаси

Достон

Бу кутлуғ заминда юрту макон кўп,
Сўз кетса жаннатга қиёсдир бари.
Қошларимга ўсма оқизган нилчўп,
Қадим Андижоннинг “Эски шаҳар”и.

Кетсам илм истаб, ё сайёҳ янглиғ,
Дунёнинг сарбаланд юртлари сари.
Кўзларимда турар мисли корачиғ,
Андижоннинг ўша “Эски шаҳар”и.

Ватан деб тўлиқсам, соғинсам қаттиқ,
Туйғуларга тўлса кўнгил дафтари.
Энг ҳайратгир шеъру достонга лойиқ,
Мен-чун Андижоннинг “Эски шаҳар”и.

Тош, тупроғи азиз рўйи фариштам,
Гиёҳинг, гардингни танга жон билдим.
Сен менинг жонимга бойланган риштам,
Жоним риштасини бир достон қилдим...

Эски шаҳарнинг шундоқ марказидаги истарали бино ўлкашунослик музейи, унга ёндош тарихий обида – Жоме мадраса масжиди эса шу кунда Андижон Адабиёт музейидир. Яна бир табаррук тарихий обида – “Арк ичи” – Жоменинг ўнг биқинидаги гавжум бозорга туташган. “Арк ичи” шу кунда Заҳириддин Муҳаммад Бобурнинг уй-музейи сифатида ҳар куни меҳмон кутади.

Жоме мадрасаси

Йилларки яйратар хур тушлар билан
Ўзи кўнгил қўйган тонгин – сахарин.
Тўлдиради пати нур қушлар билан,
Қадим Андижоннинг “Эски шаҳар”ин.

Кунгура пештоқлар жаранг-сасидан
Синоатлар силқир, сеҳрлар силқир.
Ўқий олган кўзлар рўпарасида
Эътиқоди бутун асрлар қалқир.

Маҳзун ўн олтинчи йил тўфонидан
Қон сачраган рўмол теккан минора –
Тиловат бағишлар жони-жонидан,
Бир пора, уч пора, беш пора...

Ариқда оққани сув эмас, кўз ёш,
Устунда балқиган дур эмас, юрак.
Қулоғини тутиб энгашар қуёш.
Тикилиб исмингни айтишинг керак.

Қирк хужра қирқта арш – хаёл суради,
(Кечанинг бугунга буюк инъоми)
Қадим деворларга бобонг сувратин
Нур қўллари билан чизади Жоме...

Дунё дунё бўлиб аҳли одамзод
Ғазнани суйибдур, мулкни суйибдур.
Бойлик топганида бўлиб хуррам, шод,
Ногоҳ йўқотганда ёмон куйибдур.

Ғазналар асраган бойлик не, ўртоқ.
Тушунсанг ножоиз фақат ганж, зарни.
Ўша зардан баланд, ганждан қимматроқ
Бойлик деб билар Эл азиз ёдларни.

Мозийгоҳ ҳам бойлик жамланган ғазна,
Қадамжодек суйиб айлангин, кўнгил.
Унда тиллога тенг битиклар озми...
Ғурурлан, эгадор сайлангин, кўнгил...

Музейда

Ассалом, муҳтарам Кошғарий бобо,
Яна келдим бунга сизни кўрғани.
Туркий битикларга туркий тупроқда
Сувратга боққандек боқиб тургани.

Ҳар нуқта битта тош,
Ҳар чизик таёқ,
Ҳозир вужудимга ёғилар азоб.
Нигоҳим михланган, михланган оёқ,
Энг зўр гуноҳимни англайман шу тоб.

Фарзанд мерос қилиб олган ҳар зарра
Кулфату йўқликни тўсғувчи тоғмиш.
О, хатти настаълик, умримга қара,
Ожиз ўттиз беш йил сенингсиз оқмиш.

Хижолатман – илми олий деган ном
Излаб кечган баҳор, кузларим учун.
Сўз кетса Навоий аждодим, бобом,
Деб куруқ ҳайқирган сўзларим учун.

Кечиргил, муқаддас, сир тўла олам,
Мен мағзинг чақолмай титраган ғамман.
Минг битта ташвишли бошим эгик, ҳам,
Ўзини жуда кеч топган одамман.

Қўлларим узанар.

Етмас.

(ойна бор)

Ўқишга гумроҳлик тўсган кўзимни.

Кўлланг, назар қилинг, Кошғарий бобо,
Ҳар ҳолда топдим-ку ўзим ўзимни.

* * *

...Буюк тафаккурлар офтобларига
Руҳингни исинтир, ойлангин, кўнгил.
Таъзим эт боболар китобларига,
Сатр-сатрига бойлангин, кўнгил...

Боболар қитоблари

Шунча кўп йўл босдинг,
Ҳукми холиқнинг
Забардаст минг йили
Айланди сендан.
Гоҳ оқсаб, гоҳ чоғиб юрдинг,
Тарихнинг
Дарёси қон йўли
Айланди сендан.
Йўлчига фароғ кам,
Ёғийлар бисёр,
Нур тўла кўзингга
Гоҳ кумлар тўлди.
Бу дунёнинг
Очкўз қашқирлари бор,
Бир жонингга
Ҳазор ҳужумлар бўлди.
“Бир халқнинг юзиман,
омонатиман,
ўлмоқ гуноҳ” дединг,
Ғорлар асради.
Ваҳшийлашган кунлар
Зулумотидан
Кўксида
Имони борлар асради.
Охир етиб келдинг

Остонамга, о...
Сизлаб суйишимни
Пойладинг илҳақ.
Мен-чи пайпасландим,
Келолмадим, то
Кўзим очилгунча,
Бўлгунимча ХАЛҚ.

* * *

Юрагимга менинг ўткир кўз берди,
Кўриш берди китоблари асотирларнинг.
Тупроқ кўравердим, эл кўравердим,
Турфа ечимида қат-қат сирларнинг.

Баходирлар “ёху” деб кирган жанггоҳ,
Тупрокни ўпганча совуган танлар.
Оғир кишанларни уза олган оҳ,
Очиқ кетган кўзда қолган ватанлар.

Муқаддас азоб не – ўргатди вазмин,
Имонларга гувоҳ чўнг ёрилтошлар.
Йиғлатиб сўйлади муҳаббат шарҳин
Кесилиб минорлар тиклаган бошлар.

Сарғиш сатрларни кўксимга ёпдим,
Томиримга куйдим ларзаларидан.
Минг бор ҳазар қилмоқ бахтини топдим,
Ватан, эл демаган лаҳзаларимдан.

Арқ ичи

Кетаверар йиллар, асрлар,
“Арқ ичи”дан кетмайди соғинч.
Деворларин нурутмай асрар,
Умидлари чиримаган синч.

Тошларига суртсанг кўлингни,
Кўш елкангга кўнар самандар.
Буюк дардга боғлаб йўлингни,
Хуржунини тўкар қаландар.

Кўз ёшингни ичиб, суяди
Зиёратга келган шамоллар.
Деворларга бошин кўяди
“Самиоллоҳ” деганча толлар.

Ҳар устунга, ҳар битга тошга
Томчи-томчи чирмашар соғинч.
Ҳис қиласан яна юз ёшга
Ёшаради девор ичра синч.

“Ғарибингга тараҳхум айла”,
Бу сас тушмас, излама таъбир.
Улкан ишққа жонингни бойла,
Сас берган зот Ҳазрати Бобур.

* * *

Тоза дилга ўз бўлди,
Тошдилга ўзга Бобур.
Гоҳ тўкилиб, гоҳ тўлди,
Қолди не сўзга Бобур.

Ворислик шул – шоҳ бўлди,
Ҳақ йўлинда оҳ бўлди.
Киргунча ўн иккидан
Беш қарра юзга Бобур.

Ҳикмат унинг қайдлари,
Ашъорлари, байтлари.
Маст этди мисли гулоб,
Чалиб сибизга Бобур.

Сўз – яшнаган аланга,
Тафт тарқалди оламга.
Дарёлик тухфа этди
Неча тош, музга Бобур.

Назмин кучди шашмақом,
“Бобурнома” хуш калом.
Ўйди сийрат, сувратин
Мангулик изга Бобур.

“Дилбар шахс” дея зарҳал
Сўз битди Жавоҳарлаъл.
Ўзбакий новвот қуйди
Ҳиндий оғизга Бобур.

Ҳиндда подшоҳ – тик туғи,
Лек руҳда соғинч чўғи.
О... Андижон... деб босди
Манглайин тузга Бобур.

Кўнгил, ўзни ишққа бур,
Бўлсанг тоза, бўлсанг хур...
Тиззалаб ўп, гардин сур
Тўтиё кўзга Бобур.

Гумроҳликка чизик торт,
Мудроқ қавмни уйғот,
Ўқи, ўрган, ёд ол, ёд,
Илдиздир бизга Бобур.

Бобурнинг Андижондан чиқиши

*Заҳриддин Муҳаммад Бобур
уй-музейида шундай номланган суврат бор*

Видо деб титради туш таъбирлари,
Аламдан тулпорлар тушов уздилар.
Майсаси янчилиб юрт адирлари,
Қучоғи конталаш гуллар тўздилар.
Андижон осмони бу дам қорадур,
Тақдирини қарғаб Бобур борадур.

Еллар вазмин елиб кузатиб борди,
Сайёҳлар аламин англашди, ёраб.
Исмини бир лаҳза унутди Водий,
Видо қоплаб турган кўзларга қараб.
Қарахт кўкдан тушиб йиғлар тола нур,
Дили йиғлаб борар ҳазрати Бобур.

Салтанат бу лаҳза қон урган тахтдир,
Суяниб йиғлади қўшиқларига.
Бўйларини чўзиб боқди дарахтлар,
Изи узоқлаган ошиқларига.
Яшил япроқларнинг бағри порадур,
Шоир кўнгил ўксиб-ўксиб борадур.

Қушлар “чир-р” айланди, бўзлашди чоғи,
Тушунмас овозга ўраб додини.
Йўлларнинг минг карра ортди қийноғи,
Тинглаб нигоҳларнингжим фарёдини.
“Ой боринг” – оқ дуо сўнгги чорадур,
“Омон қайтмоқ борму?” – нидо борадур.

Зардоби кечмишли, зардоби савол,
Бир диёр олдинда – Ҳиндистон отли.
Буюк Ганг мавжлари очар бунда фол,
“Бир ўғлон келади, мард, адолатли”.
Не тонг ўғлон ғамдан тож илган Бобур,
Насибаси Ҳиндга сочилган Бобур...

* * *

*“... Ўз юртни қўйиб Ҳинд сори юзландим,
Ераб, нетайин не юз қаролик бўлди.”*

Захириддин Бобур.

“Ҳинд сориға юзланиш” дилни ўйган зангмиди,
“Не юз қаролик” дейиш аламли аттангмиди,
Ғазна тўла олтиндан азиз бўлибдур анга,
Андижондан борган бир тилик қовуннинг ҳиди.

Бобурий байт қатидан ишқнинг сувратин топдим,
Шоҳни мискин айлаган дардлар дастхатин топдим,
Тупроққа соғинчли кўз оқизган аччиқ ёшдан
Лой қориб тиккаланган девор ҳасратин топдим.

Топганим – муҳожирнинг руҳ кўзи кулмас эркан,
Руҳи кулмаган кўнгил ҳеч недан тўлмас эркан.
Ватанни ҳақ севгиси янглиғ севолган жонга,
Ўз юртнинг ишқидек ишқ йўқ эркан, бўлмас эркан.

...Андижондурким Фарғона вилоятининг пой-
тахтидур. Ошлиғи вофир, меваси фаровон, қовун ва
узуми яхши бўлур. Қовун маҳалида полиз бошида
қовун сотмоқ расм эмас. Андижоннинг ношпотиси-
дан яхшироқ ношпоти бўлмас...

...Эли туркдур. Шаҳри ва бозорида туркий бил-
мас киши йўқтур. Элининг лафзи қалам била рост-
тур...

“Бобурнома”дан.

Бобурлен...

Юзимга сомонлик сочмишдир фироқ,
Манглай ёзиғимни ўпмади чироқ.
Сиғинган мулкимдир бир сиким тупроқ,
Мени дили қонлар ичра излангиз,
Топсангиз Андижон ҳақда сўзлангиз.

Жонимни қийнаган саргардон кунлар,
Хобу тушларимни синдирган хунлар,
Ечими Оллоҳга аён тугунлар –
Ҳаққи, ёзмаларим ичра кезинг сиз,
Биргина муродим – дардим сезинг сиз.

Яшил барг тиландим ҳар бир оғочдин,
Руҳият поклиги томон йўл очдим,
Дардимни бурдалаб байтларга сочдим,
Бурдаланган дардим етса бўзлангиз,
Сиз менга Андижон ҳақда сўзлангиз.

Бу дунё армондир, бу дунё соғинч,
Бу дунё изтироб, бу дунё илинж,
Бобурий манглайга битмади севинч,
Севинчим аршлардан тушса, сизлангиз,
Сиз менга Андижон ҳақда сўзлангиз.

* * *

Кўнгил бермай на шоҳлик, на шуҳрат, шонга,
Жойладингиз Андижоннинг меҳрин жонга.
Бобур бобо руҳингиздан кўмак сўраб,
Андаккина таъриф айтдим Андижонга.

Бунда ҳамма нозиктаъб, хушфеъл,
Тоқ айтишмас киши отини.
Боғларига боққан қалб сезар
Дарахтларнинг салобатини.

Навбахорни маҳкам кучоқлаб,
Кузаккача элтар адирлар.
Ёмғир бўлиб ёғмоқни хоҳлаб,
Осмонига чопар абрлар.

Майсаларга туташ ҳамма йўл
Бир-бирига жуда ўхшайди.
Йўллардаги ҳар ҳовлида гул,
Райҳонга ўч кўнгил яшайди.

Шамоллари мактанса арзир,
Ташигани фақат мушк-анбар.
Бунда хушфеъл, пок бўлмоқ фарздир,
Бешиқдан то қабрга қадар.

Боболари ли сенда туғилиб ўтди

Боболарим сенда туғилиб ўтди,
Манглайингга шондан туғ илиб ўтди,
Умрин ловуллаган чўғ билиб ўтди,
Эгилдим, хокларинг кўзимга суртдим,
Табарруксан онам сингари, юртим.

Ҳар барги зарварақ азим чинорлар,
Ҳар нақши синоат бўлган минорлар
Сўзласа куч топа бошлар баҳорлар,
Қатра шабнам ичра қуёшлар кўрдим,
Сени жоним дея атадим, юртим.

Қул менгзаб бўйнингга илдилар ёрлик,
Ғурурингни топтаб тутдилар хорлик,
Фарзандинг кўп экан номуслик, орлик,
Кифтин саждагоҳда бедиллар туртди,
Кўрмаган аламинг қолмади, юртим.

Имон ўлмаса гар умидлар рўёб,
Насли тоза борки тозарар зурёд,
Озодлигинг қайтди, ғамларинг қушод,
Эркин йўлларингдан тўлиқиб юрдим,
Йиғласам соғинчдан йиғладим, юртим.

* * *

...О, она Андижон, она Андижон,
Ёдинг гоҳо севинч, ёдинг гоҳо ғам.
“Болам” деб йиғласанг пастлайди осмон,
Замин тўлғонади инграганинг дам.

“Болам” деб соғинсанг... Англар еру кўк,
Рухингнинг қон сизган яра жойи минг...
Дардингни олайн, қатра-қатра тўк,
Қандоқ малак эди Моҳларойиминг...

* * *

Тўлин ой кўкда тик қотмиш,
Юлдузлар тунни уйғотмиш,
Илоҳий бир муҳаббатдан
Бутун борлиқ синоатмиш –
Сиз деганда, Моҳларойим.

Назокатга бойлансин жон,
Садокатга айлансин жон,
Ўзин бир қур поклагани
Ибодатга шайлансин жон –
Сиз деганда, Моҳларойим.

Яшамокнинг суннат, фарзи,
Севги тўла кўнгил арзи,
Туғён урган туйғуларга
Сабок тутгай гурур дарси –
Сиз деганда, Моҳларойим.

Маҳзун-маҳзун ғазал оқар,
Муз лаҳзалар ўтга оғар,
Алам кучиб ёмғир эмас
Ишксизларга нафрат ёғар –
Сиз деганда, Моҳларойим.

Гулу гиёҳ, ҳатто тошлар
Ҳазин эртак айта бошлар,
Қиз узатган Андижоннинг
Қароғига тўлар ёшлар –
Сиз деганда, Моҳларойим.

Бахтнинг сочин ғам юлқилар,
Бир кам дунё йиғлар, кулар,
Девонаваш кўнглим билан
Менинг шоир бўлгим келар –
Сиз деганда, Моҳларойим.

Нодирабегим

Қилич ор қилади, қиличлигидан,
Шахт билан урилиб анбар сочларни
Чуваб кетганидан тупроқ аралаш.
Баҳорни, гулларни, қалдирғочларни
Куйчисидан айриб,
Азадор ранг билан этганидан ғаш.
Қилич ор қилади қиличлигидан.

Қилич ор қилади қиличлигидан,
Ўсмир набиранинг жонсиз танига

Титраб чўзилганда қалам тутган кўл,
Бир силкиниб уни етказа қолганидан –
Илонларға захар,
Бўриларга тиш,
Жаллодларга эса кимхоб кийган кул –
Бўлганидан –
Қилич ор қилади қиличлигидан.

Тарих вароғига сачраганда қон,
Ҳавога учганда ярадор ғазал.
Бошин қора булут қоплаган Қўқон –
Надомат юкидан қалқиган маҳал –
Қилич ор қилади қиличлигидан.

Титкилаган сари хотира тагин,
Андижон армонлар ичра йиғласа.
Тушларига кириб Нодирабегим,
Ғазал айтиб турса, тутиб гул, майса –
Қилич ор қилади, қиличлигидан.

Йиғлайди бошини қинга беркитиб.

* * *

...О, бағри осмоним, она Андижон,
Сухбатинг юракни ёндирган чўғдек.
Дардингни олайн дейману нолон,
Сасларингга лойиқ таскиним йўқдек.

Сен ҳамиша улуғ – йиғлаб, куйиб ҳам,
Йилларки, наслингда кир йўқдир, ишон.
Ёғийга тиз букмай, титрамай бир дам,
Жон берди юртпарвар ул Дукчи Эшон...

Дукчи Эшон

Эрк шахиддир, хурлик шахид, во дариг,
Имонсизлар зерикмади зулмдан.
Кўкламлари куйган боғлар сап-сариг,
Хазонлари хабаркашдир ўлимдан.

Ўт кўйилган бешикларнинг тутуни
Ўзлигимни қийнаб бўға бошлайди.
Юрт боғида кўргач куфр итини,
Юрагимга исён ёға бошлайди.

Тупураман ёғийга кул умрга,
Эрк қўйнида бахтдир айтмоқ “АЛВИДО”.
– Марҳамат, – деб жаллодга юрт бергунча,
Мингтепада жонимни ол, эй Худо.

Ҳозир кўзим очик, унга чўккин, юрт,
Ололмаслар қароғимни пичоқлаб.
Болам, дегин, манглайимдан ўпгин, юрт,
Мен ўлайин Диёнатни кучоқлаб.

* * *

...Тунлар узун кечар, тунлар тўлгоқли,
Тонг ҳам отиб қолди, бедорсан ҳамон.
Осмонда юлдуз кўп, осмон чироқли,
Сирлашгич юлдузинг ҳамиша Чўлпон.

“Болажоним” десанг нигоҳинг маҳзун,
Дарду аламларинг тахланар қат-қат.
Минг тўққиз юз ўттиз етти сен учун
Абдулхамидингни тишлаган калхат.

Доим ҳам баланд ишқ,
Тафаккурли онг,
Жоҳилларга ваҳм тутганлиги рост.

Сездингми, онажон, Чўлпонинг ҳар тонг
Нендир сўрайди юлдузларга хос...

“Ким тўсди бу қора пардани,
Нигоҳларим толиқди менинг.
Кундузнинг оқ чиройи қани,
Қани кўзгуси юрагимнинг?
Ким итарди мени бўшлиққа,
Ажал наҳанглари ютади.
Бўғзимдаги увол қўшиққа,
Айтинг, кимлар аза тутади???”

* * *

Бу кўнгилнинг муҳаббати дунёга ҳусн эди,
Орзулари кўп эди, кўк қадар узун эди,
Эркингни кўрсам эди, элим, улусим, деди,
Қат-қатлари ингроқли шикаста сўзондир ул,
Тун бағридан тонгларга узанган Чўлпондир ул.

Ошиқдир ул “кундан-да, ойдан-да гўзал” ёрга,
Сирдошдир ул кўз ёшлари ёмғир-ёмғир баҳорга,
Тунлари шифо тилаб дардин тўкодир торга,
Қат-қатлари ингроқли шикаста сўзондир ул,
Тун бағридан тонгларга узанган Чўлпондир ул.

Қўлда кишан – кул излаб келган кунда ялмоғиз,
“Бўйин эгма – ки сен ҳур” деб бўзлаган чанқовуз,
Туйғулари тўкилиб туғилган “Кеча-кундуз”,
Қат-қатлари ингроқли шикаста сўзондир ул,
Тун бағридан тонгларга узанган Чўлпондир ул.

Воҳким, офтоблар озғин, зулмат семирган кунлар,
Мўмин элнинг кўксини сичқон кемирган кунлар,
Эрк деган тил кесилган, қалбсиз, темиртан кунлар,
“Халқ денгиздир, халқ кучдир...” деб куйган
сўзондир ул,
Тун бағридан тонгларга узанган Чўлпондир ул.

Офтобга ё ўқ отиб, ё тиг санчиб бўларми?
Болалари сўзондил элни янчиб бўларми?
Озодлик топмагунча юрак тинчиб бўларми?
Оққан дарё оқар деб инонган сўзондир ул,
Тун бағридан тонгларга узанган Чўлпондир ул.

Хурлик деган боласин энди хур он йўклайди,
Кундан, ойдан-да гўзал, тилло, дур он йўклайди,
Болам, менинг болам деб ул Андижон йўклайди,
Булбулдек янгроқ созли, шикаста сўзондир ул,
Тун бағридан тонгларга узанган Чўлпондир ул.

* * *

...Осмонда нур, ерда нур,
Қуёш тухум ютдими?
Қариди деб сафарим,
Қишдан қаҳр кетдими?

Йўлларнинг тўни янги,
Боғларда куй жаранги,
Бойчечаклар соғинчи
Кўкламойга етдими?

Андижонсой соҳили,
Кўк майсанинг минг хили,
Ё хат келиб Тошкентдан,
Азиз меҳмон кутдими?

Андижон бунча хурсанд,
Болакай топгандек қанд,
Оқ гул бўлиб ё боғдан
“Саида зор ўтдими?”

Саида Зуннуова

Сизни йўқлаган кўнгил гуллардан сўроқласин,
Жарлиги кўп, тоши кўп йўллардан сўроқласин,
Не гавҳар, не тиллосин қадри хасча бўлмаган
Ялмоғиз чув туширган йиллардан сўроқласин.
Шеър бўлиб, оҳанг бўлиб чиқиб келасиз, опа,
Ғамларни шода-шода йиғиб келасиз, опа.

Сиз севдингиз, оқ гулга ўчмиди ўша севги,
Хокисор умр кучган бурчмиди ўша севги,
Қатағон қувғинларга дучор Саид Аҳмадни
Асраб, омон қайтарган кучмиди ўша севги.
Ўзин хор этмай на шон, на-да ором пайида,
Гард ичра ярақлаган гавҳармиди Саида.

Кичиккина жуссада фил янглиғ қаноатми?
Аёл ишқи дегани курашми, садоқатми,
Фароғат фасли энди эшик қоқаётган пайт,
Ҳижронзада қолдириб кетишлик адолатми?
Яхшиям шеър шуур, хотиралар қолгани,
Қўймас улуғ адибни йиқилгани, толгани.

Шеърият қасри ичра чирок Сизнинг умрингиз,
Баъзи бир юз йиллардан бойроқ Сизнинг умрингиз,
Улуғ йўлда адашган, манмансираган жонга
Синик табассум билан сабоқ Сизнинг умрингиз,
Сизга ташбеҳ бўлса рост неки пок, не тозадур,
Шундан ким фаришта деб, кимлар ҳур деб ёзадур.

* * *

...О, она Андижон, сен юқтирган ишқ
Элинг кўкрагида гуркирар ўсиб.
Юрак-юрагидан бўлганча ошиқ,
Шеър қўлтиқлаб чикди Муҳаммад Юсуф.

Ялпизга дўст бўлиб, райҳонга хуштор,
Ташна дилни ўпди насимдай эсиб.
Дангалчи ва бироз эркалиги бор,
Ўзингга ўхшади Муҳаммад Юсуф.

Боболар руҳини шодумон этиб,
Қойилмақом шеърлар ёзаётганди.
Асрай олмай қолдик пинакка кетиб,
Бақувват чинордай ўсаётганди.

Саврнинг йигирма олтинчи куни,
Маҳзун кўкрагингга қизил ёпарсан.
Куйинма, Андижон, соғинсанг уни,
Лолақизғалдоқли қирдан топарсан...

* * *

...Сўз йиғлайди, ёшин йўлга сепиб бўлмас,
Бу аламини ой, йил билан ёпиб бўлмас,
Наҳот энди Муҳаммадни топиб бўлмас,
Қандоқ айтсин, қандоқ битсин буни хатга,
Қийин бўлди болам деган Марҳаматга.

Боболарга “Ассалом”ни хуш айтган дил,
Ялпиз ювган ариқларга туш айтган дил,
Қизғалдоқнинг дардларини эшитган дил,
Меҳр қолар ва муҳаббат қолар девди,
Ошиқ жонин олса гар ишқ олар девди.

Ёраб, Чўлпон чорладими “шоирим” деб,
Бобур “мендек бор”ладими ботирим деб,
Қирқ еттидан ҳатлолмаган хотирим деб,
Энабуви йиғлар уриб тизларига,
Армонлари ажин бўлиб юзларига.

Ўт нафасни ўт сўз қилган Муҳаммаджон,
Ўзбекликни “кўз-кўз” қилган Муҳаммаджон,

Юлдузниям юлдуз қилган Муҳаммаджон,
Сөз кўрмаган кўшиқлари боғда қолди,
Тополмаган қанча хофиз доғда қолди.

Сатрлари ўлмасликка кўйилган синч,
Суйганларин кўкрагига ботар согинч,
То қиёмат руҳи бўлсин осуда, тинч,
“Омон-омон замонга” эл етганида,
Қувончидан йиқилдими айтганидай.

Марҳум деган тилни тузлар ўяр бўлди,
Шеър суйганки уни йиғлаб суяр бўлди,
Кўкламойим кўк қучоқлаб куяр бўлди,
Қучоғидан ялпиз бўлиб чикқай ўсиб,
Шоир ўғлон Муҳаммаджон ибн Юсуф.

* * *

Атиргулга ишқин айта билади,
Нодўст сўқмоқлардан қайта билади,
Овунчин ғазалда, байтда билади –
Муҳаммад Юсуфни яхши кўрганлар.

Севса қаттиқ севар (жондан-да ортиқ),
Куну туни тоза ҳисларга тортиқ.
Мажнун саҳросида қум ютган отлик –
Муҳаммад Юсуфни яхши кўрганлар.

Ватанни ўйласа юзи тўла нур,
Орзулари оққуш, хаёллари хур.
Ёғийга кун бермас кўкраги ёвкур –
Муҳаммад Юсуфни яхши кўрганлар.

Савр сўнгроғини йўқлаб келади,
Шеър деган кўнглини чўғлаб келади.
Марҳаматга бориб йиғлаб келади –
Муҳаммад Юсуфни яхши кўрганлар.

...Опамдек кадрли, синглимдек азиз,
Онамдек мўътабар юртим – Андижон.
Сенга мухр бўлиб тушган ҳар бир из
Жонимга бойланган риштадир, ишон.

Сен билан юрагим тўлиб сирлашдим,
Қувгинди бобомни кўрган Ватансан.
Юзларим ювилди неча бор ёшдин,
Англадим сен сабри улкан Ватансан..

Ҳуррият қай дилни яйратмас, элим,
Қай юртга ярашмас ахир Ободлик.
Ўзбекистон топди мустақил йўлин,
Юз йил соғинтириб келди Озодлик.

Муҳими ўзликни, ўзингни таниш,
Ўз оҳангин чалиш ўз рубобида.
Ўтган йиллар аро қанча ўзгариш,
Тикланиб улгурди не бир обида.

Бу йиллар Мангулик олдида бир он,
Ҳайратда қоламиз ўзимиз гоҳи.
Бобурини чорлаб келди Андижон,
Бугун гавжум унинг зиёратгоҳи.

Оққан дарё оқаверар барибир,
Мустақиллик бунга яратди имкон.
Андижонлик ахир Муҳаммадқодир,
Ўтқир Ҳайдаровдек алпмушт паҳлавон.

Андижоннинг мўъжаз Асакасидан
Чикқан автоларнинг синовлари – беш.
Тўрт ён сергак тортди овозасидан,
Четдан харидорлар келар пешма-пеш.

Андижон, яйрасанг ярашар шўх-шаън,
Баракга газнасин хуш йўлагисан.
Ўзбекистон бўлса жаннатий гулшан,
Сен унинг мафтункор бир бўлагисан.

* * *

Тўфонларда ўчмайдиган дил чироғ сен,
Дард, соғинчни тенг сиғдирган ўт кучоғ сен,
Моҳларойим жамалагин берган боғ сен,
Кенг дунёга куш учирма қилган кўрғон,
Сен Андижон, сен Андижон, сен Андижон.

Чўли Ироқ бўладирсан сирлашсак гар,
Ўқий олсак ғазал тўла куюк дафтар,
Хўтан ариқ айтар, Боғишамол айтар,
Ўқ жалада ўлмайдиган тирик виждон –
Сен Андижон, сен Андижон, сен Андижон.

Дунё деган холи эмас ғаламисдан,
Тош отарлар титратай деб тўпик, тиздан,
Чикмас бўлди икки минг беш майи эздан,
Итлар хура, ўтаверар улуғ карвон,
Сен Андижон, сен Андижон, сен Андижон.

Ғийбатхўрлар қаро кафтдан нон ейдими,
Онасини сотар фарзанд бор дейдими,
Унга ҳамма бедил, боши ошқадими,
Суягини синдирмаган сара Султон,
Сен Андижон, сен Андижон, сен Андижон.

Ёлғон ютиб зар тилансанг Хотам йўқдир,
Ёлғон одам бордир, ёлғон Ватан йўқдир,
Ростга куллуқ қила олган кўнгил чўғдир,
Болаларинг кўксидаги баҳри уммон –
Сен Андижон, сен Андижон, сен Андижон.

Хусну жамолингга ошиқман бугун,
 Васфингни энг баланд шеърдан сўрарман.
 Бахту иқболингга тушмасин тугун,
 Андижон, мен сени яхши кўраман.

Сочпопуклар тилаб кадрдон толдан,
 Жужук набирамга кокил ўраман.
 Саломлар тераман Боғишамолдан
 Андижон, мен сени яхши кўраман.

Отам ётган тупроқ – хокингда ишқим,
 Онам тутган игна чокингда ишқим,
 Матога ранг сепган мокингда ишқим,
 Андижон, мен сени яхши кўраман.

Шоҳ Бобурин йиғлаб кузатганимсан,
 Ойимин Қўқонга узатганимсан,
 Соғинч тирнаганда тош қотганимсан,
 Андижон, мен сени яхши кўраман.

Дардинг айтганмидинг Дукчи Эшонга,
 Жон тикди ҳақ дея бир кўзғолонга.
 Хур кунлар келмади бизга осонга,
 Андижон, мен сени яхши кўраман.

Қон сизган кунларинг бугун бир тарих,
 Сўзлагич Сайфиддин хожи муаррих,
 Қайта яшилландинг, эй бағри сориг,
 Андижон, мен сени яхши кўраман.

Завжасини сизлаб гапирса эрлар,
 Сиз андижонликсиз, англадим дерлар,
 Райҳон йўлагингга битилган шеърлар,
 Андижон, мен сени яхши кўраман.

Икки минг беш майин бўлган хунрезлик,
Сени суймаганлар кўрсатган безлик,
Сенинг фарзандларинг ақллик, эслик,
Андижон, мен сени яхши кўраман.

Дўппидек бу шаҳар танилди бир кур,
Деб вайсашса ёлғон.
Сен азал машҳур,
Кечмишинг варақлаб кўрсинлар, буюр,
Андижон, мен сени яхши кўраман.

Нетай кичик жоним танга сиғмайди,
Тўзган хаёлларим ўзин йиғмайди,
Яранг боғлаб туриб кўзим йиғлайди,
Андижон, мен сени яхши кўраман.

Минг бир қарғиш ютган хоиннинг турки
Қурир, Қуригунча кўз ёшинг юки,
Йиғлама, Муҳаммад Юсуфдан ўки,
Андижон, мен сени яхши кўраман.

Шарифинг Турсуной Содикка тумор,
Оқ рўмоли бошин ўраб турган ор,
Сўз айтса бойчечак туғар қишда қор,
Андижон, мен сени яхши кўраман.

Бу аёл, бу заиф дема мени ҳам,
Тўмарис момомдир, Ойбарчин онам.
Фарзандлар боқяпман фозилу ўктам,
Андижон, мен сени яхши кўраман.

Гулуруғ саралаб борар ёш-қаринг,
Улар муҳаббатинг, топган ганж-заринг,
Улар майдонда тик Замираларинг,
Андижон, мен сени яхши кўраман.

1991–20

Шеърият –
Томиримда оққан Ҳаётим,
Сенга муносиблик –
Ғафлатдан кечмоқ,
Тунда юлдуз жилваларига
Ҳеч аямай ўзни осмоқдир.
Ва яна бедорлик
Бодасин ичмоқ,
Ойнинг кумуш шуълаларига
Йиғлаб юрагингни босмоқдир.

Шеърият –
Бобо йўлдан келган Баётим,
Гулбаргларда титраган
Шабнамлар уйингмикан.
Сочин шамол тараган
Санамлар куйингмикан.
Шабнамларга юз ювсам
Қароғимда қоларму?!
Санамларга жон тутсам
Қароғига оларму?!

Шеърият –
Уйингга киргим бор,
Бахш этгани сенга умримни.
Қара, руҳим бегард, беғубор,
Кўнглим – асл ошиқ.
Шеърият –
Куйлатиб бер кўнглим – кумримни.
Янграб кетсин орзумдай қўшиқ.
Шеърият...

“Ватанга қасалёд” ҳайқали пойидаги ўйлар

Бу ердан бепарво кетолмайсан, жон,
Кўнгилга зам-зам сув қуйилар гўё.
Тозариб юксала бошлайсан шу он,
Қуёшдек ёнасан, сочасан зиё.

Шашмақом қатидан таралар қуйлар,
Англайсан масканинг жаннатий хилқат.
Кафтингда кўринар ўзбакий уйлар,
Дунёнинг ноёби Ватандир фақат.

Ўлади ҳавойи ҳисларнинг бари,
Мўъжизавий қудрат бағрингни кучар.
Юрасан ишқ сари, садоқат сари,
Лабингдан фарзандлик қасами учар.

Қўқлали билан кўришган юрт

Бойчечагин бошга қўйиб келар қўқлам,
Йилбошилиқ мақомини билар қўқлам,
Замин қутлуғ супрамини – нур элакдан
Аста-аста яшил ранглар элар қўқлам.

Қўқлам билан кўришган юрт – бизнинг Ватан,
Яшил боғлар ярашган юрт – бизнинг Ватан.

Ёғиб берса ёмғирин ризқ атармиз биз,
Ҳадя қилган ҳайратин ишқ атармиз биз,
Ассаломли истаралар иссиқ бўлар,
Саломлашиб ерга уруғ қадармиз биз.

Қўқлам билан кўришган юрт – бизнинг Ватан,
Яшил боғлар ярашган юрт – бизнинг Ватан.

Шажарамиз ўзбек деган баланд қоя,
Сўзлаб берар минг ривоят, минг ҳикоя.

Боғ яратиб баландлаган элмиз ахир,
Боғим деган боғбон сўзи пиллапоя.

Кўклам билан кўришган юрт – бизнинг Ватан,
Яшил боғлар ярашган юрт – бизнинг Ватан.

Мусаввир Кузақ бу

Йил ичра ўзбекнинг кузи бошқача,
Сезар замин, осмон, ой, куёшгача.
Тўйхонага ўхшаб қолар шийпонлар,
Келаверар бир-бир кекса-ёшгача.
Ифтихори, ишқи далада ахир,
Худо берган ризқи далада ахир.

Термилиб яйрар кўз – ҳайрат шундадир,
Бирми, ўнми ё юз – ғайрат шундадир,
Офтоб ювош тортган, нурлар мулойим,
Ҳамма тенг деҳқон тус – суръат шундадир.
Чанокларда тўлган ойдай пахта бу,
Иззат топган сахий бойдай пахта бу.

Эгатлар бошида бойланар этак,
Сулувлар белидан айланар этак,
Ота мерос, она мерос юмуш бу,
Осонми мисқоллаб тоғ бино этмак.
Иши қаттиқ, гарчи момик пахта бу,
Шундан тиллоларга лойиқ пахта бу.

Кун ғанимат – ҳамма пахта теради,
Хирмонлар баландлаб кўкрак керади.
Энг зўр мусаввирдай ўзбекнинг кузи,
Ватан сувратини чизиб беради.
Пахтаси ғазнадир, ғам емас ўзбек,
Бадавлат, ҳеч кимдан кам эмас ўзбек.

Сайёҳликдан кайтган куним, лабларимдан
 Энг аввали шукур деган бир сўз учди.
 Танидими, ўтиб ўнгу чапларимдан
 Эрка шамол омонлашиб, суйиб кучди.
 Яйраб кетди қошу кўзим, дилу жоним,
 Ахир бу ўз еримдаги ўз шамолим.

Учиб қўниб ўйнаётган барглар – гўзал,
 Боксам, рақси халос этар чарчоғимдан.
 Ҳозир фарқсиз яшилми у ва ё зарҳал,
 Муҳими у, ўз дарахтим, ўз боғимдан.
 Излар босдим – бу ўзимнинг тупроқларим,
 Ўйнаётган ўз-ўзимнинг япроқларим.

Қулоғимга наво келар, тўликаман,
 Янграётган ўз оҳангим,
 Ўз куйим-ку.
 Юрган сари ўт меҳрга йўликаман,
 Чироқлари ёниб турган ўз уйим-ку!
 Ўз эшигим!
 Ўз устуним!
 Ўз синчларим!
 Жилмаяман
 Юзим ювар соғинчларим.

Муқаддас ватан бўлдиқ

Шон топармиз муаррих битган хатдан,
 Нон топармиз тонгдаги оқ ниятдан,
 Ўзбекистон, юракка тўлган меҳринг
 Боболар берган панду насихатдан.
 Сени севдик, бир жону бир тан бўлдиқ,
 Улуғ миллат, муқаддас Ватан бўлдиқ.

Ариғингда оққан сув садоликдур,
 Боғу даланг сурурли, сафоликдур.

Элбошига эргашиб топганимиз
Муҳаббатдур, юрт учун фидоликдур.
Ҳар қадамда бир жону бир тан бўлдик,
Улуғ миллат, муқаддас Ватан бўлдик.

Кетди минг тус жаҳонга овозамиз,
Тозадил дўстга очик дарвозамиз.
Сўрсалар ардоқлаган мулкимиз не,
Мустақиллик, хуррият деб ёзамиз.
Адашмасмиз, бир жону бир тан бўлдик,
Улуғ миллат, муқаддас Ватан бўлдик.

* * *

Ҳикмат топдик ўткан кунлар сабоғидан,
Зиёландик боболарнинг чироғидан.
Ўзига бек халқ бўлишга ҳаддимиз кўп,
Англисинлар юксалган юрт байроғидан.
Шу муқаддас тупроқ азиз, осмон азиз,
Ватан ичра инсон азиз, инсон азиз.

Тонг бағрида тоза ният кезар доим,
Олам уйин яхшиликлар безар доим.
Ўзлигини таниганни дунё танир,
Бўлинмасдан бирлашган эл ўзар доим.
Шу муқаддас тупроқ азиз, осмон азиз,
Ватан ичра инсон азиз, инсон азиз.

Шодли не бор халқимиз ҳур деган сўздек,
Тотли не бор ҳалол келган ризку рўздек,
Улуғ йўлда йиқилмаган карвон бўлди
Садоқатли сарбонини топган ўзбек.
Шу муқаддас тупроқ азиз, осмон азиз,
Ватан ичра инсон азиз, инсон азиз.

Фарзандимиз бизлардан-да бахтли бўлар,
Тафаккури тиниқ бўлар, тахтли бўлар.

Унга обод, озод Ватан қолар биздан,
Айтар сўзи бутун бўлар, аҳдли бўлар.
Шу муқаддас тупроқ азиз, осмон азиз,
Ватан ичра инсон азиз, инсон азиз.

* * *

Йиғлайвердинг, узоқ йиғладинг,
Азобланди оғриқдан дилинг.
Севги битта, маломатлар минг,
Соқов янглиғ чидади тилинг.

Қалинлашар кўнгил куюгинг,
Аралашиб ишқнинг зангига.
Аллақачон ўша буюгинг
Ботиб бўлди нафрат чангига...

* * *

Ниҳон кўз ёш ичга оқар,
Ёдинг тиғи тирнаб чақар,
Соғинганинг беҳис боқар,
Алам янги, оғриқ янги.

Олам гўё битта жисм,
Олов ўчган, кул – бир қисм.
Хиралашар таниш исм,
Тўзғиб борар кулнинг чанги.

Дарз кўнгилни ким чегалар,
Кўз юмилиб, лаб қимтинар.
Тоқат тугар, сабр синар,
Қуйилади нафрат ранги.

* * *

Қорни очганини тез сезади у,
Бу дунёнинг бор жаннати унга – нафс.
Кучлилардай виқор билан кезади у,
Унинг учун заиф эрур неки нафис.

Севги деманг, фақат ўзин севар асли,
Тили сира сесканмайди ёлғонлардан.
Турфа турқлар ишвасига тўлган қасри,
Томоқларга садақалар тақар зардан.

...Бўғзимга тош тиқилади, баски бу дам
Юрагимга ёрдамга кел, тоза шамол.
Гуноҳларим кўпдир, ўзинг кечир, эгам,
Унга муҳтож қилган кунинг... жонимни ол...

* * *

Бу хос уйни эгаллаган меҳрсизлик,
Руҳиятни жарга отиб бўлди ғафлат.
Тарк эшигин тополмаган маънос кўзлик
Чеҳрадаги эрта тушган ажин – нафрат.

Кўз очирмас таъна, миннат тўзитган кул,
Қаноатга қариндошлик – ўлмаган жон.
Узун-узун кечаларда туш кўрар ул,
Ишқли уйни яшнатганин оби ёвғон.

Ўзни излаб топа олган қай бир фурсат,
Кетмоқ истаб қолар ҳатто айтмай видо.
Илтижосин қабул этгин, ўзин кўрсат –
Ҳузурингга қочғувчи йўл қайда, Худо...

Баҳор

Соғинтирган сабзорлар садоси – баҳор,
Ташна жоним жамолингнинг гадоси, баҳор.

Ҳижронтиғда тилкаланди бу узун тунлар,
Гирён учди муҳаббатнинг нидоси, баҳор.

Адашмоқ ҳам, алданмоқ ҳам ишқдан бўлди,
Кўзни очди у кунларнинг хатоси, баҳор.

Чин соғинчни бахш этмоқ ҳам бир тозариш,
Ҳайрат тўла нигоҳларнинг фидоси – баҳор.

Куйит топган табассум ҳам топса не тонг,
Қизғалдоқзор тўла сурур сафоси, баҳор.

Қора сочга қор ёғдириб кечди ғамлар,
Қайғуларнинг, оғриқларнинг адоси – баҳор.

Сен толиққан юрагингни қирларга тут,
Ювилгайдир анинг сариқ сафроси, баҳор.

Қирғоғидан ялпиз ўпган жилғага бок,
Оқиб кетгай жабртошлар жафоси, баҳор.

Дилни уйғот, умидворлик топ, Замира,
Ҳақ юборган ҳақимларнинг яктоси – баҳор.

Шҳақлиқ

Мен минг йилча кутган роз,
Севаман деб айтинг Сиз.
Дунё бўлгай гулшан, рост,
Севаман деб айтинг Сиз.

Орзулар кўп чиройлик,
Гувоҳ аршда малоик.

Қутлов ёғилсин шаррос,
Севаман деб айтинг Сиз.

Аждар пуркаган ғамлар,
Чангали тиг ситамлар,
Мағлуб бўлсин беовоз –
Севаман деб айтинг Сиз.

Маҳв этиб маломатлар,
Кичрайган фароғатлар
Қаддин кўтарса не, соз,
Севаман деб айтинг Сиз.

Хайр-хўшлаб қаҳр, киш,
Рўй берсин киприк қоқиш.
Бодом гулласин қийғос,
Севаман деб айтинг Сиз.

Кўнгил тўла чўг бўлиб,
Армонларим йўқ бўлиб,
Ороланай ойга хос,
Севаман деб айтинг Сиз.

Ёлғонмас, чинимсиз дей,
Сара лочинимсиз дей,
Баланд қояга таққос,
Севаман деб айтинг Сиз.

Дил кўшкимда турган тахт
Ҳадя этсин иззат, бахт.
Сўровим бир, бир холос,
Севаман деб айтинг Сиз.

Кўнглингизни топгувчи йўл қайда, Аёл,
 Юзингиздан сулувроқ гул қайда, Аёл,
 Бу оламнинг устун синчи севги бўлса,
 Ишқингизда куймаган дил қайда, Аёл,
 Юзингиздан сулувроқ гул қайда, Аёл.

Гулханларни ёндирган чўғ – Сизнинг нигоҳ,
 Сирларидан ой огоҳдир, юлдуз огоҳ,
 Сочларингиз тўлқинида тебранар тун,
 Кўзингизда ёш қалқиса – бизнинг гуноҳ.
 Ишқингизда куймаган дил қайда, Аёл,
 Кўнглингизни топгувчи йўл қайда, Аёл.

Сиз бор дунё кумуш, зарлик, ҳам заргарлик,
 Сиз оҳангсиз, сиз ашъорсиз, зер-забарлик.
 Алломалар аллангизнинг мўъжизаси,
 Кафтингиздан тўкилгани мунавварлик.
 Ишқингизда куймаган дил қайда, Аёл,
 Кўнглингизни топгувчи йўл қайда, Аёл.

Бегим дейсиз, измимизга интизорсиз,
 Қаҳримизни нари сурган навбахорсиз.
 Яратганнинг ўзи берган улуғлигин,
 Ўзи сезмай яшайдиган хокисорсиз.
 Ишқингизда куймаган дил қайда, Аёл,
 Кўнглингизни топгувчи йўл қайда, Аёл.

Сабрингизни кимлар улкан тоққа йўйди,
 Ичингизни соғинч ўйди, ўкинч ўйди.
 Осийларни уйғотай деб оқил Эгам,
 Жаннатини пойингизга қўйиб қўйди.
 Ишқингизда куймаган дил қайда Аёл,
 Кўнглингизни топгувчи йўл қайда Аёл.

Севги надир, севмоқ надир

Севмоқ шулки – минг тўкилиб,
Яна минг бор тўлғайсан.
Дилинг чок-чок сўкилиб,
Куйлаган бўз тўрғайсан.

Севги шулки – ул чархфалак
Майдонининг марди этгай.
Севги – ёринг юрган йўлак
Тупроғию гарди этгай...

Севги шулки –
Кўзинг ёшлаб,
Сочингга қўнган қордир.
Севги шулки у – шох Машраб
Осилган баланд дордир.

Севмоқ шулки, алам бериб,
Жон-жонингдан тўйдиргай.
Дардларингни қатор териб,
Сабрдан тўн кийдиргай.

Севги шулки, сеҳргар у,
Дўзахлардан қайтарсан.
Шу қадар бой меҳрга у,
Йиғлаб қўшиқ айтарсан.

Севмоқ шулки – фидо айлар
Минг-минг йиллик садога.
Севги сени Ҳаққа бойлар,
Етказадур Худога.

* * *

Ўзиники қилди сени ёлғонлар,
Қай қуюқ туманда қўйдим йўқотиб.
Мени сотиб олди кейин армонлар,
Армон аёзида кетдим совқотиб.

Сенсиз яшаш учун тўлғониб, инграб,
Бўғзимдаги тошни ютиб оламан.
Сувратинг ўралган гирияни тинглаб,
Янги армонларни кутиб оламан.

Сени йўқотганим учун берилган
Оғриқлар ўргимчак янглиг ўрайди.
Қақшатқич аёзлар қатор терилган,
Жонимдан қурбонлик сўрайди.

* * *

Бинафша...

Мен сени жудаям соғиндим,
Ҳатто тушларимга кирдинг, бинафша.
Ҳаёт тўлқинида чайқалдим, тиндим,
Аммо севгим ўша, севганим ўша.

Йўғингда қайғулар, ғамлар тердим мен,
Бир йилмас, минг йилга татирли.
Ол, бугун дилимни сенга бердим мен,
Бинафша... сен энг хуш... атирли...

Кел, кафтимга олай, кафтимда яша,
Нафосат таралсин менинг қўлимдан.
Сеҳрли гулим бўл ўзинг, бинафша,
Қайғуларни ҳайдаб юбор йўлимдан.

Мен сени соғиндим, Бинафша...

Юрагимни улғайтирди андуҳлари ли

Жонда оқди ошиқларнинг бахшилиги,
Чаман бўлиб чиройланди гулруҳларим.
Аслида бу – ағёрларнинг яхшилиги,
Юрагимни улғайтирди андуҳларим.

Маликаси бўлмасам-да кўшк, саройнинг,
Дарди тўлғин дўсти бўлдим тўлин ойнанинг.
Кўксим мўлжал неча ўнлаб камон-ёйнинг,
Юрагимни улғайтирди андуҳларим.

Рух дегани катта ишққа турма бўлди,
Оҳлар урдим арқон қилган турна бўлди,
Файласуфлар фикри кўзга сурма бўлди,
Юрагимни улғайтирди андуҳларим.

Ўхшаб чарс-чарс ёнаётган чакмоқларга,
Муҳаббатдан матал айтдим сўкмоқларга.
Чарчадим гоҳ чап бергунча тўкмоқларга,
Юрагимни улғайтирди андуҳларим.

Умрим Ҳаққа борар йўлда отилган ўк,
Севги синов солса кўнгил ҳамиша тўк,
Ғанимга ҳам гайр сўзим, қасд сўзим йўк,
Юрагимни улғайтирди андуҳларим.

Юраксизлар юрагимни қуйдирди

Тилаклари тилло бўлди дилимнинг,
Гуллар гулдек туйғуларин туйдирди.
Дайди тошлар тўсаверди йўлимни,
Юраксизлар юрагимни қуйдирди.

Билолмадим тунмиди ё, кунми ё,
Армон менга чопонини қийдирди.

Қараб туриб индамадинг сен, дунё,
Юраксизлар юрагимни куйдирди.

Сайлаганим шунча тошдил кизмиди,
Пешонамни шўришларга кўйдирди.
Охлар урдим, пинагини бузмади,
Юраксизлар юрагимни куйдирди.

Ишқ боғининг гули кўзга тўтиё,
Бевафони шунча қаттиқ суйдирди.
Табибимни топиб бергин сен, дунё,
Юраксизлар юрагимни куйдирди.

* * *

Менинг излаганим сен эдинг, ахир,
Истадим кўнглингга чиқсайдим эга.
Фақат ўтинчимга очмадинг бағир,
Сенинг излаганинг бўлмадим нега?!

Яйрасам – жамолинг кўриб яйрадим,
Йиғласам кўз ёшим оқди сен учун.
Сенга томон юрдим юрсам бир одим,
Зориқиб кутганинг бўлмадим нечун?!

Билмадим аламнинг йўкмиди чеки,
Қочиб қутулгани хатто ўлмадим.
Чехрангдир йўлимда йўликса неки,
Айт, нега йўлдошинг бўлмадим?!

Дарё истайсанми, мана қароғим,
Гулзорми? Севгимдан яралар минг-минг.
Тахланиб осмонга етди сўроғим,
Айт, нега бўлмадим сенинг севганинг?!

Дунёда ҳар кимнинг ўз изи бўлсин,
 Энг кўп соғингувчи ёлғизи бўлсин.
 Сенга муҳаббатим бисёрдан-бисёр,
 Соғиндингми менинг юзимни, баҳор.

Ёдларимни ўйган соғинчнинг тиши,
 Соддадил синглимнинг синик кулиши.
 Қизғалдоқ терганмиз у билан кўп бор,
 Соғиндингми менинг изимни, баҳор.

Пахта яганаси – энг долзарб фурсат
 Ишладим, тиззамни ўпди ҳар эгат.
 Ғўзалар баргига сир айтганим бор,
 Соғиндингми менинг тизимни, баҳор.

Шеърга кўнгил бердим, ишққа чулғандим,
 Бир сўз деб ўртандим, бир сўз деб ёндим.
 Чорлайверди кетдим Шош деган дийдор,
 Соғиндингми дарвеш қизингни, баҳор.

2000

Наъматақ

Қоя тошлар кўшқингмидир, наъматақ,
 Шаршаралар ашқингмидир, наъматақ.

Тик шохларга хусн берган оқ гулинг
 Тоғ қорига рашқингмидир, наъматақ.

Сенга томон баландлайди кўнгиллар,
 Чорлаётган мушқингмидир, наъматақ.

Таърифингни Ойбек домла ўхшатган,
 Шеърмидир бу, ишқингмидир, наъматақ.

Замира ҳам сўз айтгиси келибдир,
 Сехринг шунча тошқинмидир, наъматақ.

Қизғонаман сизни қаришдан

Дўст тутмайди кўклам қаҳрни,
Гулбаргларга инар сарғишранг.
Қаритади ҳасад бағирни,
Қизғонаман сизни қаришдан.

Меҳр беринг, суйинг, ёктиринг,
Кир қидириб нима ҳар ишдан.
Адоватни шарт улоқтиринг,
Қизғонаман сизни қаришдан.

Излаб келсин ҳар жонни ҳузур,
Беҳузурлик тикондан, нишдан.
Меҳрсизлар на шод ва на хур,
Қизғонаман сизни қаришдан.

Кун куёшли, яйранг, тун ойли,
Оқ ниятга ёғар фаришта.
Ҳаёт гўзал, ҳаёт чиройли,
Қизғонаман сизни қаришдан.

Нақадар соз тиклаб борсак қад,
Нурамайин бир ғишт, бир ғишдан.
Қаритади умрни ҳасад,
Қизғонаман сизни қаришдан.

* * *

Бунча баланд осмон бўлдинг, севгилим,
Ёмғиру қорлари беаёв осмон.
Қара, очилмади ўндан бир гулим,
Озорларинг росту шафқатинг ёлғон.

Бироз офтоб бергин.
Қаҳрингни ҳайда,
Сочимга ёпишди сен ёғдирган қор.

Адашдим, саодат манзили қайда,
Қайда ҳаётимни топмаган баҳор.

Авраб ҳолдан тойди, чарчади сабр,
Озгинлаб тугашга етди сиёғи.
Сен билмайсан чоғи осмонлик надир,
Муҳаббат нимадир – билмайсан чоғи...

* * *

Сеҳр бер – Буюк сўз, Буюк муҳаббат,
Ўзимни бахш этдим сенга мен.
Узун тунларимдан қувгиндир ғафлат,
Бедор гулханларга сингамен.

Юлдузлар термила-термила сўнар,
Овозсиз йиғимни англаб отар тонг.
Йиғимга урилиб кетар минг ҳунар,
Йиғимга урилиб ярақлайди онг.

Сеҳрингни танитай “ишқ, севги...” деган,
Шовқинлар ичида йўқсан, Муҳаббат.
Арзон розга чилаб бошингни еган
Сотқинлар ичида йўқсан, Муҳаббат.

Жонимга лаззатли оғриқ сўрандим,
Умримнинг чиройи бўлсин ёнишлик.
Муҳаббатни таниш нима, ўргандим,
Сени танишлик бу – жон ўртанишлик...

* * *

Мени тушунади кўклам,
Саратон ҳам тушунар таниб.
Учган сариқ дардларим тўплаб
Тушунади куз ҳам ўртаниб.

Изғирини, қорлари билан
Етиб келар аёз беолқиш.
Юрагимнинг зорлари билан
Омонлаша бошлар бояқиш.

Тўрт фаслни ҳайрон қаратиб,
Яна ёлғиз... Яна ғарибман...
Сизни хаёлимда яратиб,
Хаёлотим ичра юрибман...

* * *

Жим яшайсан ўзингни алдаб,
Ғарқ бўлгандай турмуш селига.
Муҳаббатинг жонингни ўртаб,
Юрагингда йиғлар безга.

Тақдирига йўйиб барини,
Ёлғонларга ем бўлган чинсан.
Учрашганда изҳорларини
Айтолмаган бечора сенсан.

Ишқ оғриқлари

Адашибми, баъзан хаёл бўлиб тўлғин,
Тушингизга кирса сиз деб очилган гул.
Таъбир топманг, аллақачон куйиб бўлдим,
Йўлингизда тўзғиди-ку бир ҳовуч кул.

Ишқ дегани бунча аччиқ, бунча тахир,
Нафис гулга севилса-я кесак бағир,
Йиғлаб ёндим, кўриб турди дунё ахир,
Ачинмади, бир киприги бўлмади ҳўл.

Ёнса бўлар экан қаранг аёз, муздан,
Сирларимни юрагимга кўмиб бездим,
Сахро кезган далли, девонадан ўздим,
Гувоҳликка ўтиб берар қум, саксовул.

Учрашолмай ўтдим толе, зиё билан,
Чиқишмадим алдов билан, риё билан,
Дўст бўлмадим ҳасрату дийдиё билан,
Бу дунёда бир тентак бор, бор бир оқил.

Куйиб бўлдим, энди фақат видойим бор,
Кўтарарман шўриш манглай хатойим бор,
Топарсиз ҳам, кўрарсиз ҳам, худойим бор,
Кўрмассиз лек, бошка йўқ, йўқ менингдек гул...

Нега изладил

Топсам дегандим сени,
Тонготарнинг баракотидан.
Ютиб аллаларнинг сасини,
Тиниқлашган шудринг тотидан.

Ариқларнинг кўш киргоғини
Суйган ялпиз хаёлларидан.
Орзиқтириб кўнгил боғини
Эсган савр шамолларидан.

Қизғалдоқлар ярашган қирлар
Сеҳри сени танийди дедим.
Бодомзорга беркинган сирлар
Айтиб берса қанийди дедим.

Сўрадим дўст тутиб барини...
Танишмади...
Бу малол менга...
Увол қилиб кўнгил зарини,
Сени нега изладим, нега?!

Қайдасиз

Сизни ёдга солар мумтозлар байти,
Ёдланаверасиз кучайиб дардим.
Нега келмаяпсиз саломлар айтиб,
Қайдасиз, қайларда юрибсиз, мардим...

Ҳайрон ўтиб кетди қанча баҳорлар,
Гул эдим, гул бўлиб очилолмадим.
Мени зарпечакдай ўради зорлар,
Қайдасиз, қайларда юрибсиз, мардим...

Ёзларда қовжираб, кузларда тўзиб,
Хотир кўшқларига минг қайта бордим.
Билмам ортдаманми, ё кетдим ўзиб,
Қайдасиз, қайларда юрибсиз, мардим...

* * *

Сиз энди узо-оқсиз...
Ичмоқлик тугул,
Кўрмассиз ҳам кўзим жолаларини.
Эшитмайди ахир фикри олис гул
Қафасдаги булбул нолаларини.

Мен-ку, дил тубимни тиконлар чатнаб,
Кўзимда сиз... гулни асраб юрибман.
Баланд бахт кўкига хаёлан қатнаб,
Ёмғирлар остида пастлаб юрибман.

Бу ёғи жуда жўн,
Тақдирнинг ҳукми,
Сиз билан яшнамиш ўзга ёр боғи.
Севайин дебману, севилмоқликни
Тилашни унутиб кўйибман чоғи...

Истак кушин сайри дедим
 Самоларда кезганимни.
 Гулбоданинг хайри дедим
 Гулга қараб сезганимни.

Ошиқларга ошна бўлдим,
 Бир махбубга ташна бўлдим.
 Не дей ишқнинг уммонида
 Гоҳ чўкиб, гоҳ сузганимни.

Кўзимда ул ҳусни якто,
 Кўкайимда ҳажри – сафро.
 Билса эди баъзан ҳатто
 Ўз-ўзимдан безганимни.

Қалам тутсам тўлди дафтар,
 Элчилик қил, оқ кабутар.
 Кўнгил кўзи ухлоқларга
 Бериб қўйгин ёзганимни.

Элнинг назаридан қолмасанг

Тўлар ҳам, тугар ҳам кемтик, кўстларинг,
 Чоралар излашдан толмасанг бўлди.
 Хиёнат кўрмаса сендан дўстларинг,
 Элнинг назаридан қолмасанг бўлди.

Айвонинг айланиб лочинлар учгай,
 Тугён кунларингни қайтадан кучгай,
 Дилгир ёмғирларда ғуборинг кўчгай,
 Элнинг назаридан қолмасанг бўлди.

Кўнглингдан тўкилган энг тоза тархлар
 Дашт ўрнида гулшан бўлиб ярақлар.
 Баланд шажарангдан қутлов чараклар,
 Элнинг назаридан қолмасанг бўлди.

Тошлар сўйлар сезсанг изинг ҳақида,
Сойлар шеър ўқийди кўзинг ҳақида,
Исминг шарафланар иззат тоқида,
Элнинг назаридан қолмасанг бўлди.

Масканинг покиза хилкат бўлади,
Орзулар кўксингда қат-қат бўлади,
Ёзиб тарқатганинг тўйхат бўлади,
Элнинг назаридан қолмасанг бўлди.

Ойнинг ўрогидан ипак тилаб эш,
Ловуллаб ён бўлиб куёшларга хеш.
Яратган ярлақаб ишинг бўлар беш,
Элнинг назаридан қолмасанг бўлди.

Тоғларни туш кўрсанг жайронлик сенсан,
Гулшанни хуш кўрсанг райҳонлик сенсан,
Эл назар қилмаса пайҳонлик сенсан,
Элнинг назаридан қолмасанг бўлди.

Муҳаббат тиг урса, майли тилкалан,
Майли гоҳ қокилиб, гоҳо тиккалан,
Ярашиқ сўз топсанг ҳатто эркалан,
Элнинг назаридан қолмасанг бўлди.

Изладил

Мен сизни олов ичра бир оҳ бўлиб изладим,
Юрак-бағри соғинчга паноҳ бўлиб изладим.

Роз айтиб гул тутдилар, дил тутдилар, нетарман,
Бегона из тушмаган даргоҳ бўлиб изладим.

Ўзим дунё, ўзим бир мамлакат эдим ёра,
Гоҳ саркарда, гоҳида сипоҳ бўлиб изладим.

Сочларим коп-қорадур, коп-қорадур кўзларим,
Қароланган кунларга ҳамроҳ бўлиб изладим.

Товонимда тиконлар, тошларда лоларанг сўз,
Ситамларга сабрли сайёҳ бўлиб изладим.

Орзум кўкида офтоб, орзум кўкида ой бор,
Офтоб, ойсиз бу умр гумроҳ бўлиб изладим.

Севгига сиғмаган бахт сиғмагайдир кўнгилга,
Ҳақ ҳукмига, Замира, гувоҳ бўлиб изладим.

Яшарсиз

Кетдим деманг, кўзларим қаросида яшарсиз,
Кунларимнинг аччиғу аълосида яшарсиз.

Ўқлар еган ғариб куш, хотирлари ширин туш,
Юрагимнинг согинчли асносида яшарсиз.

Дарахтлар дилдошимдир, суянчим, бардошимдир,
Субҳидамнинг суюмли сабосида яшарсиз.

Нолалар ранжим бўлди, созлар мутаржим бўлди,
Муножотми, гириянинг садосида яшарсиз.

Сизгинадан кечмоқ не, видо майин ичмоқ не,
Қароқларимнинг намак дарёсида яшарсиз.

Кетдим деманг, кўзларим қаросида яшарсиз...

* * *

Осмон узра тортилди
Турналарнинг арқони,
Оромимга отилди
Қуралай кўз пайкони.

Қуралай кўз сочи дор,
Боғлансанг кунинг абгор.

Ёзилди қилқаламда
Ошиқликнинг фармони.

Бу йўлдан ким ўтмади,
Ранжу алам ютмади.
Шунчалар талх, тахирми
Ваъдаларнинг ёлғони.

Адашдим васл излаб,
Гул тўла фасл излаб.
Юрагимга тўлди вох,
Сарик кузнинг хазони.

Ишқ оғир савдо экан,
Дунёси ғавго экан,
Кетмас бўлди юракдан
Муҳаббатнинг армони.

Қўнглимай

Қўнглимай, қўнглим сенинг дардинг шунча
оғирми?

Сайлаганинг, севганинг мағрурми, тошбағирми?

Қақшаган қиш қочмади, кўкламинг гул очмади,
Васлини топмадинг ҳеч, соғинчларинг сағирми?

Қирқ кокили қирқта дор, бойлади қирқта озор,
Сени сармаст айлаган қирқ косада чоғирми?

Кўчасига кўп бординг, оҳлар уриб ёлбординг,
Меҳринг беқиёс эди, қайтганлари қаҳрми?

Мажнун бўлиб дашт топдинг, севиб саргузашт
топдинг,
Ёндинг гулханларида, тутунлари тахирми?

У осмону сен тупроқ, толиқтирди-ку титроқ,
Муҳаббат дунёлари шунча синоат, сирми?

Қайтмадинг ўзга ёрга, изингга интизорга,
Кўнглима-ай, ошиқлигинг шу аввалу охирми?

Тупроқ

Туғилган чоғ илк йиғимни кучган тупроқ,
Ўйнаб чопсам зарра-зарра учган тупроқ.
Қисмат сели қатқалоқлар бостирганда,
Ағдарилиб қатлам-қатлам кўчган тупроқ.

Ҳар кўнгилнинг ўз гўшаси бўлар ахир,
Ёт гўшада яйрамагай ҳеч бир бағир.
Ким адашган, ким алданган дунёдир бу,
Кетган бору, лек йўқ сендан кечган, тупроқ.

Сен отамнинг кетмонига илашган ризқ,
Юрагиға, жон-жонига ярашган ризқ.
Тонгда юлдуз сўнмай чориқ кийдирган сен,
Шомда юлдуз кўриб чориқ ечган тупроқ.

Онам десам тўлиққаним, азизим сен,
Суйиб, сизлаб топган ўғлим, ҳам қизим сен.
Соғинчларинг ўртаб қайтсам сафарлардан,
Омонлашиб кўз ёшимни ичган тупроқ.

Билганим шу – бойлигим йўқ сендан ортиқ,
Сени менга Тангри ўзи этган тортиқ.
Сен боримсан – Ўзбекистон деган ВАТАН,
Мен борингман – сочилмасан ҳеч ҳам, тупроқ.

Ватанга севаман дейиш...

“Сени севаман, Ватан”
Чиройли сўз, яхши гап.
Айтгунингча дафъатан,
Олгин озгина ўйлаб.

Аввал юртга кўз ташлаб,
Ярай, дегин корига.
Юрагингни оташлаб,
Гул узат баҳорига.

Бағрин тутса, дарахт эк,
Яшнаган боғ қилиб бер.
Туну кунини бирдек
Осуда чоғ қилиб бер.

“Эзгу сўз, эзгу фикр
Эзгу амал”* тут унга.
Оқ юзи бўлмасин кир,
Йўлиқтирма тутунга.

Хавф чақирса мардини,
Майдонга туш, қўзғолгин.
Асра тошу гардини,
Ёмон кўздан қизгонгин.

Ўғил-қиз топ. Ортингдан
Ибратинг олиб келсин.
Меҳру муҳаббатингдан
Кўксига солиб келсин.

Шунда бири бўлиб минг,
Ватан мангу бор бўлар.
Айтмасанг ҳам севишинг,
Оламга ошкор бўлар.

Тинчликқа нима етсин

Тонгми, шомми – ҳар дамда
Дилдан ғанимлик кетсин.
Ғул ярашган Ватанда
Тинчликка нима етсин.
Шовуллайди буғдойзор,
Сўқмоқлар гирди гулзор.
Кимга ёқибди озор,
Тинчликка нима етсин.
Фарқлаб пучни, сарани,
Дўст бўл, дўстингни тани.
Шеър қани, кўшиқ қани,
Тинчликка нима етсин.
Дил чироғи тарахҳум,
Юз чиройи табассум.
Яйрагин, каро кўзим,
Тинчликка нима етсин.
Нурга йўғрилган олам,
Бахт деб туғилган одам.
Ҳақиқат зўр рўёдан,
Тинчликка нима етсин.
Ғаразликнинг йўлин тўс,
Ноним бор, кел, берай, дўст.
Билмасанг, билдирай, дўст,
Тинчликка нима етсин.
Игнанинг кучи ипда,
Савоб жаннатга чипта.
Ўзбекнинг гапи битта:
Тинчликка нима етсин.

Дунёни ўрагим келди

Кўз очдим, юзимни силар субҳидам,
Тикилсам, тўрт тараф тўлмиш сеҳрга.
Гулкосалар қуйди лабимга шабнам,
Дунёни ўрагим келди меҳрга.

Кўнглим-ай, кечаги дардларни қўйгин,
Тебрангин, энг гўзал ўйларга чўмгин.
Бу фурсат... ҳаммани тенг севиш мумкин,
Дунёни ўрагим келди меҳрга.

Ким риё узатди, ким оғрик... Бас, бас,
Сени ҳамал суйсин, аёзлар эмас.
Мўъжиза дайридан эшитилар сас,
Дунёни ўрагим келди меҳрга...

* * *

Омад тутса бошингга офтоб,
Дилдошларга кўрсатгин хушрўй.
Адаштириб кетмасин сароб,
Ўтган кунни бир бор эслаб қўй.

Ортар лаганбардоринг чунон,
Кимга рақиб сен, кимга нишон.
Кетмай туриб келган обрў, шон,
Ўтган кунни бир бор эслаб қўй.

Қай қўлда гул, қай қўлда омбир,
Кўзларингни тўсмасин кибр,
Адо бўлмай сарғайган сабр,
Ўтган кунни бир бор эслаб қўй.

Дилозорга Ҳақ ўзи гувоҳ,
Қайтим берар озору гуноҳ,

Қулфат етиб келмай баногоҳ,
Ўтган кунни бир бор эслаб қўй.

Чин дўст қадри йиқилмай туриб,
Иззат чокинг сўқилмай туриб,
Гул-япроғинг тўқилмай туриб,
Ўтган кунни бир бор эслаб қўй.

Фарқлаб буғдой, арпа, тарикни,
Суянчим де тоза борлиқни,
Унутмагин эски чорикни,
Ўтган кунни бир бор эслаб қўй.

* * *

Дарёдил онамнинг меҳридан масрур,
Кунлари беғубор – гўзал болалик.
Соғинсам – кўнглимга кириб келар нур,
Ўйласам – ўйларим гулу лолалик.

...Онам ўриб қўйган сочим бир қарич,
Учига бойланган пиликлари оқ.
Дадам олиб берган ковушчам ғарч-ғурч,
Қувончимга шерик латта қўғирчоқ.

Қушлар қанотига осилиб учган
Нигоҳимда гўзал орзу бор эди.
Ариқ сувларидан ҳовучлаб ичган
Онларим шу қадар бахтиёр эди.

Ўша бахтиёрлик тотини бугун
Соғинаман, излаб топмайман фақат.
Орзиқиб қўмсайман (дилда минг тугун),
Қайдасан болалик – беғубор хилқат...

* * *

Гуллаган ўрикзор – муҳаббат боғи...
Нега тушларимга кириб имлайсан.
Кеч кузга етгунча йўлнинг чарчоғи,
Жондан тўйдирганин билмайсан.

Гуллаган ўрикзор – муҳаббат боғи...
Изларим омонми кучоқларингда.
Хуш бўйингда борми кўнглим ардоғи,
Исмим тебранарми титроқларингда.

Гуллаган ўрикзор – муҳаббат боғи...
Кўзимдаги дийдор эгаси қани.
Дилида ёнганми иқбол чироғи,
Арзирми севгидан кечиб топгани.

Гуллаган ўрикзор – муҳаббат боғи...
У ҳам йиғлайдими ёлғиз қолган пайт.
Сувратим асрарми кўзин қароғи,
Соғинчида борми биз ёдлаган байт.

Гуллаган ўрикзор – муҳаббат боғи...

* * *

Мен зерикдим руҳни ранжлар йўқларидан,
Тўйдим кўнглим жарга қулаб йиғларидан.
Билармисиз зерикишим, тўйишларим,
Тилинғизнинг тиғларидан, тиғларидан.

Оғриқларим томирдами ё тандалар,
Кетиб бўлди лабимдаги бор хандалар.
Кучсизлигин тан олди-я газандалар,
Тилинғизнинг тиғларидан, тиғларидан.

Умид эди сапчадайн узилганим,
Тўртта гулим тўртта ҳайрон тизилганим.

Асқатмади шоир бўлиб сўз билганим,
Тилингизнинг тиғларидан, тиғларидан.

Кўклам нима, келиб бўлди менинг кузим,
Пушаймоним бўйнимдаги сарик чизим.
Дарахтларим дардкаш бўлиб тилар тўзим
Тилингизнинг тиғларидан, тиғларидан.

Кетай десам атроф гавжум... орим турар,
Қолай десам адо сабрим – зорим турар.
Кун-кун сари кўксимда муз, қорим турар,
Тилингизнинг тиғларидан, тиғларидан.

* * *

Нега? дейман. Нима учун? Энди нетай?
Сиздиролмас кунлар кўнглим саволини.
Хиёнатнинг тўнин кийган дунё қандай
Кўтаради муҳаббатнинг уволини.

Тиги баланд гумонларим ўтар тилиб,
Тун тортолмас ёлғонларнинг малолени.
Гуноҳларга ботган дунё қандоқ қилиб
Кўтаради муҳаббатнинг уволини.

Оқиб ўтар сувлар билан қанча рўё,
Аямайди ариқларнинг зилолини.
Бу пойма-пой ковуш кийган нодон дунё
Қайга қўяр муҳаббатнинг уволини.

* * *

Қўл юзидан тарқай қолсин туманлар,
Тиникликда кўргим бор сени, дунё.
Юрагимни зада қилар ёмонлар,
Яхшиларга яқин қил мени, дунё.

Тошни ёрган бойчечакка дўст бўлай,
Омонлашиб севайлик сени, дунё.
Зирапчангни терган киприк, кўз бўлай,
Яхшиларга яқин қил мени, дунё.

Бир кам бўлма, бўлгин тўрт кўз тугаллик,
Амал топсин тиласанг нени, дунё.
Яхшиларнинг босган изи гўзаллик,
Яхшиларга яқин қил мени, дунё.

Ярашигинг бўлган баҳор – бу дилим,
Гуллибосдир бўйи ҳам эни, дунё.
Қароликни суймас наҳор – бу дилим,
Яхшиларга яқин қил мени, дунё.

Меҳрибонлик уйида

Бунда бир сўз демай осон англайсан
Кемтик кўнгилларнинг хусни ойлигин.
Ёпирай, вужуди бир харсангдайсан,
Кўрганда кўзларнинг дардга бойлигин.

Ғалати сукунат ёпишган маҳкам,
Ҳар не бор, ҳар ким бор, фақат кулгу кам.
Турфа ўйинчоклар беролмас малҳам,
Танлаганинг билан энг чиройлигин.

Панжара рахида қўлчалар изи,
Йўлларда чувалар илҳақлик ўзи.
Ким билар?
Қайларда бу ғам илдизи,
Қайлардан отилган камон ёйлигин.

Сўзсиз сўроқларга яқин келасан,
Кафтинг йиғлаб берар секин силасанг.
Тушуниб етасан, аниқ биласан,
Дунёнинг ковуши пойма-пойлигин.

Дўрмон боғида

Дарахтлар, гуллар кўп Дўрмон боғида,
Ҳаммаси табаррук, бари бахтиёр.
Ахир япрогида, шох, бутогида
Улуғ сиймоларнинг нигоҳлари бор.

Бунда йўлакларнинг ифтихори минг,
Муборак из солиб ўтган қадамлар.
Улар она элнинг, она диёрнинг
Юз – хотири, шаъни бўлган одамлар.

Шоир, адибларнинг ижод уйи бу,
Бағрида зарга тенг фикрлар пишган.
Дониш кузнинг ўйчан лаҳзаларию,
Баҳорларнинг ҳусни коғозга тушган.

Бунда деразалар нур тутиб яйраб
Қалам тарашлаган бедорлар учун.
Насимлар бағрида валфажр янграб
Тонгга тухфа тутган дийдорлар учун.

Хаёлим сенда бўлди

Гулсафсарлар кўз очиб,
Еллар яйраб кетганда.
Совук сукунат кочиби,
Кушлар сайраб кетганда –
Дилимга соғинч тўлди,
Хаёлим сенда бўлди.

Офтобнинг ўткирлиги
Ўрикзорга қанд берди.
Шамолнинг олғирлиги
Саратонда панд берди –
Ичимга олов тўлди,
Хаёлим сенда бўлди.

Осмон ҳамма юкини
Сунбулага ортганда.
Тишлаб олиб чекини
Куз мулойим тортганда –
Дилимга хазон тўлди,
Хаёлим сенда бўлди.

Қиличини қайраб қиш,
Ойнак ёпинганда сув.
Эшитмай бирон олқиш,
Музлаб бўлганда орзу –
Кўзимга йиғи тўлди,
Хаёлим сенда бўлди.

Эй қўнғил

Гўзалдурсен ишқ ила, эй қўнғил,
Жабрига жонни чила, эй қўнғил.

Сенга ошиқлик ярашсин ёраб,
Бойланиб қирқ кокила, эй қўнғил.

Беҳиштий бўй излаюр бедорни,
Бўлмагил дўст ғофила, эй қўнғил.

Улуғлар ҳикматидин хабар топ,
Яқинлаб юр оқила, эй қўнғил.

Яхши издин чаману боғ пайдо,
Кўрк ўлиб йўл, соҳила, эй қўнғил.

Нафсига кул эмаским, шоҳ эрур,
Тахти нурдан ҳосила, эй қўнғил.

Ноумид эрмас Замира анга сен,
Ҳаққа улфатлиғ тила, эй қўнғил.

* * *

Ишқ десам ёдимга хуммор кўз келар,
Бағрида шабнамли гулдек юз келар.

Оч нигоҳим паришон йўл пойласа,
Катта патнисда алам – ризк-рўз келар.

Ишқ десам феълим фидолик бўлгуси,
Жилваси жоним сўраб юлдуз келар.

Кўкламим пайтида кузнинг хаслари,
Манглайимга мулк ўлиб тош, туз келар.

Ишқ десам девоналиғ пайғоми бор,
Ҳол сўраб Машрабдайин пир – дўст келар.

Йигларам кўз ёшларим ичга оқар,
Лабларимга кўҳна чанқовуз келар.

Эй Замира Ҳаққа етгай бу тахлит,
Муборак Аршу аълодин сўз келар.

* * *

Тунларимни бахш этмадим, гафлат тутган болиш
учун,

Кўзим ойболтадир қадим зулматларни ёриш учун.

Севдим баланд дардим билан, киприкда хур гардим
билан,

Кўнгилда кўк баргим билан хаёлларда қолиш учун.

Ҳаёт алғов-далғов кема, жабр нима, жафо нима,
Етмасам-да ҳеч бахтима, сўзим йўқдир нолиш учун.

Тоза рухсор чашма қани, ташна этди мен хастани,
Эй Замира, ишқим мани Ҳаққа томон бориш учун.

* * *

Ишқдўр, мани маст айлаган ишқ,
Вужудимга ўт жойлаган ишқ.

Бода тутиб жилвалари хуш,
Саҳросида жим пойлаган ишқ.

Сочиб орзумга гоҳ атирлар,
Тупроқ сочиб гоҳ лойлаган ишқ.

Юрагимга соғинчлар ортиб,
Ул ёр ҳуснин ой, ойлаган ишқ.

Ҳаётим, хаёлим ҳаммасин
Бир бевафога бойлаган ишқ.

Замира, қайт дема ҳеч, мени
Жон фидоликка шайлаган ишқ.

* * *

*Кимки илм олган бўлса Пайгамбар
Алайҳиссаломдан тўлуғ мерос олибдур.*

Имом БУХОРИЙ

Илм олурким, чекичлаб тогдан олмос олибдур,
Хокисорлик олаמידан шоҳон либос олибдур.

Ўлчай олгай икки эшик оралиқ манзилларин,
Икки олам боғи гуллаб берар қийғос, олибдур.

Қуёш билан кадрдон ул, хилол билан сирдош, дўст,
Зулматларга ёғдиурга нури шаррос олибдур.

Изин ўпган тупроқларда туғилгай гул-чечаклар,
Пири комил иззатларин меърожга мос олибдур.

Эл обрўсин оширса гар оқиллар оширгайдур,
Фикри фозил донишларга ўзни такқос олибдур.

Эй Замира, ҳазрат Имом Бухорийдан бу ҳикмат:
“Илм олурким, пайғамбардан тўлуғ мерос олибдур”.

* * *

Боғу баҳор бағрида қолганда юрагингиз,
Субҳи наҳор савтини олганда тилагингиз.

Олам гўзал, бетакрор, дил интизор, дил хумор,
Ўзим бўлайин, эй ёр, кўнгилга керагингиз.

Бир чўғ дамни соғиниб, шўх қадамни соғиниб,
Қўшқирғоги райҳонга тўлганда йўлагингиз.

Олам гўзал, бетакрор, дил интизор, дил хумор,
Ўзим бўлайин, эй ёр, кўнгилга керагингиз.

Ойми, офтоб туғилса, қароқларга чўғ илса,
Келар бўлса оламини сурурга ўрагингиз.

Олам гўзал, бетакрор, дил интизор, дил хумор,
Ўзим бўлайин, эй ёр, кўнгилга керагингиз.

Гуллар гуркираб кетса, хушҳиди кўкка етса,
Муҳаббатга айланса фаслингиз, фалагингиз.

Олам гўзал, бетакрор, дил интизор, дил хумор,
Ўзим бўлайин, эй ёр, кўнгилга керагингиз.

* * *

Жонни гулга ўраган гулзорим – сиз,
Нигоҳларим сўраган нигорим – сиз.

Во ҳасрато вожибмикан васлингиз,
Юрагимни тўлдирган озорим – сиз.

Ойдан сулув, куёшдан-да ёруғроқ,
Беназирим, ҳусни бетакрорим – сиз.

Сувратингиз яшар икки кўзимда,
Десам қани менга ҳам зор, зорим – сиз.

Толе топмас Замирани дунёда,
Бўлмасангиз гар ёнимда борим, сиз.

* * *

Кўнглингизни топгани йўл излаб жон ҳалақдир,
Гул қани, гулоб қани, бўзлаётган юракдир.

Гулшанимнинг файзисиз, сизлаб суйсам арзийсиз,
Ишқимга инкор эмас, изҳорингиз керакдир.

Ҳижрон йўли нафармон, тутгани алам, армон,
Хастаҳолимга дармон сиздай нозли малақдур.

Йўллар узун – толди кўз, томоғимда ёнди сўз,
Оҳимни англаган дўст, сел ёғдирган фалақдур.

Эй раҳми йўқ дилбарим, соғиниб кўнгили ярим,
Сизга деган гулларим паришон, парпаракдур.

Сулувлар кўп, нетайин, бўлолмаслар сиздайин,
Васлингизга етайин, бу энг тоза тилақдур.

Билмам сени қачон топдим, муҳаббат,
Оромимга эшик ёпдим, муҳаббат.

Қароғимга дарё йўлин бурдингми,
Дардим ошкор сели обдин, муҳаббат.

Севдим дейиш тилимга ҳеч инмади,
Ғоз ғурурим эгилмади, синмади.

Ёмон куйдим – кундузмиди, тунмиди,
Ўт тутатиб бир офтобдин, муҳаббат.

Ақлим бир ён, туйғуларим бирён, ваҳ,
Жабр қайдан, қайдан сурур ва фараҳ.

Дил қушимми гул деб сайраган чаҳ-чаҳ
Айро бўлиб ҳама хобдин муҳаббат.

Кокилларим қирқ ўримми, юз ўрим,
Ҳадя қилдинг куйиб яшаш хузурин.

Ишқсизларга етқазиб қўй узурим,
Кечиб бўлдим бу аҳбобдин, муҳаббат.

Хоҳла гул эт, хоҳла хазон, хас қил сен,
Мен бойланган кўнгилни топ, қасд қил сен.

Сехрлагин, уни ҳам сармаст қил сен,
Мен маст бўлган бу гулобдин, муҳаббат.

Кўз солиб кўнгил сари байрам бўлинг,
Ташна дилга кавсари зам-зам бўлинг.

Ҳижронли кунлар дардидан, озоридан
Хастаҳол жонга даво – малҳам бўлинг.

Куёш аксин кўрурлар соф катрада,
Бағрида нур титраган шабнам бўлинг.

Икки кўзнинг қорасин айлаб Ватан,
Кетмаган ул суврати ҳар дам бўлинг.

Орзулаб тушган қадамга гул раво,
Изларига интизор олам бўлинг.

Ишқ йўли мушкул, анинг шарти сабр,
Қўл тутиб толе томон ҳамдам бўлинг.

Эй Замира, чеҳрангиз парвонаси
Мен бўлай, куйдирмажон, Сиз шаъм бўлинг.

Шеърят

Манглайга ёзиб берган кўрмоғим бўл, шеърят.
Тақдирим чизиб берган сўқмоғим бўл, шеърят.

Оқилми, ғўра куним, дардмандга жўра куним,
Ишқ берган тўра куним, ҳур чоғим бўл, шеърят.

Иғволар ипим чувса, кўз ёшим юзим ювса,
Шодлик бағридан қувса, дилдоғим бўл, шеърят.

Сохтаю ёлгонга ёв, сўзимга жоним гаров,
Ҳақ йўлинда турса ғов, сурмоғим бўл, шеърят.

Майли умрим гулми, хас, жондан кечгум, сенданмас,
Замира деган бир сас-салмоғим бўл, шеърят.

1991 йил 31 август

Энди юрагимни гамга бермасман,
Энди руҳим кушдир шодумон учган.
Рўёбини топган орзу-ҳавасман,
Осмон кенгликларин бемалол кучган.

Сунбула бағрини тўлдирган туйғу
Кўнгилни элитган куйдай сеҳрли...
Сувлар ҳофиз бўлди, ялпизлар ёғду,
Олам – онаси бор уйдаи меҳрли.

Чехрам жилмаяди, ёшланар кўзим,
Қаддим эгик эмас – тиклаган ғурур.
Лабларимдан учар оловдай сўзим,
Онажон Ватаним энди озод, хур...

* * *

...Ўзбекистон тангрининг назари тушган замин.

Ислон Каримов

Кўнгил булбул бўлиб куйламоғи шарт,
Севгиси айланиб томирда, танда.
Ҳаққинг йўқлиги чин бўлмокқа бедард,
Тангрининг назари тушган Ватанда.

Баргдаги чизиқлар бари сирли хат,
Ўқий олган дилнинг мулкидир ҳайрат.
Уйғунлиги шартдир сийрату суврат
Тангрининг назари тушган Ватанда.

Оқинлари оҳанг тутмаган сой йўқ,
Ёвқурлик топмаган тулпор йўқ, той йўқ,
Кўрқокқа жой йўқдир, сотқинга жой йўқ
Тангрининг назари тушган Ватанда.

Огоҳлик беради бу кўҳна очун,
Озоддир қим агар мардликка ёр чин,
Ҳар ўғлон Алпомиш, ҳар қиз Ойбарчин
Тангрининг назари тушган Ватанда.

Садоқат – бобомнинг берган дарси сен,
Муҳаббат, умримнинг суннат, фарзи сен,
Илоҳо, яшашга бу жон арзисин
Тангрининг назари тушган Ватанда.

Андижон бағридадур

Менгаким энг хуш баҳор Андижон бағридадур,
Соғинчи хушбўй наҳор Андижон бағридадур.

Юрсанг изларинг гулшан, сурсанг кўзларинг равшан,
Гил, сувин сеҳри бисёр, Андижон бағридадур.

Шаҳди – Бобуршоҳга хос, муҳаббати рўйирост,
Ярашган қадду виқор Андижон бағридадур.

Соғингин, ҳам суянгин, султонлари суягин
Сира айламаслик хор Андижон бағридадур.

Асл ошиқ истасанг, сел-сел кўшиқ истасанг,
Кел бунга, дўсти бедор, Андижон бағридадур.

Ўхшаб куёш, ойингга, гуллар тўшаб пойингга,
Замира каби хумор Андижон бағридадур.

* * *

Ишқ аршидан ўқилган фармонни куйлаюрман,
Тошдийда тухфа қилган армонни куйлаюрман,

Севиб дард, алам ютган, сабр қўлидан тутган
Ташна рух – интиқ кутган дармонни куйлаюрман.

Олов ичра қолган жон, гоҳи дарвеш, гоҳ султон,
Кўнгилдан кўнгил томон нарвонни куйлаюрман.

Кетиб ғубор, кетиб кин, тушингдамас, ўнгда чин
Гул тутиб келган эркин замонни куйлаюрман.

Сўз айтса сўзлари хур, йўл олса излари гул,
Замирадай ошиқ ул инсонни куйлаюрман.

* * *

Нигоҳи маъсума диёр, Андижон,
Мулк, бисоти меҳру ҳам ор, Андижон.

Бағринг сирга тўла Боғишамолу
Сойларинг куйлагич дутор, Андижон.

Оламлар алқаган болаларинг кўп,
Соғинчга суянган рухсор Андижон.

Кўзлар ҳайратдадир сеҳрингни кўриб,
Улуғларинг турса қатор, Андижон.

Бобурлар, Чўлпонлар, Моҳларойимлар,
Саидалар ишқи изҳор, Андижон.

Дукчи Эшон босган тупроқдан бино,
Муҳаммад Юсуфдан ашъор Андижон.

Кўз ёшинг ичингга оққан дарёю,
Юзларингда тогдай виқор, Андижон.

Гар “Каъбадай гўша” ёрлиғи бўлса,
Муносибсан дейман минг бор, Андижон.

Ҳар дарахтдан ўзин меваси тушгай,
Замиранг ҳам сафда хушёр, Андижон.

2014

Жўқлали қўшиғи

Дил соғинчи яшил нафас ерлардадир,
Сайилгоҳлар кўклам ўпган қирлардадир,
Варраклари баланд учган болакайим
Шўхликлари оҳангларда, шеърлардадир.
Самовотдан ёғар яшил пайғом бугун,
Наврўз бугун, энг муборак айём бугун.

Орзу бордир куртакларнинг кўзларида,
Ором бордир шаббоданинг изларида,
Муҳаббат бор, садоқат бор, саодат бор
Гул ўлканинг гул чехрали қизларида.
Ифор кучган олам сархуш – Хайём бугун,
Наврўз бугун, энг муборак айём бугун.

Чучмомалар ўқийди дил дафтарингни,
Капалаклар олиб учар айтарингни,
Сирдошингдай шивирлаган ёмғирни суй,
Ювиб берар кечаги бор дардларингни.
Ифор кучган олам сархуш – Хайём бугун,
Наврўз бугун, энг муборак айём бугун.

Чанқовузлар кенгликларга куй беради,
Бодомзорлар чайқалиб хуш бўй беради,
Оламларни ошиқ этган Ўзбекистон
Дўсту ёрга тўйхат ёзиб тўй беради.
Хайрат ичра олам сархуш – Хайём бугун,
Наврўз бугун, энг муборак айём бугун.

2014

Аёла қасида

Нигоҳларинг муҳаббатли, меҳрлидир,
Айтар сўзинг олов тафтли, сеҳрлидир,
Аллаларинг орзу, ором кўшиғидир,
Тебратганинг келажакнинг бешигидир.
Хаёллари Хумо қушдай учган Аёл,
Бахт деганда боласини кучган аёл.

Жасоратда Тўмариссен, ишқда Лайли,
Дунёларнинг гўзаллиги сен туфайли,
Яхшиликлар япроқ ёзар дилбоғингда,
Алпомишлар улғаяди кучоғингда.
Хаёллари Хумо қушдай учган Аёл,
Бахт деганда боласини кучган аёл.

Сўзаналар санъатингдан сўйлаб берар,
Атиргуллар кўнглинг ҳақда куйлаб берар,
Фидойижон бекасидан кўрғонинг шод,
Бегим дея суйиб яхши кўрғонинг шод.
Хаёллари Хумо қушдай учган Аёл,
Бахт деганда боласини кучган аёл.

Ҳаёт бериб неча-неча даҳоларга,
Элга тутдинг ўраб оппоқ дуоларга,
Юрагингдир муҳаббатнинг хос саройи,
Асли сенсан даҳоларнинг куёш, ойи.
Хаёллари Хумо қушдай учган Аёл,
Бахт деганда боласини кучган аёл.

Асо тутиб Хизр келар сен йўқласанг,
Эзгуликнинг ўти ёнар сен чўғласанг,
Жилмаясан кунларингдан кўнглинг тўлар,
Ўзбекистон иззатингни бошга қўяр.
Хаёллари Хумо қушдай учган Аёл,
Бахт деганда боласини кучган аёл.

2014

Кимнингдир ишқида кўшиқлар айтиб,
 Пойида жонлари ҳалак бўлдингиз.
 Мени пинҳон ўйлар чирмаган пайти,
 Кўнглимни сезмаган юрак бўлдингиз.

Кумушга ҳавасда жим-жим йиғлайман,
 Зайнаблик чекида жонни тиглайман,
 Увоқдайман. Еру кўкка сиғмайман,
 Дардимни тинглашга керак бўлдингиз.

Жисму вужудим бор, жоним йўқ, худди
 Боссам товонимни тишлар чўғ, худди
 Дилни ўйиб борар армон – ўқ, худди,
 Фақат хаёлимда тирак бўлдингиз.

Кўзларимдан оққан жола – селим – Сиз,
 Ўйимда минг такрор “кел-ей, кел”им – Сиз,
 Гоҳ шодон, гоҳ нолон фазлу феълим – Сиз,
 Кўлларим етмаган фалак бўлдингиз.

Ошиқ этди чехраси бир гул мани,
 Ёнар бўлди вужудимда гулхани.
 Дардларимни сезмаган ўшал ёрнинг
 Тош кўнглини топай десам йўл қани?!

Истакларим тахлам-тахлам тоғ бўлар,
 Гулим десам хаёлим гулбоғ бўлар.
 Минг чорласам бир келмайди, во дариғ,
 Кунларимга аламлар ўртоғ бўлар.

Юрагимни куйдиради лаҳча чўғ,
 Жоним бору жон ичра оромим йўқ,
 Ҳолим сўраб саҳролардан Қайс келар,
 Фақат ул йўқ, ўша тошдил ёрим йўқ.

Ул самода, мен муборак ердаман,
Дийдор кутган хаёлдаман, ўйдаман.
Куйгич кўнгил топсин мени, ёронлар,
Оловланган кўшиқдаман, куйдаман.

* * *

Юрса изи тушар деб йўлга айландим, бегим,
Суйса кўзи тушар деб гулга айландим, бегим.

Тўлкинланиб туйғуси, тунлар кочиби уйқуси,
Юрагида орзуси мўлга айландим, бегим.

Соя солмай чирोगи, сўзга кўчмай сўроғи,
Шўрликкина кароғи ҳўлга айландим, бегим.

Бардош, сабри сўнмаган, ўзга ишққа кўнмаган,
Иқбол куши кўнмаган қўлга айландим, бегим.

Дарддан тўйди дафтарим, бағрин ўйди айтарим,
Фурурнинг кўлида жим... кулга айландим, бегим.

* * *

Жаннат йўли десалар сенга боққайман, Ватан,
Тупроғингга бош уриб Ҳаққа ёққайман, Ватан.
Муҳаббатга ўроғлик кўнглимни тухфа айлаб,
Кун сари, кундин сари мағзинг чакқайман, Ватан.

Менинг бобом деганим, сенинг илми орифинг,
Дунё кезар кашфида улуғ исми шарифинг,
Тўрт фаслнинг ҳуснида бордир таъриф-тавсифинг,
Суйиб, сизлаб сочимга гулинг такқайман, Ватан.

Кўклам елкалаб келган бинафшанинг юзиман,
Ошиқман деган жоннинг ўт сачраган сўзиман,
Тулпор минган чамбарсоч Тўмариснинг қизиман,
Мард кирар майдонингда ёвинг йиққайман, Ватан.

Сен юзимни силасанг, хусни бойинг бўламан,
Бағрингга нур тўшаган кўёш, ойинг бўламан,
Садоқатга тўламан, муҳаббатга тўламан,
Оққан дарё бағрида мен-да окқайман, Ватан.

2014

* * *

Бу умрим шарҳи сенга чин фидоликдир, Ватан,
Лаҳзаким – сен чорласанг хуш садоликдир, Ватан.

Ўз-ўзига беклигим севгингга ўралгандир,
Йўкса умрим бор-йўғи бир хатоликдир, Ватан.

Тупроғинг кечиб, сувинг ичмоғим ўзи давлат,
Сендан айро қисмат ул – хор, гадоликдир, Ватан.

Гулинг не, четдаги бир жимит тошингда азиз,
Қахратонми, саратон дилга жоликдир, Ватан.

Ҳурлигинг, озодлигинг чехрамнинг чиройидир,
Замиранинг рости шу, дил наволикдир, Ватан.

2014

* * *

Дунёнинг пасту баланд йўлагида куйинган,
Термилиб бир майсанинг тирагида суюнган,
Ҳайрат топса кўзлари юрагига куйинган,
Сизга садоқатим бор, тилаги гул-гул одам.

Тупроқ билан тиллашиб дарахт эккан, гул эккан,
Изи ердан узилмай кўкси кўкларга теккан,
Фидоси бўлиб Ҳакнинг рухсорига кўз тиккан,
Сизга садоқатим бор, юраги булбул одам.

Ибодатнинг бир шарҳи яхшилик деб сиғинган,
Кўнгил буюргани – шеър, бахшилик деб сиғинган,
Нодўстнинг ҳам кунига чирой, хусн соғинган,
Сизга садоқатим бор, севгиси мўл-мўл одам.

Кўклам кулдирган сойнинг кучоғидаги кўшик,
Асотирлар майдонин яроғидаги кўшик,
Нигоҳида ниҳон роз, ҳамишалик чин ошик,
Сизга садоқатим бор, қадди тоғ – норғул одам.

Тангридан тухфа кунга, тирикликка минг шукур,
Бу қадар рухсори хуш шерикликка минг шукур,
Лаҳзангиз, кунингизга керакликка минг шукур,
Сизга садоқатим бор жон ила буткул, одам.

2014

* * *

Ҳақдан сендай дилдор сўраган,
Соғинчига дийдор сўраган,
Шунчакимас, зор-зор сўраган
Бу жонимни сочингга бойла,
Мен ошиқни бахтиёр айла.

Сиғмай кетдим гарчи дунё кенг,
Сўзга сиғмас айтарларим минг,
Кулоҳини кийдим Машрабнинг,
Оразимни кўзингга жойла,
Мен ошиқни бахтиёр айла.

Муҳаббатсиз ҳаёт мағзи пуч,
Жизғанақ жон муҳаббати куч,
Эй васлига пардалар тортқич,
Орзуимни орзунгга бойла,
Мен ошиқни бахтиёр айла.

Топсам қани юрагинга йўл,
Чеккан оҳим, тутган меҳрим мўл,
Худойимнинг жаннати сен бўл,
Кел умринга умримни бойла,
Мен ошиқни бахтиёр айла.

* * *

Қизил гулга ярашиқ
Қўлларимда хинам бор.
Соғинчимга қоришиқ
Ўшал ёрдан гинам бор.

Айланиб ҳол сўрайди
Субҳидамнинг сабоси.
Кўзларим йўл қарайди,
Жон шу йўлнинг гадоси.

Келтирмайди хушхабар
Кўклам қалдирғочлари.
Йўл тўсдими суманбар,
Сулувларнинг сочлари.

Ўйларимни инчунин,
Туман тўсиб боради.
Юрагимда кун-бакун
Гумон ўсиб боради.

Билмайди ёр нечоғлик
Дилим алам чекканин.
Муҳаббатга ўроғлик
Бахти менда эканин.

2014

Куёшни интиқиб кутади,
Қорларнинг остида қораси.
Бағрида хотамлик ётади,
Бу бағир – ўзбекнинг даласи.

Тошларни тимдалаб ниш урган,
Офтобдан гул тергич майсаси.
Қанчалаб қайралган тиш кўрган,
Ботирдир – ўзбекнинг даласи.

Кўкламда келиндай кийинган,
Жаранглаб яшил барг ялласи.
Тўкинлик келганда суйинган
Онадир – ўзбекнинг даласи.

Томирда гупириб қон юрса,
Ҳеч бўлгай кулфатнинг ҳамласи.
Хирмони деҳқонга буюрса,
Юксалган ўзбекнинг даласи.

Элига ризку рўз тилаган
Хонишдир келганда хонаси.
Тер тўккан манглайни силаган
Донишдир ўзбекнинг даласи.

2014

Севги эрур юрагингни тозартирган,
Гоҳо шодлик, гоҳо минг хил озор берган.
Соғинтирган туғилган уй ҳовлисини,
Ўчоқ боши, капгир, чўмич, човлисини.
Ёдга солиб кўрпаси кенг сандалини,
Нонуштага кулча тутган тандирини.
Арикчада жилдир-жилдир куйлаган сув,
Зор чанқатиб ҳайдалганда кўздан уйку.

Севги эрур дилинг узмай эртактлардан,
Дасталадиб райҳон, жамбил, чечаклардан
Малҳам тилаб айрилиқнинг озорига,
Етаклаган ота-онанг мозорига.
Жонинг ёниб кўш қабрга бош эгганинг,
Ғўр дамлардан сўйлаб ортга кўз тикканинг.
Юрагингга бир парча нур тушиб ногоҳ,
Сезганларинг алқаганин маъсум нигоҳ –
Севги эрур...

Севги эрур, Ватан десанг тўлган кўнглинг,
Болам дея бурч узатган ўнгу сўлинг.
Авлиётус боболардан сўз кетса гар,
Руҳи-дилинг юксалгани осмон қадар.
Суйиб, куйиб ўтганларни айлаб тавоб,
Англаганинг не гуноҳу нима савоб.
Кўчангдаги тошларга ҳам этмай бефарқ,
Олисласанг соғинчига айлаган фарқ –
Севги эрур...

Севги эрур дўст айлаган баҳорларга,
Сирдош этган такаббурдан дилхорларга.
Эшик очиб ишқи озлар озорига,
Ҳайрон этган ўсал дунё бозорига.
Ошган сари вафосизнинг жабрлари,
Сенга ҳалво ваъда қилган сабрлари.
Нигоҳингда мажнунтолнинг сочин силаб,
Йиглаганинг садоқатга умр тилаб –
Севги эрур...

Севги эрур алҳазар деб нурашларга,
Ҳаётингни ҳадя қилган курашларга.
Вужудингни ҳапқиртириб ўту чақин,
Асотирлар қаторига этган яқин.
Изинг ерга, бошинг кўкка тегиб бирдан
Воқиф бўлсанг ишқи йўқлар билмас сирдан.
Аё дўстлар, ул севгига жонни тутиб,
Бородурмиз бир кун буюк Ҳаққа етиб.

2014

Хабар етди. Бугун ёр боға келмиш,
Шифо сувлар сепгани доға, келмиш.

Аразлардан кечиб, айлаб мурувват,
Сулувликлар бахш этиб чоға – келмиш.

Яйратар йўлларни соҳир бўй чунон,
Самолардин гулоблар ёға келмиш.

Васлдир бу – мисоли ташна йўлчи,
Узун даштдан кейин дарёға келмиш.

Ҳажрнинг жабри чўктирган кўнгилни
Ўстирибларми баланд тоға келмиш.

Тоза туйғу, тоза ҳисли тоза рух
Бори ғамдин энди кечмоға келмиш.

Эй Замира, тут қалам илҳом ила,
Севги булбуллари сайроға келмиш.

2014

Бу ватан

Бу заминда не асотир от сурган,
Аллома деб дунё шу ён юз бурган,
Бузмаган ҳеч, нукул кашф этган, курган,
Заҳматкашнинг заррин хати – бу Ватан.

Кубролари “ё ўлим, ё эрк” деган,
Кўрқокларга яшаш йўли берк деган,
“Биз миллатнинг бош бўғини... Турк” деган,
Хоқонларнинг хос давлати – бу Ватан.

Кунлар бўлди – гоҳ жабр, гоҳ қатағон,
Майдон тушди ўзин фарзанд атағон,

Не балолар кўрмади-я бу кўрғон,
Не курашлар марҳамати – бу Ватан.

Шайдолари экиб кетди дов-дарахт,
Фидолардан мерос бўлиб қолди шахд,
Бу тупроқда туғилмоқ ҳам асли бахт,
Шажаралар шижоати – бу Ватан.

Мустабидлик йитди – дилни доғ қилган,
Бугун хурлик чироқлари ёқилган,
Озодлигинг асрай дея аҳд қилган
Замиралар муҳаббати – бу Ватан.

2014

* * *

Сен панд бердинг.
Мен синдим қасраб,
Ўйладинг, тугадим энди ман.
Йўқ, менингмас биронта ҳасрат,
Синиб ҳам ғурурнинг тенгиман.

Рост санчилди юракка тикан,
Нетай буям кўргулик экан,
Демишлар-ку дунё бири кам,
Дод солайми энди шунга ман.

Гарчи захар чайнаган ошим,
Ошкор оқмас лекин кўз ёшим,
Кум бўлса не, чангалда тошим,
Сабрнинг бағрига сингаман.

Сенинг қодирлигинг – хиёнат,
Оғриқдан оламим омонат,
Томошатаблар тумонат,
Ўлмас жон тутаман унга ман.

Безанган ёлғонга шериклик
Тугади,
Бирок бор тириклик,
Кунимни топгунча ёруғлик,
Кўз тутаман росту чинга ман.

Зулмат мангу бўлмас.
Тун ўтар,
Оразимдан сомонлик кетар,
Ким айтибди мени ғам ютар,
Мен уни қиличлаб енгаман.

2014

Қўшиқ қилин

Кўнғил, куйла, ҳамалми, хут,
Тўрт фасли тенг барокот, қут,
Тангри назар солган бу юрт
Кўрғонини қўшиқ қил.

Аждодлари қолдирган из
Бари билим, ҳикмат, тамиз.
Авлодликка лойиқ ҳар қиз,
Ўғлонини қўшиқ қил.

Ҳар хонадон мулки – бешиқ,
Янграр нафис алла – қўшиқ,
Меҳмоннавоз очиқ эшиқ,
Мезбонини қўшиқ қил.

Дала, боққа таралган сув,
Оқар мисли умид, орзу,
Кетмон урган деҳқония
Боғбонини қўшиқ қил.

Майдонларда кўкрак керган,
Чавандозу моҳир мерган,

Юрт тинчлигин асрай деган
Полвонини кўшиқ қил.

Садоқатлар бутун, бикир
Она тупроқ тилда зикр,
Элим деган дониш фикр
Султонини кўшиқ қил.

2014

Бешиқ бошида

Қувончимсан сен ўзинг, митти гулим, аллаё,
Сенгача куним не дард ютди, гулим, аллаё.

Минг шукур, тебратганим бешик бўлди, аллаё,
Айтар сўзларим дардчил кўшиқ бўлди, аллаё.

Ҳайрон бўлма кўзларим бироз мунгли, аллаё,
Ярим бўлди нетайин онанг кўнгли, аллаё.

Мен суйдиму, суйгувчи дил топмадим, аллаё,
Суйгич дилга етказар йўл топмадим, аллаё.

Ётмас дерлар ишонган тоғда кийик, аллаё,
Шундан бағрим яродир, кўксим куюк, аллаё.

Куюк дилнинг севгиси кучли бўлар, аллаё,
Дард келганда курашчан, бурчли бўлар, аллаё.

Сен келдинг, мана бахтга ўзинг етказ, аллаё,
Армонларим тахламин бир-бир кетказ, аллаё.

Юрганинга йўлингга гул пояндоз, аллаё,
Яйраб-яшнамай, онам деб берсанг овоз, аллаё.

Ярим кўнглим тўлдиргил, ўсиб улғай, аллаё,
Икболингга умримни чайиб, чулғай, аллаё.

Сенинг мунчок кўзингдан айланайин, аллаё,
Чинордай бўй-бастингга бойланайин, аллаё.

Севги топгин, севгингга лойиқ дил топ, аллаё,
Орзуларга ярашиқ тоза гул топ, аллаё.

Бахтли бўлсанг ўша кун дардим арир, аллаё,
Ўзинг менинг чироғим, нурим ахир, аллаё.

2014

Ватан

Ақлимми, кучимми, сўзимми – бари
Сенинг севгинг учун бахшида, фидо.
Мастана жилмайсанг ғамларим нари,
Яшнаганинг сари армоним адо.

Бош урсам – жойнамоз шу улуг тупрок,
Кучу қувват берар хоки тизимга.
Мен сенинг сал содда, сал-пал ўжаррок,
Таъбида шоирлик зоҳир қизингман.

Чағир тошинг, чўпу хасингда азиз,
Васфингга ташбеҳлар излаб ўтарман.
Эркингни асраган ҳар ўғлон, ҳар қиз
Инимдур, синглимдур – сизлаб ўтарман.

Неки фазилатим меҳрингдан бино,
Сени суйганларнинг бари суйганим.
Аммо бадниятнинг юзларин қаро
Этгунимча совут менинг кийганим.

Ақлимми, кучимми, сўзимми – бирдай
Буюк Ватан ишқин куйлаётган най.

2015

Бунча кўп йигладинг. Аччиқ йигладинг,
Кўзинг қорайишин истадингми ё.
Нокаслар дайридан кимни йўқладинг,
Кўнгил маконингга тиланиб зиё.

Алдамчи ҳисларни ҳайда бу нафас,
Хотирлардан кечгин, эй куюк бағир.
Тубанлашган кимса сени эшитмас,
Ишқ билан баландсан, баландсан, ахир.

2015

Ёр келар гул-гул ёниб гулшан аро,
Юзлари сутранг, эгик қошлар қаро.

Ғамзами ул кўзларида нози кўп,
Бунча ноздин нечанинг бағри яро?

Белга урган сочлари майда ўрим,
Нақши чўғ тус атлас ичра маҳлиқо.

Яхшиям кундуз...
Самода ой ниҳон...
Кўрса рашкдин бўларди мотамсаро.

Суврати хуш, сийрати андин гўзал,
Бу санам қайси бахтлига раво.

Рози дилга сўз қани ошиқ учун,
Куй ила берсин кўмак танбур, сато.

Мен анинг кўнглин топай, жоним тутиб,
Эй Замира, сидқидил айла дуо.

Васл чоғ даштни гулшан деб кўрсатур ишқ,
Оқбулоқ орзу қатиға ботур ишқ.

Келса ғурбатми, ғусса – кўркма сен,
Чархлайин деб ўшал ўтга отур ишқ.

Оҳ ... хиёнат келсами... йиғлашиб тенг,
Манглайингга лаб босиб туз тотур ишқ.

Жафокорлар жабри оғирдур, вале,
Ҳар томирда минг чидам кўзготур ишқ.

Эй Замира, билки ошиқ кўксида
Асотирлар азмини уйғотур ишқ.

2015

Дуо

Олам – чаман, кўркини
Асрай деган тилак бўл.
Улуғ сафда юкини
Кўтаролган билак бўл.

Оқа бил, кутсин денгиз,
Қирғоғинг ўпсин ялпиз.
Тоза туйғу, тоза ҳис,
Муҳаббатли юрак бўл.

Гуруч курмаксиз бўлмас,
Дунё туллаксиз бўлмас,
Хайри йўқлар кетса паст,
Сен улардан бўлак бўл.

Суяниб ўт имонга,
Мазмун бахш эт ҳар онга.

Зулмат қийнаган жонга
Нур илинган фалак бўл.

Яхшиликка эш бўлгин,
Яшилликка хеш бўлгин,
Кўкламларни хуш кўрган
Япроқ ёзар куртак бўл.

Англаб фазилат-феълинг,
Болам деб суйсин элинг.
Тенг тикилса ёлғон, чин,
Саралаган элак бўл.

Илк бор кўз очган гўша
Кучоғига гул тўша.
Муқаддас Ватан – ўша,
Зарурда жон бермак бўл.

Мен борингман, Ватан, де,
Гуссасин ол, ғамин е.
Айтганларим АЛИФБЕ,
Зиёга муштарак бўл.

Онанг шу – қутлуг Замин,
Рози қил бутлаб камин.
Севиб меҳр тут, омин,
Кунларига керак бўл.

2015

* * *

Ошиқлик оламин кезгин, юрагим,
Ўзингни-да ошиқ сезгин, юрагим.

Тинглагин, муҳаббат куйлари турфа,
Гоҳ шўх, гоҳи маъюс, эзгин... юрагим.

Истак гулларини ардоғингга ол,
Қўнмасин уларга кузғун, юрагим.

Ҳижронига чида, риёзатин чек,
Сабр маржонларин тизгин, юрагим.

Нафис мажлисларда ўз сўзингни айт,
Парвозлар тиласанг ўзгин, юрагим.

Сенинг исминг – ошиқ, ҳуснинг – садоқат,
Вафосизлик қасрин бузгин, юрагим.

Замиранинг ишқин бор этсанг, борсан,
Йўқсаким розиман, тўзгин, юрагим.

2015

* * *

*Фидойижон табиб, олим ва адиб
Алижон Зоҳидийга*

Элим деса,
Юрагини ёритади
Мозий ёқдан боболарнинг заррин хати.
Илм деса,
Юрагини ёр этади,
Игна билан кудуқ қазиш машаққати.
Аёз урган дилга Қуёш илинади,
Чанқоқ лабга чашма сувин тутар ҳали.
Улкан ишққа эғалиги билинади,
Шу ишқ ила улуғликка етар Али.

2015

Дилсўз

Ёмгир янглиғ ҳамал фурсати,
Далаларга кўклик бахш этсам.
Йитган қувонч, завқин кўрсатиб,
Қаридим деганни ёш этсам.

Кўмак тутиб адашган изга
Порилласа ёққан чироғим.
Ҳайрат ҳадя қилиб ҳар кўзга,
Қийғос гуллаб юборса боғим.

Қорачиғда турган Ватаннинг
Тупроғига тўкилса кучим.
Ёғийсига нафратларим минг,
Сира адо бўлмаса ўчим.

Буюк бурчлар инъоми бирла
Бутунланса каму кўстларим.
Одамийлик мақоми бирла
Мен тирикман демак, дўстларим.

2015

* * *

Бу кун юрағимнинг шиддат, шахди бор,
Тонглар тухфа этган тоза аҳди бор.

Кўҳна обидалар пештоқларида
Улуғвор ўзлигим суврат, савти бор.

Она заминимга бош эгдим, суйдим,
Тупроқнинг меҳрдан бино тахти бор.

Аждодлар умиди қаддимни тиклар,
Бошимни силагич отам кафти бор.

Йўлчига риёзат, ранж бисёр, вале,
Курашчан кунларнинг бир кун нақди бор.

Ҳеч кимдан камлигим, қарамлигим йўқ,
Жонда ҳурриятнинг ҳузур тафти бор.

Шукурким, Замира, менда – Ватаним,
Озод Ўзбекистон дейиш бахти бор.

2015

* * *

Тоғай Мурод ва Маъсумага

Узун тушларимга чирой беради
Нигоҳида ёниб муҳаббат, изҳор.
Мен учун жаннатий гуллар теради
Ёдим меҳробида яшаган дийдор.

Севмоқ, севилмоқдан сабоғи унинг,
Сабр йўлин суяр чироғи унинг.
Гўзал ҳатто қайғу, фироғи унинг,
Ёдим меҳробида яшаган дийдор.

Оққуш у – тиниклик ичра рақс этар,
Булутлар бағрига суврат нақш этар,
Умрга етгулик соғинч бахш этар
Ёдим меҳробида яшаган дийдор.

Ҳаёт не, тириклик нима, англатар,
Юксалган руҳ учун оҳанг янгратар,
Ҳадялари доим ёруғ тонготар...
Ёдим меҳробида яшаган дийдор.

2015

Узун йўлга соғинчимдан чироқ тутиб,
Кабутарни элчи қилдим юрак ютиб,
Сўраганим бори-йўғи битта мактуб...
Ёзмадингиз, ёзмадингиз.

Хижронлардан тухфа бўлди ғаму ғуссам,
Билолмасман, Сиздан қандоқ кўнгил узсам,
Таниш боғда мискин сабо бўлиб эссам...
Сезмадингиз, сезмадингиз.

Сочин ёйиб келди видо – силаб ўрдим,
Мендан бошқа эганг йўқми, дея сўрдим,
Хиёнатнинг кўчасида соя кўрдим...
Сизмидингиз, сизмидингиз.

2015

Уйғониш

Кўзимни яйратар уфқнинг ранги,
Юрагим навқирон куч топиб урар.
Кўпдан соғинганим кўшиқ жаранги,
Топилдиғим бўлиб кўнглимга кирар.

Энди кунлар мендан норизо бўлмас,
Туннинг тўнин ечиб ғолиб тураман.
Ошиқ фаслларга монанд гулнафас,
Куйчи кушлар билан суҳбат қураман.

Фикримни банд эта бошлар парвозлар,
Тушкун лаҳзаларнинг бошин ёраман.
Алвидо, ёлғон дўст, вафоси озлар,
Мен буюк муҳаббат томон бораман.

2015

Сулувлиги Зухрою Лайлиларига юккан,
 Келинлари шербилак, шердил ўғиллар туккан,
 Нигоҳлар тебранган гул, гиёҳдан маъно уққан,
 Маскан бу – меҳри мастон,
 Ватан бу – Ўзбекистон.

Ёниксўз муаррихдир икки дарё тўлкини,
 Севгиси баланд рухдир шашмоқомин талқини,
 Асрлардан асрга мерос ўтар ёлқини,
 Гулхан бу – шарҳи дoston,
 Ватан бу – Ўзбекистон.

Шу бағирдан таралган теран тафаккур нури,
 Маржон-маржон тизилган илму ҳикматнинг дури,
 Зарвараққа кўз солиб осмон бўлган ғурури,
 Чаман бу – боғу бўстон,
 Ватан бу – Ўзбекистон.

Аллалар ёғдирай деб кўкка юлдуз қалашди,
 Зулматин оғдирай деб қуёш кўшқига шошди,
 Уйғонган юракларга хурлик шунча ярашди,
 Гулшан бу – гул, гулистон,
 Ватан бу – Ўзбекистон.

2015

Фарёд

Шижоату шахди мисли бургут эдинг,
 Кўнгил-кўксинг тўла орзу, умид эдинг,
 Менинг она юрагимга қувват тутган,
 Меҳри бутун, ишқи бутун йигит эдинг.
 Кўрганки кўз суйган атиргулим, болам,
 Суймаса не эди сени ўлим, болам.

Боғларимдан қайтмас бўлиб кушим учди,
Нолон қолдим бошдан ақлу хушим учди,
Менинг ўн йил тилаб олган Шухратжоним
Болалари етимликнинг ошин ичди.
Кўрганки кўз суйган атиргулим, болам,
Суймаса не эди сени ўлим, болам.

Фигон ичра кўз ёшим шашкатор бўлди,
Дардларимга урилиб тонготар бўлди.
Минг бир орзум бир лахзада тўзди гўё,
Мингта армон тоштикандай ботар бўлди.
Кўрганки кўз суйган атиргулим, болам,
Суймаса не эди сени ўлим, болам.

Йўлинг сўнгги бори ўттиз беш бўлдими,
Менга ўттиз беш минг алам эш бўлдими,
Ногаҳонда бир гумбурлаб еру само,
Баҳор узра ёпирилган киш бўлдими.
Кўрганки кўз суйган атиргулим, болам,
Суймаса не эди сени ўлим, болам.

Тупроқ кучган бўз кўйлагинг енгсиз, нетай,
Дунёлар тор, йўлаклари энсиз, нетай.
Худонинг хуш оятлари тухфанг бўлсин,
Таваллудинг куни келди сенсиз, нетай.
Кўрганки кўз суйган атиргулим, болам,
Суймаса не эди сени ўлим, болам.

2015

Түртликлар

* * *

Йилларки тонгларни бирга кутишди,
Ухлашди ёнма-ён икки ёстикда.
Бир-бирин англамай, билмай ўтишди,
Икков икки давлат, иккита қитъа.

* * *

Вужуд толиққан дам кучман дегин, қалб,
Ишқсизларга нафрат. Ўчман дегин, қалб,
Гулга, гўзалликка бахшида дилман,
Садоқат ҳиссидан зичман дегин, қалб.

* * *

Қаландарман гарчи жанда, кулоҳим йўқ,
Байтларимдан чиқиб келар шамс, моҳим йўқ,
Сур ҳажрнинг азобидан қочай десам,
Васл гулин тутиб турган паноҳим йўқ.

* * *

Сизни кутиб мунг қоплаган созим йиғлар,
Навбатин куз олиб қўйган ёзим йиғлар.
Мағрурликнинг асосига суяндим жим,
Изҳор топмай кўмилган дил розим йиғлар.

* * *

Вужудимда гуриллаб бир олов ёнди,
Билмадим дўстмидир у ёки ёв, ёнди.
Бу ошиқлик деди кимдир, бу шоирлик деди ким,
Иккиси бир! Фарқи не, бу жоним гаров ёнди.

* * *

Мен сизни чорладим гул нафасида,
Кузатдим айланиб ой ҳавасида.
Чимилдиқли уйга кириб кетдингиз,
Ишқим ётган эди остонасида.

* * *

Қизғон, ишқсиз дунёлардан рух, танни қизғон,
Қўшиқ суймас рўёлардан гулшанни қизғон,
Ҳар гардини оғриғингга малҳамлар этиб,
Сўзи сохта гўёлардан Ватанни қизғон.

* * *

Юрак ёнгин, эврулмайин “бас, тўхта”ларга
Парво этмай ҳузурдаги хўп пухталарга.
Юрт бошига иш тушганда, энг аввали,
Суянар у олов билан омухталарга.

* * *

Ишқим баланд учган оппоқ куш бўлар,
Уйқунгизни ўпган ёруғ туш бўлар.
Айрилдик, энди у ўзгада деманг,
Ўзга ёрдан менга ўлим хуш бўлар.

* * *

Тош отарлар бири бири изидан,
Хато қидирарлар айтган сўзидан.
Рақиблар олами ичра ҳеч ким йўқ,
Айбини сўраган ўзи ўзидан.

* * *

Ҳар ишки вожибдур аҳд қатъиятдан,
Кўнгил бойиса гар, бу оқ ниятдан.
Рўёбини берар тангри албатга,
Тозарса бас вужуд риё, иллатдан.

* * *

Сени йиғлатдими нокасу суллоҳ,
Йиғлама буям бир кўргулик ногоҳ,
Яхшиларнинг қадри билинсин учун
Уларни атайлаб юборган Оллоҳ.

* * *

– Аллома ким?
– Ўзига тафтишчидай боқолган,
Яхшисини ўстириб, бадин ўтда ёқолган.
Дунё бир дорилфунун, унинг илми толиби
Донишу нодонидан бирдайн сабоқ олган.

Учликлар

“Бизлар севмагандик. Ажрашдик. Тамом”.
Тушунтириб қўйинг қалбларга буни
Агарда қурбингиз етса.

* * *

Нима ноҳақлик бу –
Сизсиз сигдирмаяпти мени
Шодликнинг кенг, узун йўллари.

* * *

Тақдир деган сўз бор яхшиям,
Юраклар олдидаги айбимизни
Кимга тўнкардик бўлмаса.

*Етсанг хазонда бог аро сориг юзим согин,
Кўрсанг зулол сувини шеъру сўзим согин.*

Захириддин Бобур

Эллик бор хазонли куз кўрдим, сизни
Сориг рангда сеҳр кўриб соғиндим.

Зилол сувдай ноёб байтларингизни
Дил яйратиб ўқиб туриб, соғиндим.

Ҳар байтларки, малҳам топдим кўнғилга,
Ағёрлардан асраб юриб, соғиндим.

Ким ноз этди, ким фироғ этди Сизга,
Дардсизлардан юзим буриб, соғиндим.

Мен беш аср кейиндаман, ортдаман,
Армонимни беш орттириб, соғиндим.

Кўнғлингизни топсам бўлар қай йўлдан,
Девонавор хаёл суриб, соғиндим.

Овоз келди Кобул, гоҳ Ҳинд тарафдан,
Андижонда маскан қуриб, соғиндим.

Тинч кунларнинг, ҳур кунларнинг атри хуш,
Истакларга ифор уриб, соғиндим.

Ҳур ифорлар топдилар Сизни, бобо,
Ташрифингиз қутлаб туриб, соғиндим.

Улуғларнинг суҳбатлари бир шараф,
“Бобурбоғда” шўх югуриб, соғиндим.

Соғиндим мен Сизни, шоҳим, шоирим,
Хокингизни кўзга суриб, соғиндим.

“...табиблар ҳар неча дору дармон бердилар яхши бўлмади. Мир Абдулқосимким, улуғ киши эрди, арзга еткурдиким, ушмундок дардларга дармон будурким, яхши иимарсалардан тасаддук қилмоқ керак. Тоинки, Тенгри сихат бергай. Менинг кўнглимга келдиким, Муҳаммад Ҳумоюннинг мендан ўзга яхшироқ нимарсаси йўқ. Мен ўзим тасаддук бўлайин. Худо қабул қилсин...”

“Бобурнома”дан

“Жоним бўлсин Ҳумоюннинг тасаддуғи...” ,

Оталик бу қадар катта бурч бўлди.

Олмослардан мўлроқ меҳрнинг чўғи

Хасталик аждарин енгган куч бўлди.

Юз-кўзда оғриниш, иккиланиш йўқ,

“бу хаста чехрани қайта топ, эй нур,

Ҳумоюн соғайса бўлди...” кўнгил тўқ,

Ажалга қўл чўзди Ҳазрати Бобур.

Молу мансаб учун курашлар кўрган

Ямоқ тўнли дунё бунинг гувоҳи.

Инграётган фарзанд учун жон берган

Заҳириддин Бобур – фарзанд паноҳи...

Озодлигини бўлсин олон

Сени суйгай бу оламнинг чархпалаги,

Улуғларни улғайтирган бешигимсан.

Тилга кирса агар тарих зарварағи,

Жаранглари сўнмайдиган қўшигимсан.

Ўзбекистон, гардингни кўз-қошга кўяй,

Жаҳон аро хурматингни бошга кўяй.

Бемашаққат кетмас карвон катта йўлда,
Сабоқ берар гоҳ уриниб-суринмоқлик.
Осон эмас байроғин тик тутиб қўлда,
Жаҳон ичра бўю баста кўринмоқлик.

Ўзбекистон, бўй-бастингни жонга йўяй,
Ҳалол топган ҳурматингни бошга қўяй.

Ширин бўлар аҳилликда нон-ошинг ҳам,
Ахилларни енголмагай ёв ҳеч қачон.
Омон бўлсин элим деган элбошинг ҳам,
Озодлигинг ўзинг билан юрсин омон.

Ўзбекистон, гардингни кўз-қошга қўяй,
Жаҳон аро ҳурматингни бошга қўяй.

2009

Ҳабибингман

Нигоҳимда юз минг хайрат бор,
Термиламан, яйрайман, Ватан.
Чорловингга турибман тайёр,
Кунларингга ярайман, Ватан.
Ифтихорим кафтидасан, Ўзбекистон,
Муҳаббатим тафтидасан, Ўзбекистон.

Ҳабибингман севгиси якто,
Суяниб қад кERGУМДИР, Ватан.
Табибингман, сен учун ҳатто
Жонимни ҳам бергумдир, Ватан.
Ифтихорим кафтидасан, Ўзбекистон,
Муҳаббатим тафтидасан, Ўзбекистон.

Журъатларим ошиқларга хос,
Ёнишим ёз қуёши каби.
Танглайимни кўтаргани рост

Улуғларнинг буюк матлаби.
Ифтихорим кафтидасан, Ўзбекистон,
Муҳаббатим тафтидасан, Ўзбекистон.

Сен бамисли покиза имон,
Асрайдурман кароқларимда.
Хизр назар юртим, бўл омон,
Куч олурман тупроқларингдан.
Ифтихорим кафтидасан, Ўзбекистон,
Муҳаббатим тафтидасан, Ўзбекистон.

2009

Ватан

Кучли кўринмасман кўзга эҳтимол,
Заифгина жуссам кирмас назарга.
Лекин англаганим, сенсиз йўқ иқбол,
Сени билмаганлар лойиқ ҳазарга.

Осмонни дўппидек кийган тоғларга
Ўғлим ўхшасин деб тун-кун ёнаман.
Қирққокил қизимни узун боғларга
Умидвор етаклаб чиққан онаман.

Митти юракларда уйғотарман ҳис,
Мусибатли кўрсам кароқларингни.
Шунчаки нон кавшаб турмаслар, ҳаргиз,
Ватан, ўпсам тошу тупроқларингни.

Қат-қати муҳаббат гулдай ўсарлар,
Сенга бадниятлар – уларга ғаним.
Зарурда дўппили тоғдай тўсарлар,
Ўзимдай севарлар сени, Ватаним.

2009

* * *

Захириддин Мухаммад Бобурнинг мустакил-
лигимиз инъоми ўлароқ чоп этилган “Ғарибинг ан-
дижонийдур” номли девонида ўқувчилар эътибо-
рига илк бор ҳавола этилган жуда кўп ғазаллар,
рубойилар бор. Улардан бири ушбудир;

Асру кўп эмиш журъату ҳиммат сизга,
Рўзий қилгай Худой нусрат сизга.
Мардоналиғингизни бори эл билди,
Раҳмат Сизга, хазор раҳмат Сизга.

Хотирамга биринчи ўқишдаёқ ўрнашиб қолган
бу рубойий халқаро Бобур фонди раиси ва илмий
экспедицияси раҳбари, заҳматкаш олим, фидойи бо-
буршунос Зокиржон Машрабовга Ҳазратнинг мин-
натдорлигидай туюлди.

* * *

Балки тушларига киргандур Бобур,
“Ўғлонлар борму” деб, кўзларин ёшлаб.
Улкан юрагига чирмашиб ғурур,
Ёнди, ёнаверди Зокиржон Машраб.

“Тараҳҳум айлагил... Андижонийдур”,
Битиб, айтиб кетган ахир саркаш лаб.
Китобми, байтми у, қабрин хокидур,
Йиғиб келаверди Зокиржон Машраб.

Гоҳ Эрон, гоҳ Кобул, гоҳо Ҳиндистон,
Айланиб улуғлар изин қидирди.
Неки топган бўлса кезиб саргардон,
Тўтиёлар айлаб кўзига сурди.

Беш юз йил аввалги тақдирнинг иши
Боис кетган бўлса Бобур “Ҳинд сори”.

Унинг Андижонга қайтиб келиши,
Зокиржон Машрабдек ўғлоннинг бори.

Ҳазрат Ватанида қайта туғилди,
Ашъор ўқир ана... мамнун кўз ташлаб:
“Мардоналиғингизни бори эл билди,
Ҳазор раҳмат Сизга, Зокиржон Машраб”.

2009

Ҳарбийлар ҳақида қўшиқ

Дунё билар қаҳрамонлар тутган кўрни,
Бир зарб билан қайтаргайдир ёвуз зўрни.
Ўғлонлари Алпомишга авлод бўлган
Ўзбегимнинг улуг сафда бордир ўрни,
Ҳур Ватаннинг тилагани тинч-омонлик,
Мард йигитнинг ҳар қадами қаҳрамонлик.

Улғайтирар улуғларнинг сабоқлари,
Юксалтирар Ҳумо қушли маёқлари.
Онажонлар берган меҳр, муҳаббат бор,
Даҳлсиздур кўрғонлари, чорбоқлари,
Ҳур Ватаннинг тилагани тинч-омонлик,
Мард йигитнинг ҳар қадами қаҳрамонлик.

Ота макон деган онлар сурур тўла,
Ўзбекистон деган жонлар ғурур тўла,
Ўзлигига, ўз ўрнига эга эл бу
Мустақиллик ичра йўли оқ нур тўла,
Ҳур Ватаннинг тилагани тинч-омонлик,
Мард йигитнинг ҳар қадами қаҳрамонлик.

2010

Чегарада сергакларга ватан бу

Алпомишлар кўкрагида олов бор,
Чорловга шай турар тулпор-тўриклар.
Ўзбекистон фасллари мафтункор,
Сарҳадларин хушёр мардлар кўриклар.

Муҳаббатли юракларга Ватан бу,
Чегарада сергакларга Ватан бу.

Оймомодан ёғилади кумуш нур,
Оролана бошлар йўллар, йўриклар.
Элнинг озодлигин бузмас хавотир,
Истиклолин хушёр мардлар кўриклар.

Муҳаббатли юракларга Ватан бу,
Чегарада сергакларга Ватан бу.

Майда тоши, ҳатто чўпаги азиз,
Сувлари кўнгилга куяр кўшиқлар.
Ёмон ният бирлан ташлолмаслар из,
Сарҳадларин хушёр мардлар кўриклар.

Муҳаббатли юракларга Ватан бу,
Чегарада сергакларга Ватан бу.

2010

Она дейди...

Болам аскар либосин
Элу элат танийди,
Кийса уни ҳамиша
Паҳлавону мард кийди.
Шу либосда гурсо-гурс
Қадам боссам қанийди...
Дея билса ҳар ўғлон
Бу Ватаннинг бағри бут.

Отанг аскар либосда
Ғурурга тўлган, болам,
Оғанг аскар либосда
Алпомиш бўлган, болам,
Ёғий айюҳанносда
Йиқилиб ўлган, болам
Буни билса ҳар ўғлон
Бу Ватаннинг бағри бут.

Туғилган тупроғини
Ватан дер одамият,
Ватан деса қонида
Жўш уради ҳамият,
Аскар либос ярашиб,
Дилга солиб оқ ният,
Мағрур турса ҳар ўғлон
Бу Ватаннинг бағри бут.

2014

Ҳимоячингман, ватан...

Онамнинг алласида,
Ватан, исминг бор эди,
Бешигимни тебратиб
Шундан ғурурга тўлган.
Мен сени суйиб ўсдим,
Меҳрингни туйиб ўсдим,
Онам тутган оппоқ сут
Мўъжизага ёр бўлган.
Ёвкур мардингман бугун,
Ёвга букилмас тизим,
Ҳимоячингман, Ватан,
Ҳимоячингман ўзим.

Мангуберди бобомнинг
Ёдидан чироғландим,

Далаю дашт, боғингга
Жоним билан боғландим,
Тупроғингга из боссам
Томиримда ўт ёнди,
Еру кўкинг тинчлигин
Асрамоққа чоғландим.
Ёвкур мардингман бугун,
Ёвга букилмас тизим,
Ҳимоячингман, Ватан,
Ҳимоячингман ўзим.

Йўлу йўлакларингнинг
Файзи баланд, гулнафас,
Ҳар ғунча, ҳар япроқда
Онам бергандайин сас,
Ғаним нима, ёв нима,
Кўксим менинг қалқондир,
Улуғ сафда турибман
Мени болам десанг бас.
Ёвкур мардингман бугун,
Ёвга букилмас тизим,
Ҳимоячингман, Ватан,
Ҳимоячингман ўзим.

2014

Қўшиқ

Орзуларим чаман, гулбоғ,
Оққушларга яқин ўрток,
Ҳайратларим ёнган чирок –
Сезмай қайда юрибсиз?

Соч тўлқиним сабо сабаб,
Юз ёлқиним наво сабаб,
Изҳорим йўқ ибo сабаб,
Сезмай қайда юрибсиз?

Исмингизга боғлик ғуссам,
Иложим йўқ кўнгил узсам,
Умримни бахш этай десам,
Сезмай қайда юрибсиз?

Куним мушкулми ё осон,
Мен биларман, билар осмон,
Келсангиз не бўлиб посбон,
Сезмай қайда юрибсиз?

Кўчангиздан ўтганим-ўтган

Машраб бўлдим ўзим ҳам сезмай,
Бир дийдор деб аламлар ютган.
Дарчангиздан кўзимни узмай,
Кўчангиздан ўтганим-ўтган.

Эй юзи гул, лаблари гулқанд,
Деворингиз бунчаям баланд,
Юрагимни этгани пайванд
Кўчангиздан ўтганим-ўтган.

Шамолларга рашким келади,
Мен ҳам девор ошгим келади,
Ким тушунар, кимдир кулади,
Кўчангиздан ўтганим-ўтган.

Соғинмайсиз мени сира ҳам,
Ёмонманми шунча, маликам,
Васлингиздан тиланиб малхам
Кўчангиздан ўтганим-ўтган.

Наҳот кўнгил йўлимиз айри,
Сарғайтирди севгининг сайри,
Борми мендек гадога хайри,
Кўчангиздан ўтганим-ўтган.

Оловланди соғинчининг чўғи,
Азоб экан ҳаддан ортиги,

Бир кўриниш беринг ҳеч йўғи,
Кўчангиздан ўтганим-ўтган.

Кетаверар қайсар қадамлар,
Нетай дарвеш қилди бу дамлар,
Нима деса десин одамлар,
Кўчангиздан ўтганим-ўтган.

2012

*Муҳаммад Алининг “Улуғ
салтанат қитоби лутолаасидан
сўни*

Буюк сўзга ошиқлик бахшидаси жон бўлди,
Фасл нима, кун нима, фидолик ҳар он бўлди.

Тахайюл шаробидин беҳуш айланар олам,
Кечмиш мозий саслари дорию дармон бўлди.

Муаррих ойнасидан жилмайиб боқмиш ҳилол,
Кумуш нур оғушлари рақси хиромон бўлди.

Не тонгим ҳар йўл фахр, ҳар окин сув ифтихор,
Кўнгилда ёнган чироқ – илоҳий инъом бўлди.

Рухни бойитиб қўйган мўъжизага салламно,
Дил дегани муҳаббат яшаган кўрғон бўлди.

Соҳир сўзнинг ишқида куйиб ёнган вужудга
Мунтазир давот кучган садоқат гирён бўлди.

“Ё Муҳаммад Али” деб патқалам туширмиш арш,
Қўлагич бобо Темур, пир – Соҳибкирон бўлди.

Ҳақиқат бу, буюклар, буюк сўз ичра мангу,
Минг-минглаб Замиралар шайдо китобхон бўлди.

2015

Таржи малар

АЛЕКСАНДР БЛОКДАН

* * *

Сен билан учрашиш – даҳшатдир билсам,
Учрашмаслик эса унданда баттар.
Ажаблანаяпман бунга ўзим ҳам,
Муҳрланиб борар бу кадар.

Кўчада соялар юришибди жим,
Англолмайман хушёрми, мудроқ.
Черков зинасига қадалдим,
Қайрилишга қўрқаман бироқ.

Қовоқ уйиб пастлайди осмон,
Бутхонани ўрар бу чокда.
Биламан сен шунда, яқинсан бу он,
Йўқ, сен йўқсан, сен ўша ёқда.

* * *

Қачонлардир узун ғамлар
Иккимизни боғлади.
Кунни бирга кутдик, дилбар
Ҳам ложувард чоғларда.

Оқшом сўнди. Титрар қўллар,
Ўт гурлаган у нафас.
Жим из босдик. Ғамгин кунлар
Синик-синик берди сас...

Ўша тотли ғамга ҳозир
Умримни ҳам берардим...
Ўша жонбахш қўлларга бир
Лабларимни боссам жим.

* * *

Осмон қора тортди. Булут тизими
Эриб ёмғир бўлди. Тугади.
Илк юлдуз кўрсатди юзини,
Жилва қилди, кизил чўғ каби...

Тунлар яна тутарми, айтгин,
Тотли озор, шукуҳли онни,
Диллар топиб муҳаббат байтин,
Ҳис киларми висол, ҳижронни.

ФАЗУ АЛИЕВАДАН

* * *

Ёқламайман асло матриархатни,
Эркак устунлигин тарафдориман.
Фовлар, тўсиқлардан ғолиб, шиддатли,
Кескир туйғуларнинг ёриман.

Аёл устунлигин ёқламайман ҳеч,
Момақалдиروقдай эҳтирос
Ва ёвқур кўкраксиз эрта-кеч
Соғинч азобида қомоқлигим рост.

Аёл устунлигин ёқламайман, йўқ,
Эркаклардан эса бир талабим бор –
Қайғум, бахтим, ловуллаган чўғ
Янглиғ шеърларимга бўлинг сабабкор.

Аммо мен олмосдай метинман,
Кўзни ўйнатгудай муз қадар олмос...
Сиз уни эритинг, сеҳрланг,
Бу ҳақиқий эркакларга хос.

* * *

Азизим, олма ҳеч хавотир,
Кўз ёшимга босма дастрўмол.

Кўйиб бергин йиғлаб олай бир,
Сукут сақлаб жим кузата қол.

Йиғлаяпман, дилда ларзалар,
Ловуллаган орзум бор учун.
Сен ёнимда бўлган лаҳзалар
Муъжизалар менга ёр учун.

Йиғлаяпман, тўфонли борлик
Ичра гулхан баётим дея.
Чакмоқдайин шиддаткор, ёруф
Кунлар менинг ҳаётим дея.

Йиғлаяпман, сен билан бирга
Дунёнинг сирларин англадим.
Заҳматларим, битганим шеърга
Тўкилди деб кўнглим ранглари.

Йиғлаяпман, иқболим кўркем,
Мени суйиб, сийлади тақдир.
Жисмим кучли, юрагим улкан,
Ўз-ўзимни кашф этдим ахир:

Кўкрагингга қўйганда бошим,
Полапонга ўхшаб қоламан.
Ҳақлик учун курашда тошу
Ўткир нигоҳ бургут боламан.

Азизим, ҳеч олма хавотир,
Кўз ёшимга босма дастрўмол.
Кўйиб бергин йиғлаб олай бир,
Сукут сақлаб жим кузата қол.

Калалаққа пешвоз

“Шур-шур” – мана ёмғир ҳам тинди,
Майсаларда ялтирар шабнам,
Бошим ортга силкийман.

Энди –
Оғирлашди сочларим намдан.
Йўк, ўйламанг, тинмади ёмғир,
Дилим софлик яйратар ҳамон.
Сочларимда қолгани бир-бир
Кўйлагимга томяпти бу он.
Булут эди у биздан олис,
Паға-паға, уюм-уюмли.
Юракларга тутиб туйғу, хис,
Қатра бўлди эрка, суюмли...
Бу катралар мусаффолик чин,
Ювди майса, йўллар... барини.
Қалдирғочлар қорачиғларин,
Қабуларлар қанотларини.
Ўтлоқлардан ўтаман севиб,
Жилваланар камалак шу зум.
Яланг оёк, ёйиқ соч, ивиб...
Унга пешвоз чикаман ўзим.
Мойчечаклар яшнарсун ичиб,
Живирлари чиройли бирам.
Ҳам қувониб, ҳам бироз чўчиб
Юмалайди гуллардан шабнам.
Қўлларимни қанотдек ёйиб
Кўкка қараб орзу этаман,
Бир кун ўша юксак, ажойиб
Камалаклар билан кетаман.
“Шунда сира йиғламанг менга,
Аза очманг руҳимга оғир,
Шеърлар билан қайтгум заминга
Бўлиб худди шундайин ёмғир”.

* * *

Ўйламаган эдим қайтаман дея
Ўзимиз тарк этган ўтли дунёга.
Ўйламаган эдим қайтаман дея
Тўлиб аввалгидай ёлқин зиёга.
Билмовдим, худди шу олов бағрида

Аниқ кўринар деб ҳар босган изинг
Куну тун аламли соғинч захридан
Гулхан янглиғ ёниб боряпман ўзим.
Қадам изларингни кўряпман бу пайт,
Қайтмоқ учун қудрат топа олсанг, қайт.

* * *

Севгилим, сену мен қанотмиз бир жуфт,
Учаётган қушнинг бир жуфт қаноти.
Қўшилишиб ёнган икки ўт –
Икки қалб – битта ишқ бўлган бисоти.

Дил билан сезамиз қайси ғам, қай дард,
Дўст дилин гўёки тиғда тилади.
Бирин соғинч эса, бирида албат
Оғриқ сезилади, шу он билади.

Келиши муқаррар бир кун бор лекин,
Тайёр туриши шарт бу кунга ҳар қалб.
Совуқ тобут узра бош эгиб секин
Дўстин кузатмоқ-чун сўнг йўлга йиғлаб.

Таъкиду пўписа ё баҳс – беҳуда,
Одамийлик феъли йўқдир ўлимнинг.
Маҳв этмас икки дўст жонин бир кунда,
Боқийлик ҳам бермас икковига тенг.

Майли мен аввалроқ ўтай дунёдан,
Сенга узун умр берсин худойим,
Ҳаётдан олмишинг бўлсин зиёда,
Бахрамандлик ичра яшагин доим.

Тақдирга ялинай: Майли мен... аввал...
Аммо бир ўй қийнар қалбимни менинг.
Кўз юмсам... ким суяб сени у маҳал
Бўлиша оларкин қайғунгни сенинг.

ПАБЛО НЕРУДАДАН

* * *

Сен табассум қилганда, эркам,
Жилмаяр ям-яшил дарахтлар.
Уларнинг энг янги япроқлари ҳам
Қувончдан учгудай чарақлар.
Кумушланган борлиқ бағрига
Хусн бўлиб турган ҳар дарахт
Хусн жамлар ўзига яна
Юксакларга бўй чўзиб бу вақт.

Чилилик фариштам, Кордильернинг суюмли қизи,
Ўзинг ҳам сезмасдан, табассумингнинг,
Жарангдор кулгунгнинг кумуш тиғи-ла
Тонгда ҳам чошгоҳда,
Тунда – юлдузли.
Хушбўй асал ҳидли ўтларни
Гўё дасталайсан, ой юзлим.
Гўзал, яшил барглар
Қушдек учиб ўйнар бу лаҳза.

Сен табассум қилганда,
Яшил-яшил барглар чиқариб
Кўкка бўй чўзади
Менинг умрим дарахтлари ҳам.

ШАФИҚА ЁРҚИНДАН

Азизим

Эй менинг яғонам, эй азиз дўстим,
Ишқли оламимда бекаму кўстим.
Таваллуд кунимда совға айлаб сен
Саломинг йўллагил,
Бир ноёб мато
Янглиғ қатларига меҳр жойлаб сен.

Мен ундан топайин томирларида
Қонмас, олов оққан қўллар тафтини.
Қорачикда айтар рози айланган
Кўзларнинг таборак аҳдини.

Бу саломдан
Топай кўнгил яширган
Орзу ниҳолининг япроқларини.
Жисму жонинг ичра соғинч оширган
Муҳаббатнинг ошкор титроқларини.

То таваллуд куним худди баҳордай
Турфа ифор, сирли нурга йўғрилсин.
Ҳижрон туни мағлуб этган тонгларим
Ғолиб манглайига туғ илсин.

Эй менинг азизим, эй менинг дўстим.

* * *

Бугун дийдорингга шундай муҳтожман,
Худдики қалдирғоч баҳорга,
Мажнунтол анҳорга,
Чечаклар куёшу сабога,
Такводор дил эса Худога
Очиққани каби васлингга очман.
Дийдорингга сенинг муҳтожман.
Ишқли нигоҳларинг мен учун меҳроб,
Саждалар қиларман, этарман тавоб.
Ибодат маҳали дуолар этай,
Дил керагим бўлгин – садағанг кетай.
Кўнглинг дарчасини рухсоримга оч,
Бу мен – дийдорингга орзиққан муҳтож.

ЗАМИРА РЎЗИЕВА ИЖОДИ ҲАҚИДА УСТОЗЛАР ФИКРЛАРИ

Юракда очилган цуллар

80-йилларнинг иккинчи ярмига келиб ўзбек миллий шеърлятида истиклол туйгулари юксак бадий бўёқларда ифодалана бошлади. Шеърлят ўзининг кадимий ва навқирон ўзанларига кайтди. Бадий сўз Инсонни, унинг рухий оламини теран фалсафий тасвирларда ифодалашга киришди. Адабиётдаги бундай сифат ўзгаришлари, албатта ёшлар ижодида ўзининг бир қатор ибратли намуналарини кўрсатди.

Адабиётга катта тўлқин билан кириб келган Усмон Азимов, Хуршид Давронлардан кейин Абдували Кутбиддин, Муҳаммад Юсуф, Икром Отамурод, Эшқобил Шукур, Ҳалима Аҳмедова, Зебо Мирзаева, Абдулла Қўшбоқ каби ёшлар ўз оҳанглари билан мухлислар эътиборини жалб этдилар.

Замира – Андижон фарзанди. Бу юртнинг табиати, одамларидаги рухий поклик, улуғ алломаларга ҳурмат туйгулари шоира шеърларида алоҳида жозоба билан тасвирланади. “Андижон” шеърида у куруқ, баландпарвоз, ялтироқ тасвирларни четлаб ўтиб, юртга бўлган муҳаббатини оддий, самимий ташбеҳларда ифодаляди;

*Манглайи муқаддас – туг илсанг,
Қароги қуриган дарё – тикилсанг.
Жон-жаҳони қақшар йиқилсанг,
Андижон бу, Андижондай сев.*

Замира шеърларининг лирик қаҳрамони “ғамдан тож илган Бобур” рухиятидаги изтироблар билан, Қўқон томонлардан Ойимқишлоқ елларини соғинган Нодираи даврон кечмишларидаги тўлқинлар билан яшайди.

У ошиқ. Унинг сиғингани, соғингани муҳаббат. Унинг ишқ изтироблари тасвирига бағишланган шеърларида илоҳий руҳга ошиқлик кайфиятлари ҳам тасаввуфона оҳанглар воситасида берилади. Шоира аёл қалбининг нозик қатламларига нигоҳ ташлар экан, бир ўринда шундай дейди;

*Дилим садога бўл Ҳақ хатларига,
Бошлар ул Улуғлик хилқатларига.*

Бу даврга келиб Андижон адабий муҳитида ҳам бир қадар жонланиш юз берди. Абдунаби Бойқўзиёв, М.Хушвақт, Ҳалим Карим, Замира Эгамбердиева, Ғ.Асрон каби ёшлар фаолият кўрсата бошладилар. Мана шу тўлқин сафида Замира Рўзиёва ҳам бор. У ўз тенгдошларига нисбатан сермахсул. Унинг чоп этилган тўпламлари аллақачон ўз ўқувчисини топган, адабий танқид диққатини тортган.

Унинг шеърлари марказидаги лирик қаҳрамон аёл бўлгани учун ҳам латофат, нозиклик, поклик туйғулари устувордир. У ўтмиш, бугун ва эртанинг хаёли билан яшайди. Фарзанд камолида давр камолини кўради. У бир ўринда “Айт қанча бож керак, мендан ол, мендан, Боламнинг бўғзини тинч қўйгин ингроқ. Бу маънос кўзларни соғингин шодлик, Бу кичик кўнгилни ёритгин, чироқ” дея бемор фарзанд қошида унсиз чирқираётган она кечинмаларини ифодалайди.

“Улуғлик хилқатлари” – қаерда? Унга қандай этишмоқ мумкин? У покиза руҳда. Руҳ манзилларига имон сўқмоқларидан ўтилади. Хўш, унга етгач, нима бўлади?

*Гул янглиг суюмли, нур янглиг тоза
Руҳ кирар эзгулик хизматларига.*

Зотан, “эзгулик хизматлари”ни адо этиш барча маънавий покиза қалб соҳибларининг имоний бурчидир. Бу йўлда у “Яссавий ҳикматлари”га

суянмоқни одат қилмоғи керак. Нега? Хатолардан кутулмоқ учун. Рухий покланиш жараёнларини бошидан кечираётган лирик “мен” Яратганнинг чашми зиёсидан қувват олар экан, яна хаёлидан ўша фикр ўтади: “замбил-замбил хатолар...” демак, у бир нарсани англаб етган; руҳан покланмасдан истиқлолга эришиб бўлмайди. Бунинг учун эса, инсон ўз-ўзини англаб етиши, қайта қуриши керак. Замира яратган лирик қахрамон ана шу оғир ва зиддиятли жараённи бошидан кечираётган инсон. Табиийки, унинг қалб олами фикрлар жанггоҳига айланди. Шоира диққатини ана шу курашлар нуқтасига қаратар экан, холис туради. Шу сабабли бўлса керак, унинг шеърларида ўз-ўзи билан юзма-юз турган қалб манзаралари тасвири етакчилик қилади.

Шоира Бобур, Нодира, Чўлпон, Дукчи Эшон каби тарихий шахслар ҳақида ёзадими, эрку камолини ҳам ўйламай эртаю кеч пахта деб жон койитиб юрган деҳқон ҳақида ёзадими, муҳаббат боғларидан гуллар эмас, хазонлар териш насиб этган куйган дил ўртанишларини қоғозга туширадими – кўз олдида битта нарса – имон туради. Ва у тимсол даражасига кўтарилади.

Унинг лирик қахрамони Ватанни имондек севади, руҳдек кадрлайди. Дукчи Эшон тилларидан айтилган шу фикрлар илдизи замон ва унинг бугунги оғриқлари билан чамбарчас боғланиб кетган:

*Ҳозир кўзим очиқ, унга чўккин, юрт,
Ололмастар қароғимни тичоқлаб.
Болам дегин, манглайимдан ўпгин, юрт,
Мен ўлайин Диёнатни кучоқлаб.*

Замира шеърятни эҳтиёж деб биладиган шоира. У шунчаки сатрлар тизмайди. У танлаган сўзларнинг қалби бор. Қалб эса қувончу изтироблар билан бирга яшайди. Зотан, кун ва тун, захру бол,

адолат ва разолат бу ёруғ дунёда доимо ёнма-ён келади. Шоиранинг лирик “мен”и қалбидан отилган шодликда қайғу шамолларининг аччиқ изғиринлари, аламларида эса эртанги кунда туғилажак эрк қувончларининг эпкинлари аралаш келадики, буни ҳам янги шеърятга хос нафас деб қараш керак...

Шоира таржимаи ҳолига маълум жиҳатлари билан ўхшаб кетадиган қуйидаги сатрларда эртанги кунга нисбатан ёруғ умид нурлари жилваланиб туради;

*Ўттиз бирни излаб жовдирар умид,
Ўттиз бирдан ечим қутар тугунлар.*

Юқоридаги сатрларни ўқиғач, беихтиёр дилингизга А.С.Пушкиннинг шоир ўттизгача маълум бўлади деган сўзлари ёдга келади. Ва кўнгилда “Замира шоира сифатида аллақачон шаклланиб бўлган” деган фикр уйғонади. Ўттизгача ёзилган шеърлардаги фикрни тоғ чўққисидан шиддат билан отилаётган шалолага қиёсланса, ундан кейин ёзилган шеърларни ўз-ўзини топиб аниқ манзил сари интилган ирмоққа менгзаш мумкин. Замирада ҳам фикр тиниқлашиб, теранлашиб бормоқда. Сўзда теранлик, тиниқлик, бадийлик бирлаша олсагина чинакам шеърят туғилади. Бу йўлда Замирага омад тилаймиз.

Исмоил ТЎЛАК,
филология фанлари доктори, шоир.

1994 йил

Андижоннинг шоира қизи

Андижоннинг ёлқинли қалб соҳибаларидан шоира Замира Рўзиеванинг номи нафақат Андижонда, балки бутун Ўзбекистонда ҳам ўқувчиларга яхши маълумдир. Шоиранинг “Атиргулга айланаман”,

“Мунаввар юртим”, “Қирк ўрим соч”, “Гул ислари”, “Офтобжамол”, “Сарчашма “ номли шеърлий китоблари аллақачон ўқувчилар қўлига етиб борган.

Замира – том маънода ҳассос шоира. Унинг шеърларидаги энг яхши хусусият: уларда гупуриб турган самимийлик, шакл ва мазмунда – оҳорлиликдир. Кўнгилдаги ҳис-туйғуларини ўқувчидан яширмайди, балки ўқувчини ўзининг сирдошига айлантириб олади, унга дардини айтиб руҳи енгил тортади. Айниқса, муҳаббат мавзусидаги шеърлари бағоят самимий. Синглимиз шеърларининг яна бир фазилати – уларнинг тугилган макон – Андижон билан фахру ифтихор этиш туйғусига йўғрилганлигидир. Жуда кўп шеърлари, “Жон риштаси” достони (буни дoston эмас, балки қасида деган бўлардим) Андижоннинг мадҳи – тимсолига бағишланган.

Шоирада халқимизнинг ўтмишида ўтган улуғ фарзандлари билан ғурурланиш туйғуси кучли. Шоиранинг “Ташнадил” номли янги китоби буюк ватандошимиз Заҳириддин Муҳаммад Бобурга бағишланган. Ўзига хос хусусиятга эга бўлган бу китобга киритилган манзумалар мавзуси Бобур ёди ва қаҳрамони Заҳириддин Муҳаммад Бобурдир. Гарчи китобдаги шеърлар байтларга татаббуълар ва мухаммаслар дейилса-да, мумтоз адабиётимиздаги татаббуълардан фарқ қилади. Масалан, Алишер Навоийнинг Ҳофизга боғланган татаббуъларини эслайлик. Шоира фахрланиш йўлидан бориб Бобурмирзонинг бирор сатри, сўзи, ибораси, ғазали, “Бобурнома” манзаралари, жасорати, шижоати кўнглига учкун солган бўлса, шу баҳонада уйғонган туйғуларини дадил шеърга солади, ўзининг воқислик туйғуларини, фахрланиш ҳиссини ифодалайди. Шоиранинг Бобурмирзога бўлган эҳтироми у туғилган макон – Андижонга, Ўзбекистонга эҳтиромидай туюлади. “Сочининг савдоси тушди”,

“Баҳор айёмидур...” каби газалларига боғланган мухаммаслар эътиборга лойиқдир.

Ҳар кимки мени сўрса саломимни дегил, деб ёзган эди улуғ адиб. Аллоҳга шукур, Захириддин Муҳаммад Бобур ҳазратларини сўрагувчилар, саломини сўрагувчиларга етказиб қўювчилар кўп. Уларнинг сафи ҳеч қачон узилмайди, балки кўпайиб боради. Андижоннинг шоира қизи Замира Рўзиева ҳам ана ўша сафда эканлигини кўриб қувонаман ва унга янгидан-янги илҳомлар тилаб қоламан.

Муҳаммад АЛИ

*Ўзбекистон халқ ёзувчиси,
Давлат мукофоти лауреати.*

2009 йил

Андижон тошонлардан...

Ҳаётда шундай одамлар бўладики, улар элликдами, олтмишдами, ёшидан қатъи назар иштиёқ, муҳаббат билан бир ишни бошласа, гўё ҳаётни янгидан бошлагандай киришиб кетаверади. Мен Замирабегимни ана шундай умид фуқароларидан бири деб биламан. Шоир вужудига кўнгил чироқ. Ундан таралаётган нур ёш танламайди. Менга қолса шоирани балоғат остонасига қадам қўйди дейиш мумкин. У билан суҳбатлашганимда бу фикрга яна бир марта иқрор бўлдим.

*Кашф этганим, топган дунём бунча номард,
Кўз очирмас кипригимга осилган гард.
Мен биламан, сиздан кетсам ишқ ўлдирар,
Кетмасам гар ўлдиради ёри бедард.*

каби дардли мисраларни хўрсиниб ўқиганида у ёш, муҳаббат изтиробларини бошидан кечираётган малоҳатли аёлга айланган эди... у турли мавзуларда

эркин калам тебратади. Ижтимоий мавзулар, хусусан Ватан ҳақида ёзганда ҳам сатрлари қайроқ тошлардай жаранглаб туради.

*Ватан, топгай муқаррамлиг санда жон,
Сенингсиз афсусу армон, пандда жон.*

*Сен бобомдан қолганим – чўнг бойлигим,
Ўғлим, қизимга ўткай чиққанда жон.*

Бировларнинг ортида у эккан ниҳоллари кулф уриб, гуркираган боғлар қолади. Қай бировларнинг ортида эса сароб жимирлаган куп-қуруқ дашт... Замирабегим эса бу довонга ўнга яқин янги китоблар, тўртта фарзанд, қатор жаннат чечакларидай набиралар билан келди. Юрак эса ўша-ўша ҳар лаҳзада учмоққа қодир, чарх ураётган куш... чеҳра ўзлари айтгандай – “офтобжамол”, нигоҳлар ўйчан, сир-синоатли...

Замирабегим!

Сиз Заҳириддин Муҳаммад Бобур ҳазратларининг “андажон”и қолган, Моҳларойимдай бахту бебахтликнинг бор қадахларини мард туриб сипқорган чин оймнинг ҳилпираган этақларини, куштумшукли ковушларини ўпган Андижон тупроқларида таваллуд топгансиз. Илло буям бежиз эмасдир.

Андижон томонлардан ишқу ўт, меҳру муҳаббат шамоллари келади.

Мозийдан тортиб то ҳануз Андижон томонлардан миллат юкига елка тутиб, унинг шон-шавкатини то абад кўтарадиган паҳлавони замонлар, инжа нафас маликаи давронлар келади. Биз бунга ўрганганмиз ва хусусан, Сизнинг ижодингизга ҳам шу баланд нуқтаи назардан қараймиз. Буни унутма-гайсиз.

Илоҳа, сизнинг юрагингиз, ижодингизни ҳам ана

шу илоҳий руҳий кучлар кўтарсин. Сизга эҳтиром билан

Ҳалима ХУДОЙБЕРДИЕВА
Ўзбекистон халқ шоири

2005 йил

* * *

Гўшакдан андижонча лаҳжа янгради. “Янги китоб тайёрладим, опа, бир ўқиб чиқишингизни хоҳлардим-да!...”

Рисолангни ўқияпман қайта-қайта,
Нигоҳларим чакнаб тўхтар ҳар бир байтда.

Машрабона хонишингдан айланайин,
Минг пардали торларингга бойланайин.

Эшитяпман юрагингнинг дупурларин,
Юрагингмас, депсиняпти дулдулларинг.

Она сойим, она лойим таъми сенда,
Нени кўргим келган бўлса – жаъми сенда.

Замираой, сен бошқача, сен бўлаксан,
Милён дилга куя билган бир юраксан.

Ғайратингдан ҳайратдаман, сингилжоним,
Бори, йўғи битта жонсан, тингин, жоним.

Бекор айтдим, бекор айтдим, тинмагайсан,
Чунки, ойим, сен заминдан унмагансан.

Дебсан, “Учиб келдим арши аълолардан”,
Демак, кучу сўз олурсан самолардан.

Бибихоним тушиб, боланг ухлотади,
Моҳларойим бошинг силаб уйготади.

Тонглар Бобур келар миниб тулпорини,
Дарвозангга илиб кетар туморини.

Иншооллох, улар рози байтларингдан,
Шеърга солиб табораклар айтганингдан.

Муҳаббатни куйлаганда девонасан,
Битта ўзинг мингта Зеби, Зевонасан.

“Ҳижрон жар”дан бутун чикқан малак ўзинг,
“Ҳижронзада” умр ичра ҳалак ўзинг.

Ошиқона куйлашларинг бахшиёна,
Орифона ўйлашларинг бахшиёна.

Бахшиёна исм қўйдим китобингга,
Бахшида жон сачрамоқда рубобингдан.

Синглим, сенга Аллоҳ баланд ақл берди,
Бўйингни ҳам расо берди, адл берди.

Этагингни ўғил-қизга тўлдирди у,
Бой ойимлар қаторига қўндирди у.

Эгам берди гулузору болазорни,
Юрагингга қамаб қўйди булбулзорни.

Булбулларга дўниб юргин, Замиражон,
Кўнгилларга қўниб юргин, Замиражон.

Сендай замондошларим бор, билки, бойман,
Андижонлик опагинанг Турсун Ойман.

Турсуной СОДИҚОВА

*Ўзбекистонда хизмат кўрсатган
маданият ходими, шоира.*

2007 йил.

Атиргулга айланган шоира

(Устознинг дил изҳори)

Шеър нима ўзи? Қандай пайдо бўлади? У кимга керак?

Шеър кўнгил. Шеър юрак садоси. Кўнгилдан кўнгилларга, юракдан юракларга ўтади. Хаяжонга солади, йиғлатади ва кулдиради ҳам. Шеър айтган юрак тилга зарб беради, тилдан тилларга ўтиб, ҳаётга хизмат қила бошлайди.

Шоир кўпни кўрган, турмуш қозонида “пишган”, тарихни ҳамда бугуннинг ва келажакнинг дардини қалбга жойлаган бўлиши керак. Юзакилик, сўзбозлик, қофиябозлик, зўрма-зўраки, ёлғон шухратпарастлик ва ғаразғўйлик каби иллатлардан холи бўлиши зарур. Покиза туйғулар, ўткир илҳом ҳамиша шоир қалбида ҳукмрон бўлсин. Бундай олий руҳий куч-қувват албатга Аллоҳ инъомидир. Унинг замирида тинимсиз ўқиш ва уқиш, ўрганиш ва яна ўрганиш, кенг кўламадаги оғир меҳнат захматлари бор. Шоир бўлиш – бу бахт эмас, қисмат, башафқат тақдирнинг ишидир. Чидаганга чиқарган деган гапнинг ўзи.

Бир татар шоири ижод ҳақида шундай деб ёзган:

*Нолима, маккор ҳаётга
Қарши жанг қил ҳар куни.
Бу курашда ёки жон бер,
Ёки мағлуб эт уни!*

Ана, кўрдингизми, шоирлик меҳнат, меҳнат ва кураш экан, тўсиқларни мардона енгиб ўтиш экан.

Яқинда шоира Замира Рўзиеванинг “Атиргулга айланаман” номли бир кичкина шеърлар тўплами кўлимга тушиб қолди. Ўқиб чиқдим ва бир огиз гап айтгим келди.

Ҳозир республикамизда истеъдодли шоиралар

анчагина. Замира улардан қолишмайдиган, балки ортиқ томонлари ҳам бордир. Унинг ижодига катта адабиёт нуқтаи назари билан қараш лозим экан.

Баъзан ёнимиздагини “Ўзимизники” деб унчалик эътибор бермаймиз. “Ёнингдан оққан ариқ” деб шунга айтадилар. Лоқайдлик ёмон нарса. Биз билан ёнма-ён яшаб ижод қилаётган яна бир Саида Зунновани пайқамай қолибмиз шекилли.

Замира Рўзиева шеърлари ҳароратли, эҳтиросга мўл. Сатрларига фикр ва ақл яширинган. Уларнинг ҳаммаси жўшқин меҳр билан битилган. Келинг, энди шоира кашф қилган сатрларга диққатни қаратайлик:

*Хазонлар авраган ариқ шеър ўқир,
Маҳзунлиги менинг каби... тингладим.
Дунёга ишқ дея келганман ахир...*

Ёки шу шеърнинг мана бу бир байтига эътибор беринг:

*Бир хато тортиги бўлди минг азоб,
Унга жон итими ўзим уладим.*

Шеър дегани шу-да. Инсон қалбининг нозик пардаларини таранг тортади.

*Эй дил, бунча қайсар бўлдинг,
Жонима дардисар бўлдинг...
Қаёқданам шу бедилни
Севдинг-а, хокисор бўлдинг.*

Шоира “ишқ ранги”, “гул оҳанги”, “тўлғоқли тунлар занги”ни қофияга солади-да, уларни истар киши бўлса, “кўнглимга боқ”син, дейди.

Замира шеъриятида халқ ижоди оҳанглари ва мумтоз шеъриятимиз усуллари ўзига хос йўсинда кўринади. У бир газалида ёрқин бир байт яратади:

*Рутубат ханжари ботгай,
Вале мағлуб бўлар жон йўқ,
Манга саркарда ҳам, ҳам зўр
Сипоҳим муҳаббатдур.*

Шеърнинг гўзаллигини намоёиш қиладиган нарса бу самимийлик. Ҳаётга ошиқлик эса, юксак фуқаролик бурч. Халқ ва миллатни севиш, Ватан қиёфасини ичдан ҳис этиш, буюк маслақдир. Шунингдек, ҳар шеър жонли, манзарали бўлиши лозим.

Замира кўпинча гўзал, тиниқ образ яратишга эришади:

*Ёраб, мени қучар йўқолган хаёл,
Кўкламги қирларнинг сувратин ўпиб.*

Яна бир ибратли мисол:

*Мана, мен – томларни ёпган қизгалдоқ,
Мана, мен, – қирларга шошилган ёмғир...*

Шоира кишиларни олийжанобликка, яхшилик ва бағрикенгликка чакиради;

*Қўлларинг толгандир тошлар отиб, дўст,
Бир озгина чалғи, дил ўйнатиб, дўст,
Қўяйлик кемтикка ялғиз чатиб, дўст,
Баҳорга ярашиб тушсин кўнглимиз.*

Замира Рўзиеванинг навбатдаги бу янги китобчасига кирган шеърларни ўқиб хурсанд бўлдим. Андижонда яна катта бир ижодкор борлигидан бағрим тўлди. Ўзбек шеърляти боғида ҳамюрт бу шоирани хазон билмас атиргулга айланиб қолганига имон келтирдим.

Тўлан НИЗОМ
Ўзбекистон халқ шоири
“Андижоннома”, 2004 йил 3 апрель

МУНДАРИЖА

Шеърлар

Ватан	5
Ўзбекистон	5
“Борликнинг эшигин қоқар субҳидам...”	5
Тонги лавҳа	6
Қудрат	7
Зулфия опага	8
“Менинг сендан олган эхсонларим...”	8
Мен ўшаман	9
“Ўн етти ёш, кўмсадим сени...”	9
“Пишқириб боради поезд бетиним...”	10
Бодомзорим тўлиб кетди	11
Кузги боғларда	11
“Фасллар айланар тўхтамай бир зум...”	12
“Нега жимсиз, нега сокинсиз...”	12
Эхтиром	13
Тунги соҳил	14
Ўсма	15
Онам хати	15
Куз япроқлари	16
Куз	16
Камолот	17
“Мен дунёга келдим...”	17
“Биласизми, сиз деганимда...”	18
“Қадамнингиз бойчечакнинг устига тушди...”	19
Дугонам Пўлатойга	19
“Сиз ҳадя этдингиз, Сиз...”	20
Қишлоқдаги ўйлар	20
Юртим	21
“Суюк бойчечакнинг изидан...”	21
“Кўй энди, дардларни улоқтир, синглим...”	22
“Энди тонгни қуюқ-қуюқ туманлармас...”	23
“Шунчалар оқмиди олча гуллари...”	23
“Толиққан кўзимни очдим. Туман йўқ...”	23
Раҳима холанинг кўзлари	24
Бу юрт	25
Ўғлим Бехзодбекка	26
Изтироб	26
“Фасллар айланар...”	27
Янги йил олди ўйлари	29

“Раҳм қилгил минг бўлакли азиз жона...”	31
“Ота, бу юрт зарга тўла...”	31
“Қўлларимни чўзим...”	32
Топишмоқ	33
“Сиз келсангиз агар...”	33
Широк ҳақида	34
“Қандай тушунтирай ўзимни...”	35
“Бошқачароқ ўйла...”	36
“Япроқлар бандидан узилмай туриб...”	37
“Юрак, севасанми бу маъсум қизни...”	37
Ўткирбек оғриган тунда	38
“Кафансиз кўмилганлар”ни ўқиб	39
Ўзбек	39
1937 йил	40
Ойбек	40
Ўзини унутган яқинимга	41
“Бир дилча тўлдириб дунё камини...”	42
“Чор тарафга қараб кўрганим қувонч...”	42
Широк	43
“Бугун дала-ховлида гул, этакда гул...”	43
“Боғларини ҳур шамоллар излайдиган...”	45
“Сим-сим ёмғир ёғар, эрир ғубор, кир...”	45
Хурлик туйғулари	46
“Ўзимни ўзимга танитар бу кун...”	47
Уйғонган миллат	47
“Дил кашф этган, дил яратган...”	48
“Недир дегим келар сен ҳақда, Ватан...”	49
“Кеча тугаб борар...”	50
Онамсан сен	51
“Изтироблар кийнар куйган юрагимни...”	52
“Эрк келганда...”	52
“Бинафшажон...”	53
“Жонимни садоға олсин сўроринг...”	54
Сароймулкхонимга	55
“Бибим десам кўздан тўлин бир ой ўтди...”	56
“Не сиру синоат бул...”	57
“Сен аршдаги фариштага, хурларга хеш...”	58
Шавкат Раҳмон хотирасига	59
“Хотирага сиғинмоқдан тўлмас кўнглим...”	59
“Дада, ёмғир эзгин ёғди...”	60
Онамга	62
“Онажоним энди йўқлар...”	63
“Жон нисор айлаб...”	64

“Кўнглингизда кўпдир ҳиммат...”	64
“Кўзингдаги ёлқин ишқми, сингилжон...”	65
“Баҳорларни бошлаб келган бойчечагим...”	66
Навоий дарсхонасида	67
“Саратон зар тожини кийди...”	71
Зайнаб нидоси	72
Яссавий дарсхонасида	73
Ҳайратнинг суврати	74
Нашида	75
“Бағрим пора-порадур...”	76
“Кўз адашди, сўз адашди...”	76
“Қуш каби учганда тулпор...”	77
“Қора сочим ўсиб қошга тушибди...”	78
“Эй кўнгил, бахт деганга...”	78
“Бўлмадингиз Сиз менинг...”	79
“Товонимга тош ботиб...”	79
“Қақшаган жонларга исминг...”	80
“Ватан, топгай мукаррамлиғ санда жон...”	80
“Кўнглим маним Машраб бўлди...”	81
Наврўз васфи	82
Мувашшаҳ	82
“Ниҳон ишқим азобидур юракнинг...”	83
“Кўнглим, дардинг мени овора қилди...”	83
“Дилимга ифор бўй бўстон керакдур...”	84
“Бетараҳҳум бўлдингиз, ёр...”	84
“Қишининг қаҳрлари – кўнгилнинг зори...”	85
“Кўнглимни ишқ асир этган кезлардан...”	86
“Нигоҳимга санчилар тун...”	86
Бир сўз айт	88
“Бу дунёнинг кўчаси кўп...”	89
Ҳолат	89
“Муҳаббат хайрондир...”	90
Раҳми йўқ ҳижрон	90
“Юлдузлардан ёғилди шеър...”	91
“Мен кетяпман қадр топмаган...”	92
“Сизни суйдим. Тонгу шомдан оғриқ топдим...”	92
“Сиз баланд севгилар кутасиз мендан...”	93
“Ёр, дилдаги ишқимни...”	93
“Баланд тоғнинг қори кетмас...”	94
“Содда кўнгил англолмаган...”	95
“Куннинг-да, туннинг-да раҳми йўқ...”	96
“Келмадингиз, боғлар кутиб сарғайди...”	96
“Бир-бировни таниб бўлдик биз...”	97

Ёр бўлдингми, ёлғизлик	98
“Андижонда ўтлар ёнди...”	99
“Эй, Алпомишкелбат, кўкси тоғ йигит...”	99
“Сизга айтарим йўк...”	100
“Эй дил, бунча қайсар бўлдинг...”	101
“Кўнгилнинг дўсти йўк, оғриқдан ўзга...”	101
“Янграб қолди офтобжамол алёрлари...”	102
Муҳаббат ҳақида ёзаверамиз	103
Кўнглимга бок	103
“Тулга сирдошдирсан, қушларга ҳамроҳ...”	104
“Тиниклашиб оқар ирмоқлар...”	105
“Сизсиз кунлар соати йил...”	105
Эй муҳаббат	106
“Кўшмачи тун қўллари...”	107
“Кўзим ҳасратидан сарғаяр майса...”	107
“Тулларга ишонса бўлади...”	108
Пискарёв қабристониди	108
“Сиз келасиз...”	109
“Меҳр кўрсатасиз менга...”	109
“Йигит минар тулпорга чакқон...”	109
“Кўкламларни кўксиди авайлаган...”	110
“Бу ҳовлида...”	110
“Рўй бермади бирон мўъжиза...”	111
“Ёшим каби улғайиб борар...”	112
Ватанга севаман дейиш	112
“Минг йиллик савдодан аёндир...”	113
“Ўзбекистон, шодлик, маъюслигинг ҳам...”	113
“Юртим, сенинг шабнам кўнган...”	114
Севдим	114
Мен мардни кўргим келар	115
Файзиёб ватанга ярашикли бўл	116
“Мен муҳаббат истадим...”	117
Севгим сўрагин элим	117
Эй кўнгил, ўзни топ	118
“Ватан, сени севаман деб...”	119
“Мен ҳасис эмасман...”	120
“Мен Ватан ҳақида ўйлай бошласам...”	121
Ватан вафодорлар билан гўзалдир	122
Фарзандларимга	122
“Онажон, кўнглимдир – алла-байтингиз...”	123
“Кўнглим, сенга гул ярашар...”	124
“Осмон ҳою ҳавасдир...”	124
Муҳаббатдан яралгандир	125

“Ватан дедим – юрагимга боғлар ўрнашди...”	125
Ўзбекистон, бугун янгисан	126
Она тилим	127
“Хуррият деб...”	128
Соҳибкирон Амир Темурга	128
Журъатингдан бер, бойчечак	130
Таскин	130
“Хабар кутиб толган нигоҳларимдан...”	131
Кўнглингизда бир не бормиди	132
Тилак	133
“Осмон яқин...”	133
“Хувиллаган боғлар чирой топарлар...”	134
“Учрашмадик, орзуимда бор бўлдингиз...”	135
“Васли шаъмдин зора биз тарафлар яракласа...” ..	135
“Кўнглим менинг муҳаббатга, ишкка ташна...”	136
Юракларда муҳаббат бор	136
Қароғим ёшлари дарё яратди	137
“Минг тўсиқдан қайтмаган...”	137
“Севаман деб айтманг...”	138
“Сиздан кетолмайман, изимни кутмас...”	139
“Топинганим сиз бўлдингиз...”	139
Йўлларида куйлаётирман	140
“Бир дийдор бор кўзларимнинг қорасида...”	141
“Ҳамал кулиб, қалдирғочлар пастлаб учса...”	141
“Бор эдим...”	142
“Ҳайрат менинг тилларимни куйдирди...”	143
“Эртақлар сўзлаган аждардин, девдин...”	144
“Тасодиф учрашдик...”	144
Ошиқлигим	145
“Хуш сўзингиз йўқолиб қолди...”	145
“Сизга ёзган хатларим узун...”	146
“Қалдирғочлар пастлаб учди...”	146
Атиргулим	147
“Тизгинини тутқазмайди хаёлларим...”	148
“Бизга биргаликни ёзмади тақдир...”	148
“Муҳаббатдан сўз очсанг...”	149
Бир-бировни сева билсак бас	150
“Унинг кўзи маънос, карашмаси йўқ...”	150
“Аразингиз бунча узоқ чўзилди, ёр...”	151
Жим-жим севган қиз бўлдик	152
“Ҳукмини ўтказар қаҳри қаттиқ қиш...”	152
“Сочимдаги оққа салом бердим мен...”	153
“Дилкўрғоним ағёрларга бермасман...”	153

Дунё	154
“Фожиа деб айтма – кун ўша-ўша...”	155
Чўли Ироқ	155
Қизлар севса агар	156
Жон риштаси (Достон)	157
“Шеърят – томиримда оккан ҳаётим...”	181
“Ватанга қасамёд” ҳайкали пойидаги ўйлар	182
Кўклам билан кўришган юрт	182
Мусаввир кузак бу	183
“Сайёҳликдан қайтган куним...”	184
Муқаддас ватан бўлдиқ	184
“Ҳикмат топдиқ ўткан кунлар сабоғидан...”	185
“Йиғлайвердинг, узоқ йиғладинг...”	186
“Нихон кўз ёш ичга оқар...”	186
“Қорни очганини тез сезади у...”	187
“Бу хос уйни эгаллаган меҳрсизлик...”	187
Баҳор	188
Илҳақлик	188
“Кўнглингизни топгувчи йўл...”	190
Севги надир, севмоқ надир	191
“Ўзиники қилди сени ёлғонлар...”	192
Бинафша	192
Юрагимни улғайтирди андуҳларим	193
Юраксизлар юрагимни куйдирди	193
“Менинг излаганим сен эдинг...”	194
Дунёда ҳар кимнинг ўз изи бўлсин	195
Наъматак	195
Қизгонаман сизни қаришдан	196
“Бунча баланд осмон бўлдинг, севгилим...”	196
“Сеҳр бер – Буюк сўз, Буюк муҳаббат...”	197
“Мени тушунади кўклам...”	197
“Жим яшайсан ўзингни алдаб...”	198
Ишқ оғриқлари	198
Нега изладим	199
Қайдасиз	200
“Сиз энди узо-оқсиз...”	200
“Истак кушин сайри дедим...”	201
Элнинг назаридан қолмасанг	201
Изладим	202
Яшарсиз	203
“Осмон узра тортилди...”	203
Кўнглим-ай	204
Тупроқ	205

Ватанга севаман дейиш	206
Тинчликка нима етсин	207
Дунёни ўрагим келди	208
“Омад тутса бошингга офтоб...”	208
“Дарёдил онамнинг меҳридан масрур...”	209
“Гуллаган ўрикзор – муҳаббат боғи...”	210
“Мен зерикдим рухни ранжлар йўқларидан...”	210
“Нега? дейман, нима учун? Энди нетай?..”	211
Кўл юзидан таркай қолсин туманлар	211
Меҳрибонлик уйида	212
Дўрмон боғида	213
Хаёлим сенда бўлди	213
Эй кўнгил	214
“Ишқ десам ёдимга хуммор кўз келар...”	215
“Тунларимни бахш этмадим...”	215
“Ишқдур, мани маст айлаган ишқ...”	216
Илм олурким	216
“Боғу баҳор бағрида қолганда юрагингиз...”	217
“Жонни гулга ўраган гулзорим – сиз...”	218
“Кўнглингизни топгани йўл излаб...”	218
Билмам сени қачон топдим, муҳаббат	219
“Кўз солиб кўнгил сари байрам бўлинг...”.....	220
Шеърят	220
1991 йил 31 август	221
“Кўнгил булбул бўлиб куйламоғи шарт...”	221
Андижон бағридадур	222
“Ишқ аршидан ўқилган...”	222
“Нигоҳи маъсума диёр, Андижон...”	223
Кўклам кўшиғи	224
Аёлга қасида	225
“Кимнингдир ишқида кўшиқлар айтиб...”	226
“Ошиқ этди чехраси бир гул мани...”	226
“Юрса изи тушар деб...”	227
Жаннат йўли десалар	227
“Бу умрим шарҳи сенга...”	228
“Дунёнинг пасту баланд йўлагида...”	228
“Ҳақдан сендай дилдор сўраган...”	229
“Қизил гулга ярашиқ...”	230
“Қуёшни интикиб кутади...”	231
“Севги эрур...”	231
“Хабар етди. Бугун ёр боға келмиш...”	233
Бу ватан	233
“Сен панд бердинг...”	234

Кўшиқ қилгин	235
Бешиқ бошида	236
Ватан	237
“Бунча кўп йиғладинг...”	238
“Ёр келар гул-гул ёниб...”	238
“Васл чоғ...”	239
Дуо	239
“Ошиқлик оламин кезгин, юрагим...”	240
“Элим деса, юрагини ёритади...”	241
Дилсўз	242
“Бу кун юрагимнинг шиддат, шаҳди бор...”	242
Тоғай Мурод ва Маъсумага	243
“Узун йўлга соғинчимдан чироқ тутиб...”	244
Уйғониш	244
“Сулувлиги Зухрою Лайлиларига юккан...”	245
Фарёд	245
Тўртликлар	247
Учликлар	249
“Эллик бор хазонли куз кўрдим...”	250
Озодлигинг бўлсин омон	251
Ҳабибингман	252
Ватан	253
“Балки тушларимга киргандур Бобур...”	254
Ҳарбийлар ҳақида кўшиқ	255
Чегарада сергакларга ватан бу	256
Ҳимоячингман, ватан	257
Кўшиқ	258
Кўчангиздан ўтганим-ўтган	259
“Улуғ салтанат” китоби мутолаасидан сўнг	260
Таржималар	261

Замира Рўзиева ҳақида устозлар фикрлари

Исмоил Тўлак. Юракда очилган гуллар	269
Муҳаммад Али. Андижоннинг шоира кизи	272
Ҳалима Худойбердиева.	
Андижон томонлардан	274
Турсуной Содикова.	
“Рисолангни ўқияпман қайта-қайта...”	276
Тўлан Низом. Атиргулга айланган шоира	278

Адабий-бадий нашр

ЗАМИРА РЎЗИЕВА (Ходжамбердиева)

Шеърлар

“Sharq” нашриёт-матбаа
акциядорлик компанияси
Бош тахририяти
Тошкент – 2016

Мухаррир *Носиржон Жўраев*
Бадий мухаррир *Феруза Башарова*
Техник мухаррир *Раъно Бобохонова*
Сахифаловчи *Мастура Атхамова*
Мусаххих *Саида Аллаева*

Нашр лицензияси АІ № 201, 28.08.2011 йил.

Теришга берилди 02.02.2016. Босишга рухсат этилди 04.05.2016.
Бичими 84x108^{1/32}. “TimesNewRoman” гарнитураси. Офсет босма.
Шартли босма табағи 15,12. Нашриёт-ҳисоб табағи 11,52. Адади 1000
нусха. Буюртма № 4260.

“Sharq” нашриёт-матбаа
акциядорлик компанияси босмаҳонаси,
100000, Тошкент шаҳри, Буюк Турон кўчаси, 41

ISBN 978-9943-26-496-0

9 789943 264960